

Agatha Christie

Ucigașul ABC

Cuvânt înainte al căpitanului Arthur Hastings, O. B. E.1

În prezenta istorisire a mea, am apelat la un procedeu pe care l-am mai folosit, și anume acela de a pune în legătură numai întâmplările și scenele la care am fost prezent. Iată de ce anumite capitole sunt redată la persoana a III-a.

Vreau să-mi asigur cititorii că pot garanta pentru întâmplările narate în aceste capitole. Dacă mi-am permis utilizarea unei anumite licențe poetice în descrierea gândurilor și a sentimentelor anumitor persoane, este pentru că sunt de părere că mi-am notat toate detaliile destul de minuțios și pot adăuga că toate aceste date au fost „validate” de însuși prietenul meu, Hercule Poirot.

În concluzie, vreau să precizez că, dacă am insistat pe relațiile personale secundare care s-au dezvoltat drept urmare a acestei ciudate serii de crime, este pentru că elementul uman și detaliile intime nu pot fi niciodată ignorate. Hercule Poirot mi-a demonstrat odată, într-un mod foarte dramatic, că o poveste de dragoste poate fi o consecință secundară a crimei.

În ceea ce privește elucidarea misterului ABC, nu pot afirma decât că, după părerea mea, Poirot a fost cu adevărat genial în modul în care a plănuțit totul, procedând altfel decât toți cei care au încercat să rezolve cazul înaintea lui.

Capitolul 1 - SCRISOAREA.

În iunie 1935, m-am întors acasă de la ferma mea din America de Sud pentru o perioadă de aproximativ șase luni. Trecusem prin momente dificile acolo și, asemenea restului lumii, sufeream de pe urma crizei. Era necesar să mă ocup de diverse afaceri în Anglia și simțeam că nu aveam să fie profitabile decât dacă mă implicam personal. Soția mea a rămas să se îngrijească de fermă.

Unul dintre primele lucruri pe care le-am făcut când am sosit în Anglia a fost să-l caut pe vechiul meu prieten, Hercule Poirot.

L-am găsit instalat într-un apartament modern din Londra și l-am acuzat (iar el n-a putut nega) că alesese acea clădire numai datorită aspectului ei geometric și al proporțiilor sale.

— Da, prietene, dar nu ți se pare că această simetrie e extrem de plăcută? mi-a replicat Poirot.

I-am răspuns că, în opinia mea, exagerează cu pătratele, după care, făcând aluzie la o glumă veche, l-am întrebat dacă în această construcție ultramodernă găinile erau dresate să facă ouă pătrate.

Poirot a râs din toată inima.

— Cum de ți-ai amintit gluma asta? Ei bine, nu! Știința n-a reușit încă să educe găinile în așa fel încât să satisfacă gusturile epocii moderne; încă mai fac ouă de diferite dimensiuni și culori!

Mi-am cercetat prietenul cu multă afecțiune. Se ținea extrem de bine și părea că nu îmbătrânise decât cu o zi față de ultima oară când ne văzuserăm.

— Ești în formă, Poirot, i-am zis. N-ai îmbătrânit deloc. De fapt, dacă așa ceva e posibil, aș putea spune că ai mai puține fire albe decât la ultima noastră întâlnire.

Poirot mă privi zâmbind.

— Și de ce n-ar fi posibil? E chiar adevărat.

— Vrei să spui că părul tău devine din grizonat negru și nu invers?

— Exact!

— Dar, din punct de vedere științific, e imposibil!

— Ba nu.

— Totuși, e foarte ciudat. E împotriva firii.

— Ca de obicei, Hastings, ai o minte frumoasă și inocentă. Și văd că anii n-au schimbat acest lucru. Tu observi un fapt și îi oferi soluția în același timp, fără să-ți dai seama de ceea ce faci!

L-am privit descumpănit.

Fără a spune un cuvânt, merse în dormitor, de unde se întoarse cu o sticlă pe care mi-o înmână.

Am luat-o, neînțelegând mare lucru. Pe sticlă scria:

Revivit - Pentru a reda părului nuanța lui naturală.

Revivit nu este o vopsea de păr. Disponibilă în cinci nuanțe: cenușiu, castaniu, roșcat, șaten-închis, negru.

— Poirot, am strigat eu, ți-ai vopsit părul!

— În sfârșit te-ai prins!

— Deci asta e cauza pentru care părul tău pare mult mai negru decât ultima oară când ne-am văzut.

— Exact!

— O, Doamne, am exclamat eu revenindu-mi din șoc. Probabil că data viitoare când mă voi întoarce acasă te voi găsi purtând mustață falsă, sau faci și asta deja?

Poirot sări ca ars. Mustața fusese întotdeauna punctul lui sensibil și era foarte mândru de ea. Cuvintele mele îl atinseră unde-l durea mai tare.

— În nici un caz, mon ami! Mă rog Domnului ca ziua aceea să fie cât mai îndepărtată. Mustață falsă! Quelle horreur!

Și ca să mă asigur de autenticitatea indiscutabilă a mustății sale, o răsuci cu putere.

— Și e încă și foarte stufoasă, după câte observ, am remarcat eu.

— N'est ce pas? În toată Londra nu există mustață mai grozavă ca a mea.

„Și nici o meserie ca a ta”, am adăugat eu în gând, dar n-aș fi îndrăznit să-l rănesc pe Poirot spunând asta cu voce tare. În schimb, l-am întrebat dacă mai profesa din când în când.

— Știu că te-ai retras acum ceva timp...

— C'est vrai. M-am retras să pot cultiva dovlecei! Dar exact atunci s-a petrecut o crimă, așa că am trimis dovleceii la dracu'. Iar de atunci - și știu foarte bine ce vei crede despre asta - sunt ca o primadonă care își tot repetă spectacolul de adio la nesfârșit!

Am izbucnit în râs.

— Cam așa s-au petrecut lucrurile. De fiecare dată ziceam: e ultima oară. Dar imediat, se ivea ceva! Și trebuie să recunosc, prietene, că n-am nici cea mai mică dorință să mă retrag. Dacă micile celule cenușii nu sunt puse la treabă, ruginesc.

— Înțeleg. Le pui la treabă, cu cumpătare.

— Exact. Îmi permit să aleg. Lui Hercule Poirot nu-i revine decât crema crimelor.

— Și a fost destulă cremă în ultima vreme?

— Pas mal. Cu puțin timp în urmă am scăpat ca prin urechile acului.

— De un eșec?

Poirot păru șocat.

— Nu, nu. Numai că, eu, eu, Hercule Poirot am fost la un pas să fiu doborât.

Am fluierat surprins.

— O crimă îndrăzneță!

— Nu atât îndrăzneță, cât neglijență, preciză Poirot. ăsta e cuvântul, neglijență. Dar să trecem peste asta. Hastings, să știi că, într-un fel, te consider mascota mea.

— Chiar așa? În ce sens?

Poirot nu-mi răspunse direct, dar continuă:

— De îndată ce am auzit că sosești mi-am spus: se va ivi ceva. Cred că noi doi vom avea ocazia să vână ceva, ca în vremurile bune. Iar dacă am dreptate, sigur nu va fi vorba de ceva obișnuit. Poirot începu să-și agite mâinile încântat: Va fi ceva recherche, delicat, fine...

Rosti ultimul cuvânt savurându-l din plin.

— Pe legea mea, Poirot! Oricine te-ar auzi, ar crede că tocmai comanzi cina la Ritz.

— Ce, o crimă nu poate fi comandată? Ba da! Însă eu cred în soartă, în destin, dacă vrei. Iar destinul tău este să-mi stai alături și să mă împiedici să comit o greșeală de neiertat.

— Ce înțelegi prin greșeală de neiertat?

— Să scap din vedere ceva evident.

M-am gândit la răspunsul lui, fără să-i înțeleg însă rostul.

— Deci, am întrebat eu zâmbind, supercrima asta a avut deja loc?

— Pas encore. Cel puțin... adică...

Făcu o pauză și o cută de nedumerire i se încreți pe frunte. Mâinile lui îndreptară automat un obiect sau două pe care le mișcasem fără să-mi dau seama.

— Nu sunt sigur, șopti el.

Era ceva atât de straniu în tonul lui încât l-am privit surprins. Cuta de pe frunte nu dispăruse. Deodată, dând din cap foarte hotărât, traversă camera până la un birou de lângă fereastră. Nu mai e nevoie să spun că toate hârtiile erau aranjate impecabil în sertare, astfel încât găsi imediat ce căuta.

Înaintă cu pași mărunți către mine, cu o scrisoare desfăcută în mână. O citi, apoi mi-o întinse.

— Spune-mi, mon ami, ce părere ai?

Am luat scrisoarea, curios. Era scrisă la mașină, pe o hârtie groasă:

Domnule Hercule Poirot, Vă face o deosebită plăcere să dezlegați mistere care sunt prea complicate pentru neîndemânatica noastră poliție britanică, nu-i așa? Dar e momentul să vedem, domnule Poirot cel Isteț, cât de isteț sunteți de fapt. Poate nu va fi foarte greu să dezlegați acest mister. Căutați Andover, în data de 21 a acestei luni.

Cu sinceritate, ABC.

Am cercetat plicul, pe care era, de asemenea, un scris de mașină.

— Ștampila poștală WC1, zise Poirot în timp ce mă uitam la timbru. Deci, ce părere ai?

— Cred că e opera vreunui țicnit.

— Asta e tot ce ai de spus?

— Dar ție nu ți se pare că ar fi vorba de un nebun?

— Așa pare, prietene.

Vorbise pe un ton foarte serios. L-am privit intrigat.

— Tu chiar ieși chestia asta de bună, Poirot.

— Un nebun, mon ami, trebuie luat în serios, pentru că poate fi foarte periculos.

— Da, bineînțeles, e adevărat... la asta nu mă gândisem... Dar ceea ce vreau să spun e că scrisoarea asta pare mai degrabă o glumă proastă. Poate a scris-o vreun petrecăreț care a exagerat cu trasul la măsea.

— Comment? Măsea, care măsea?

— E un fel de-a spune. E vorba de un tip făcut pulbere, mai bine zis care a băut cam mult.

— Merci, Hastings, dar sunt la curent cu înțelesul cuvântului „pulbere”. Deci, ceea ce vrei tu să spui este că nu poate fi vorba decât despre...

— Dar ce, tu crezi că-i vorba de mai mult? am întrebat uimit de dezamăgirea tonului său.

Poirot dădu din cap, plin de dubii, fără să spună nimic.

— Ce-ai făcut cu scrisoarea asta? l-am întrebat.

— Ce-aș fi putut face? l-am arătat-o lui Japp, care a fost de aceeași părere cu tine, și anume că e vorba de o glumă proastă. Primesc chestii de genul asta în fiecare zi la Scotland Yard. Și chiar și eu am porția mea de glumițe...

— Dar pe asta o ieși în serios?

Poirot îmi răspunse încet:

— Hastings, e ceva legat de scrisoarea asta care nu-mi place...

Deși nu mă așteptam, tonul vocii lui mă impresionează.

— La ce te gândești?

Scutură din cap, în timp ce luă scrisoarea și o puse din nou în birou.

— Și dacă o iei într-adevăr în serios, ce poți face?

— Acționez, ca de obicei! Dar ce-i de făcut? Și cei din poliția locală au văzut scrisoarea, dar nici ei nu i-au acordat vreo importanță. Nu s-au descoperit amprente pe ea și nu există nici un indiciu despre cine ar putea fi autorul.

— Prin urmare, te bazezi numai pe instinct?

— Nu pe instinct, Hastings. „Instinct” nu-i cuvântul potrivit. Știința - experiența mea - îmi spune că e ceva în neregulă cu scrisoarea asta.

Gesticulă, negăsindu-și cuvintele, apoi dădu iar din cap.

— Poate fac din țânțar armăsar, dar în orice caz nu avem altceva de făcut decât să așteptăm.

— 21 e vineri. Dacă vreun jaf sau o spargere va avea loc pe lângă Andover, atunci...

— Ah, ce ușurare ar fi...

— Ușurare? am întrebat eu mirat de un asemenea cuvânt. Un jaf ar putea fi palpitant, dar în nici un caz o ușurare! am protestat.

Poirot dădu din cap cu putere.

— Greșești, prietene. N-ai înțeles unde bat. O spargere ar fi o nimica toată în comparație cu acel ceva la care mă gândesc eu.

— La ce te gândești?

— La crimă, spuse Hercule Poirot.

Capitolul 2 - ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Domnul Alexander Bonaparte Cust se ridică din scaunul lui și cercetă cu privirea lui mioapă prin dormitorul sărăcăcios. Avea spatele înțepenit pentru că stătuse într-o poziție greșită și, dacă cineva ar fi fost de față, ar fi putut constata că domnul Cust era în realitate un om destul de înalt. Poziția în care stătea și miopia lui îl făceau să aibă o percepție distorsionată.

Merse până la ușa de care era atârnat un palton ponosit și scoase din buzunarul acestuia un pachet de țigări ieftine și o cutie de chibrituri. Își aprinse o țigară, apoi se întoarse la masa la care stătuse până atunci. Luă un mers al trenurilor, îl consultă, după care se uită pe o listă de nume tipărită. Cu un stilou trase o linie în dreptul primului nume de pe listă.

Era joi, 20 iunie.

Capitolul 3 - ANDOVER.

Am fost impresionat la momentul respectiv de presimțirile lui Poirot în legătură cu scrisoarea anonimă pe care o primise, dar trebuie să recunosc că nu m-am mai gândit la asta, până pe data de 21, când prietenul meu primi o vizită de la inspectorul-șef Japp de la Scotland Yard. Îl cunoșteam pe inspectorul de la Departamentul criminalistic de foarte mulți ani, așa că reîntâlnirea fu cordială.

— Măi să fie, exclamă el. E chiar căpitanul Hastings care s-a întors din sălbăticie! Văzându-te aici cu Monsieur Poirot, mă simt ca pe vremuri. Arăți bine, dar parcă ai mai chelit puțin. Dar asta ni se întâmplă tuturor, chiar și mie.

Am tresărit, surprins în mod neplăcut. Crezusem că, datorită faptului că-mi pieptănasem părul pe spate, chelia la care făcuse aluzie Japp nu se va observa. Oricum, Japp era faimos pentru lipsa lui de tact, așa că am zâmbit și am fost de acord cu faptul că niciunul dintre noi nu întinerea.

— Cu excepția lui Monsieur Poirot, aici de față, adăugă Japp. I-ar sta de minune într-o reclamă la loțiune pentru păr. Îi crește o mustață mai frumoasă ca niciodată. Și unde mai pui că la vârsta lui mai iese și la lumina rampei și e implicat în toate cazurile de pagina întâi. Mistere implicând trenuri, avioane, crime din înalta societate, e prezent în orice situație și peste tot. Parcă niciodată n-a fost într-o asemenea formă că de când s-a pensionat.

— I-am spus deja lui Hastings că sunt ca o primadonă care își tot anunță retragerea, spuse Poirot zâmbind.

— Nu m-ar mira să sfârșești prin a-ți investiga propria moarte, zise Japp râzând din toată inima. Asta e o idee care ar trebui pusă într-o carte.

— Hastings va fi cel care se va ocupa de asta, zise Poirot făcându-mi cu ochiul.

— Ha, ha, asta da o glumă bună, râse Japp.

N-am reușit să înțeleg ce i se părea lui Japp atât de amuzant, dar, oricum, am luat-o ca pe o glumă proastă. Săracul Poirot era întotdeauna afectat de glumele legate de retragerea lui. Poate că expresia feței mi-a trădat sentimentele, pentru că Japp schimbă subiectul.

— Ai aflat de scrisoarea anonimă a lui Monsieur Poirot?

— I-am arătat-o lui Hastings zilele trecute, confirmă prietenul meu.

— Aaa! am făcut eu. Uitasem cu totul de scrisoare. Ia să vedem, despre ce dată era vorba?

— 21, preciză Japp. Țsta e motivul vizitei mele. Ieri a fost 21 și, din pură curiozitate, aseară am sunat la Andover. A fost o spargere. Nimic important, doar o vitrină spartă – niște copii au aruncat cu pietre și niște bețivi au tulburat liniștea publică. Așa că prietenul nostru belgian a mirosit o pistă greșită.

— Trebuie să mărturisesc că mă simt ușurat, făcu Poirot.

— Tu chiar ai pus la suflet toată afacerea asta, nu? spuse Japp cu afecțiune. Să fii tu sănătos! Primim zeci de scrisori ca asta în fiecare zi! Sunt oameni care n-au altceva mai bun de făcut decât să compună grozăvii din astea. Dar nu vor să facă rău, ci doar să ne pună puțin pe jar.²⁰

— Am greșit, într-adevăr, când am luat lucrurile atât de în serios, zise Poirot. Mi-am băgat nasul unde nu-mi fierbea tocana.

— Ai cam încurcat borcanele, zise Japp.

— Pardon?

— Nimic, nimic, e vorba doar de un proverb. Ei bine, trebuie să plec. Am puțină treabă în vecinătate, ceva legat de niște bijuterii furate. M-am

gândit să trec ca să te liniștesc în privința scrisorii. E păcat să-ți irosești materia cenușie cu așa ceva.

Acestea fiind spuse, Japp plecă râzând cu poftă.

— Nu s-a schimbat prea mult drăguțul de Japp, nu crezi? Întrebă Poirot.

— Parcă a mai îmbătrânit și e la fel de cărunt precum un bursuc, am răspuns eu malițios.

Poirot tuși, după care zise:

— Știi, Hastings, există un truc - frizerul meu e un băiat foarte ingenios - ți se lipește o meșă pe scalp, după care părul tău e aranjat în așa fel încât nu se vede decât discret. Nu e vorba despre o perucă, înțelege, dar...

— Poirot, am izbucnit eu. Înțelege o dată pentru totdeauna că nu vreau să am de-a face cu frizerul tău afurisit și cu invențiile lui! Ce aveți toți cu părul meu?

— O, nimic, nimic!

— Că doar nu chelesc, totuși!

— Bineînțeles că nu!

— Verile toride de acolo cauzează căderea părului. Dar cred că o să apelez la o loțiune bună pentru păr.

— Précisément.

— Și, în orice caz asta nu-l privește pe Japp. Întotdeauna a fost un drac de om, total lipsit de sensul umorului. Genul de om care râde în momentul în care cuiva îi este tras un scaun de sub fund, când vrea să se așeze.

— Mulți oameni ar râde într-un moment ca ăsta.

— Sincer, nu înțeleg de ce.

— Din punctul de vedere al celui căruia îi e tras scaunul, nu-i nimic de râs, într-adevăr.

— Ei bine, am spus eu venindu-mi în fire, recunosc că sunt destul de sensibil când vine vorba despre părul meu. Îmi pare rău că povestea asta cu scrisoarea anonimă s-a dovedit a fi falsă.

— Recunosc că m-am înșelat în privința asta, dar, sincer, credeam că mirosisem un caz; s-a dovedit însă inexistent. Asta e! Am îmbătrânit și am ajuns asemenea câinelui de pază orb, care latră atunci când nu e cazul.

— Dacă e să cooperăm, atunci va trebui să căutăm altă crimă „cremoasă”, am zis eu râzând.

— Îți amintești ce-mi spuneai atunci? Dacă ai putea comanda o crimă la fel cum comanzi o cină, ce ai alege?

M-am molipsit de umorul lui.

— Ia să vedem. Să trecem meniul în revistă. Jaf? Falsificare? Nu cred. Prea vegetarian. Trebuie să alegem o crimă, o crimă cu adevărat sângeroasă, cu tot cu ștergerea urmelor, desigur.

— Normal. Vorbim de hors d'oeuvres.

— Cine ar putea fi victima? Bărbat sau femeie? Eu cred că un bărbat, poate o persoană influentă. Vreun milionar american. Prim-ministru. Proprietar de ziar. Scena crimei - de ce n-ar putea fi o bibliotecă veche? Nimic nu se compară cu atmosfera din aceste locuri. Cât despre arma crimei, ar putea fi un pumnal ascuțit sau vreun obiect greu, vreun idol cioplit în piatră.

Poirot oftă.

— Sau, am adăugat eu, mai rămâne varianta otrăvirii, dar asta e o chestie care necesită foarte multă atenție. Sau o salvă de pistol care se aude în noapte. Și ar mai trebui să fie și o fată frumoasă, sau poate două...

— Cu păr castaniu, murmură prietenul meu.

— Iar începi cu glumele tale antice. Una dintre fetele frumoase va fi bănuită pe nedrept și vor exista niște neînțelegeri între ea și tânăr. Ar mai trebui să existe, de asemenea, un alt suspect, o femeie mai în vârstă - oacheșă, tipul periculos - plus un prieten sau un rival al celui ucis și o secretară tăcută. O să mai apară un om inimos cu comportament bizar și vreo doi servitori concediați sau administratori și, nu în ultimul rând, un detectiv de genul lui Japp; cam asta e tot.

— Deci asta ar fi, după tine, o „cremoasă”?

— Nu prea ești de acord.

Poirot mă privi cu tristețe.

— Tocmai ai făcut un rezumat al tuturor poveștilor polițiste care au fost scrise vreodată.

— OK, i-am zis. Dar tu ce ai comanda?

Poirot închise ochii și se lăsă pe spătarul scaunului.

Vocea lui străpunse tăcerea.

— Aș comanda o crimă foarte simplă, fără complicații. O crimă obișnuită, nimic senzațional, foarte intime.

— Cum poate o crimă să fie intime?

— Să presupunem, explică Poirot, că patru oameni stau la o masă și joacă bridge, în timp ce un altul, cel care așteaptă să-i vină rândul, stă pe un scaun, lângă șemineu. La sfârșitul jocului, se constată că omul de lângă sobă e mort. Unul dintre cei patru, în timp ce era mână moartă, s-a dus și l-a ucis, iar ceilalți, prinși de febra jocului, n-au observat. Dar care dintre ei a fost criminalul?

— Ei bine, am zis eu, nu văd nimic senzațional în povestea asta.

Poirot îmi aruncă o privire dojenitoare.

— Normal că nu vezi, pentru că nu e vorba nici de pumnale, nici de șantaj, nici de smaralde furate și nici de otravă. Ai un suflet melodramatic, Hastings. Tu nu te mulțumești cu o crimă, ai vrea o serie întregă!

— Recunosc că o a doua crimă într-o carte polițistă, e întotdeauna bine-venită. E cam plictisitor dacă crima are loc în primul capitol și trebuie să urmărești alibiurile tuturor până la penultima pagină.

Sună telefonul, iar Poirot se ridică să răspundă.

— Alo? Da, Hercule Poirot la telefon.

Ascultă timp de câteva secunde, după care se schimbă la față. Din când în când mai intervenea în conversație:

— Mais oui... Da, bineînțeles... Da, vom veni... Normal... Poate ai dreptate... Da, o să o aduc. A tout a l'heure. Apoi: A sunat Japp, Hastings.

— Și?

— Tocmai s-a întors la sediu, unde a sosit un mesaj de la Andover.

— Andover? am strigat eu surprins.

Poirot pronunță răspicat:

— O bătrână pe nume Ascher, care ținea o mică tutungerie, a fost găsită moartă.

Cred că n-am fost niciodată mai șocat ca în acel moment. Crescut brusc la auzirea cuvântului „Andover”, interesul meu a scăzut pe loc. Mă așteptam să aud ceva cu totul ieșit din comun. Uciderea unei bătrâne, proprietară de tutungerie, mi s-a părut dintr-odată total neinteresantă și sordidă.

Poirot continuă pe același ton grav:

— Poliția din Andover crede că-l va prinde rapid pe făptaș...

Pentru o secundă am simțit dezamăgirea prietenului meu.

— Se pare că femeia nu se înțelegea deloc cu soțul ei. Individul e alcoolic și a amenințat-o cu moartea de mai multe ori. Cu toate acestea, continuă Poirot, având în vedere ce s-a întâmplat, poliția locală ar dori să mai vadă o dată scrisoarea anonimă pe care am primit-o. I-am spus că o să plecăm imediat către Andover.

M-am mai animat puțin. La urma urmei, oricât de banală părea povestea asta, era totuși vorba despre o crimă și despre asasini.

De-abia am mai fost atent la următoarele cuvinte ale lui Poirot, dar aveam să mi le amintesc și să le înțeleg mai târziu.

— Acesta este începutul, zise Poirot.

Capitolul 4 - DOAMNA ASCHER.

La Andover am fost întâmpinați de către inspectorul Glen, un bărbat înalt și blond, cu un zâmbet plăcut.

Cred că cel mai corect ar fi să facem un rezumat al cazului.

Crima a fost descoperită de ofițerul Dover la ora 1 A. M., în dimineața zilei de 22. Își făcea rondul, când, încercând ușa magazinului, a găsit-o deschisă. A intrat și, inițial, a crezut că nu era nimeni acolo. În momentul în care și-a îndreptat lanterna spre teștea a zărit trupul răsturnat al bătrânei. Când medicul legist a ajuns la fața locului, s-a constatat că femeia fusese doborâtă cu o lovitură puternică în cap, probabil în timp ce lua un pachet de țigări din raft. Decesul survenise în urmă cu nouă sau cu șapte ore.

— Cred că putem stabili cu precizie ora la care s-a produs crima, explică inspectorul. Am aflat că o persoană a fost în magazin pentru a-și cumpăra țigări la ora 17.30. O a doua persoană a intrat găsind magazinul gol (sau cel puțin așa credea) la 18.05. Asta înseamnă că totul s-a întâmplat între 17.30 și 18.05. Până acum nu avem nici un martor care să confirme prezența acestui bărbat, Ascher, prin împrejurimi, dar rămâne de văzut. La ora 21 era în barul Three Crowns și băuse destul de mult. Când o să punem mâna pe el, îl vom reține ca suspect.

— Individul nu e chiar ușă de biserică, nu-i așa, inspectore? întrebă Poirot.

— Cam așa ceva.

— Nu locuia cu soția?

— Nu. Erau despărțiți de ceva timp. Ascher e neamț. A fost chelner cândva, însă băutura l-a împiedicat să mai lucreze. Soția lui a muncit și ea o perioadă. Ultimul ei serviciu a fost cel de menajeră a unei bătrâne, doamna

Rose. Îi dădea bani soțului, însă acesta umbla mai tot timpul beat și începuse să-i facă și scene la locul de muncă. De aceea a acceptat să lucreze pentru doamna Rose la The Grange, care se află la vreo 5 km distanță de Andover, la țară. Ascher nu o mai putea deranja atât de ușor acolo. După ce doamna Rose a murit, doamna Ascher a primit o mică moștenire, care i-a permis să deschidă o mică tutungerie. În acest fel reușea să supraviețuiască. Ascher începuse să-i dea târcoale și s-o amenințe iar, așa că îi mai dădea bani ca să scape de el. Ajunsese să-i facă un fel de alocație de câte 50 de șilingi pe săptămână.

— Au copii? întrebă Poirot.

— Nu. Au însă o nepoată care lucrează lângă Overton. O tânără serioasă și foarte sigură pe ea.

— Și spuneți că bărbatul acesta, Ascher, obișnuia să-și amenințe soția?

— Exact! Când se îmbăta devenea un real pericol – înjura, blestema și era chiar violent. Doamna Ascher n-a avut o viață prea ușoară.

— Câți ani avea femeia?

— Se apropia de șaiszeci de ani și era o femeie respectabilă și muncitoare.

Poirot zise grav:

— Inspectore, dumneavoastră credeți că Ascher a comis crima? Inspectorul tuși circumspect.

— E cam devreme să fim siguri, dar aș vrea să aud ce are de spus despre seara de ieri. Dacă poate oferi un alibi solid, foarte bine, dacă nu...

Făcu o pauză semnificativă.

— Nu lipsește nimic din magazin?

— Nu. Toți banii sunt la locul lor și nu există urme de jaf.

— Credeți că Ascher a intrat în magazin, a început să-și bruscheze nevasta, după care a lovit-o?

— Pare cel mai plauzibil scenariu, dar aș dori să mai arunc o privire asupra acelei scrisori ciudate pe care ați primit-o. Mă întreb dacă e posibil ca Ascher să fi trimis-o.

Poirot îi înmână scrisoarea, iar inspectorul o parcurse îngândurat.

— Nu pare să fie Ascher. Mă îndoiesc că el ar folosi sintagme de genul poliția „noastră” britanică – doar dacă n-ar fi extrem de șiret, și mă îndoiesc că e cazul. Bărbatul e o epavă. Mâinile îi tremură prea tare pentru a scrie o asemenea scrisoare. Pe urmă, hârtia și cerneala sunt de bună calitate. E bizar totuși că în scrisoare e menționată data de 21. Ar putea fi vorba despre o coincidență.

— Da, e posibil.

— Dar nu agreez acest gen de coincidențe, domnule Poirot. Prea se potrivește tot.

Nu mai spuse nimic pentru un minut sau două, timp în care se încruntă.

— ABC... Ce naiba ar putea să însemne ABC? Să vedem dacă Mary Drower (asta e nepoata) ne poate ajuta. E o poveste complicată. Dacă nu era

scrisoarea asta, n-aș mai fi avut nici un dubiu că Franz Ascher e autorul crimei.

— Se știe ceva despre trecutul doamnei Ascher?

— E din Hampshire. S-a dus să lucreze de tânără la Londra, unde l-a cunoscut pe Ascher și s-au căsătorit.

Probabil că n-au dus-o prea bine în timpul războiului, iar ea l-a părăsit definitiv în 1922. Încă mai locuiau în Londra, atunci. S-a întors aici ca să scape de el, însă Ascher a descoperit unde plecase și a venit după ea să-i ceară bani...

Intră un polițist.

— Da, Briggs, ce e?

— E vorba despre Ascher, domnule. L-am adus.

— Foarte bine. Să intre! Unde l-ați găsit?

— Se ascundea într-un vagon de pe o linie de rezervă a căii ferate.

— Așa, deci! Aduceți-l!

Franz Ascher arăta într-adevăr deplorabil și era un individ deloc agreabil. Alterna bâlbâielile cu sughițul, iar ochii lui înceteșoși priveau speriați prin toată încăperea.

— Ce vreți de la mine? N-am făcut nimic. E scandalos că m-ați adus aici. Cum îndrăzniți, porcilor? Apoi își schimbă brusc atitudinea. N-am vrut să spun asta. Aveți milă de un biet bătrân. Toată lumea se poartă urât cu sârmanul Franz. Bietul Franz.

Domnul Ascher începu să se smiorcăie.

— Încetează, Ascher, zise inspectorul. Revino-ți în fire. Nu te acuz de nimic, încă. Și nu te forțăm să dai o declarație, dacă nu vrei. Pe de altă parte, dacă nu ești implicat în moartea soției tale...

Fu întrerupt de urletele lui Ascher:

— N-am omorât-o eu! N-am omorât-o! E o minciună. Fir-ați ai naibii de porci englezi, sunteți toți împotriva mea. Nu am omorât-o eu!

— Ai amenințat-o deseori, Ascher.

— Nu, voi nu înțelegeți. Era doar o glumă între mine și Alice. Ea înțelegea.

— Cam ciudată glumă! Ne poți spune unde ai fost aseară?

— Da, da, vă spun tot! N-am fost la Alice, ci cu niște prieteni buni, mai întâi la Seven Stars și pe urmă la Red Dog.

Cuvintele i se rostogoleau în grabă printre dinți.

— Dick Willows a fost cu mine, și bătrânul Curdi, și George, și Platt, și mulți alți băieți. Nu m-am apropiat de Alice. Ach Gott, ăsta e adevărul, vă spun!

Ajunse, în cele din urmă, să țipe. Inspectorul le făcu semn polițiștilor.

— Luați-l și rețineți-l ca suspect. Nu știu ce să cred, adăugă el după ce bătrânul dizgrațios, cu gură spurcată, ieși din cameră. Dacă n-ar fi scrisoarea, aș zice că el a făcut-o.

— Dar ce-i cu oamenii pe care i-a pomenit?

— Sunt o adunătură de neisprăviți care nu s-ar da în lături de la falsă mărturie. Dar sunt sigur că a fost cu ei o mare parte a serii. Să vedem dacă cineva l-a zărit în preajma magazinului între 17.30 și 18.00.

Poirot dădu din cap gânditor.

— Sunteți siguri că nu a dispărut nimic din magazin?

Inspectorul ridică din umeri.

— Depinde. Poate lipsesc un pachet sau două de țigări, dar nu omori pe cineva pentru atâta lucru.

— Și nu ați găsit nimic - cum să mă exprim - n-a apărut nimic suspect în magazin? Ceva care să nu pară la locul lui?

— Era un mers al trenurilor, răspuse inspectorul.

— Un mers al trenurilor?

— Da. Era deschis și așezat pe tejghea, de parcă cineva s-ar fi uitat după trenurile din Andover. Poate chiar bătrâna sau vreun client.

— Femeia vindea și așa ceva?

Inspectorul clătină din cap.

— Vindea niște broșuri, însă ce am găsit noi se poate cumpăra numai din gări sau din agenții de turism.

Ochii lui Poirot sclipiră și făcu un pas înainte. Inspectorul se luminează la rândul său.

— Deci e vorba despre un mers al trenurilor? Un Bradshow sau un ABC?

— Pe legea mea! Chiar era un ABC.

Capitolul 5 - MARY DROWER.

Cred că interesul meu pentru cazul acesta a început să crească odată cu menționarea acelui mers al trenurilor. Până atunci entuziasmul meu fusese destul de moderat. Asasinarea sordidă a unei bătrâne, dintr-un magazin de pe o stradă lăaturalnică, semăna atât de mult cu toate crimele despre care poți citi în ziare, încât nu m-a impresionat aproape deloc.

În mintea mea, scrisoarea anonimă care menționa data de 21 se încadra în seria unei pure coincidențe. Eram aproape sigur că doamna Ascher fusese victima soțului ei alcoolic și brutal. Dar menționarea acelui mers al trenurilor (atât de bine-cunoscut sub abrevierea de ABC, care prezenta în ordine alfabetică lista tuturor gărilor) a reușit să-mi suscite interesul. Să fi fost vorba despre o a doua coincidență?

Oribila crimă căpătă o nouă dimensiune. Oare cine era individul misterios care o omorâse pe doamna Ascher și lăsase lângă ea un mers al trenurilor?

După ce am părăsit secția de poliție, prima noastră oprire fu la morgă, pentru a vedea cadavrul femeii. Un sentiment ciudat puse stăpânire pe mine, în timp ce priveam fața plină de riduri a bătrânei încadrate de părul sur, pieptănat pe spate. Părea atât de liniștită și atât de departe de orice act de violență.

— N-a știut cine sau ce a lovit-o, observa sergentul. E constatarea doctorului Kerr. Mă bucur că a fost așa. Biata de ea, era o femeie foarte cumsecade.

— Probabil a fost frumoasă cândva, remarcă Poirot.

— Crezi? am murmurat eu neîncrezător.

— Da. Uită-te la linia bărbiei, la osatură, la forma feței.

Dădu cu tristețe din cap, în timp ce pune la loc cearșaful pe fața femeii, iar apoi am părăsit morga.

În dimineața următoare avu loc o scurtă discuție cu medicul legist.

Doctorul Kerr era un bărbat între două vârste care părea destul de competent.

— Arma crimei n-a fost descoperită, începu el, și e greu să-mi dau seama despre ce a fost vorba. Ar putea fi orice – un baston greu, o crosă sau un sac de nisip.

— E nevoie de multă forță pentru o asemenea lovitură?

Doctorul îi aruncă lui Poirot o privire curioasă.

— Mă întrebați dacă un bătrân de șaptezeci de ani ar fi capabil de o asemenea lovitură? E perfect posibil – dacă arma e suficient de grea, chiar și o persoană slabă ar reuși să lovească mortal.

— Prin urmare, criminalul ar putea fi o femeie, la fel de bine ca și un bărbat, nu?

Sugestia păru că-l surprinde pe doctor.

— O femeie? Sincer să fiu, nu m-am gândit să fac legătura între o femeie și acest gen de crimă. Dar e perfect plauzibil. Numai că, din punct de vedere psihologic, consider că nu e o crimă comisă de o femeie.

Poirot aprobă din cap.

— Bine, bine. Să zicem că e puțin probabil să fi fost o femeie, dar trebuie să luăm în calcul orice posibilitate. Cum a fost găsit cadavrul?

Doctorul ne oferă o descriere detaliată a poziției victimei. După el, femeia stătea cu spatele la teighea, așadar cu spatele la asasin, când acesta a lovit-o. A alunecat după teighea, fiind astfel ascunsă de privirile oricui ar fi intrat în magazin din întâmplare.

După ce i-am mulțumit doctorului Kerr și am plecat, Poirot zise:

— Observi, Hastings, avem deja o dovadă în favoarea nevinovăției lui Ascher. Dacă ar fi bruscat-o și ar fi amenințat-o, soția lui ar fi stat cu fața la el și la teighea. În schimb, ea stătea cu spatele, ceea ce dovedește că voia să ia un pachet de tutun pentru un client.

Mă trecu un fior.

— Destul de înspăimântător.

Poirot clătină serios din cap.

— *Pauvre femme*, murmură el, după care se uită la ceas. Cred că Overton nu e prea departe de aici. Ce zici, mergem până acolo să vorbim cu nepoata victimei?

— Nu vrei să vezi mai întâi magazinul unde a avut loc crima?

— Prefer s-o las pe mai târziu. Am motivele mele.

Nu-mi dădu alte explicații și, după câteva minute, ne îndreptam spre Overton, pe drumul ce ducea către Londra.

Adresa dată de inspector era aceea a unei case măricele aflate la un kilometru și ceva distanță de Londra.

La ușă ne răspunse o tânără brunetă, cu ochii roșii de plâns.

Poirot spuse cu blândețe:

— A, cred că dumneavoastră sunteți domnișoara Mary Drower, fata în casă, nu?

— Da, domnule, eu sunt Mary.

— Am dori să vorbim câteva minute, dacă patroana dumneavoastră n-are nimic împotriva. E vorba despre mătușa dumneavoastră, doamna Ascher.

— Doamna e plecată, dar nu cred că se supără dacă vă invit înăuntru.

Ne conduse într-un mic salon. Am intrat, iar Poirot se așeză pe un scaun, lângă fereastră, privind-o cu blândețe pe fată.

— Ați aflat de moartea mătușii dumneavoastră, nu-i așa?

Fata aprobă din cap, în timp ce ochii i se umplură iar de lacrimi.

— Am aflat de dimineață, domnule. A venit poliția. Of! E îngrozitor. Biata mătușa. A avut o viață atât de grea și acum asta... E prea mult!

— Nu v-a cerut poliția să vă întoarceți la Andover?

— Mi s-a spus că trebuie să merg la interogatoriu, luni. Dar n-am unde să stau acolo și nu mi-ar plăcea să merg la magazin. În plus, una dintre menajere lipsește, așa că n-am anunțat-o încă pe doamna.

— Țineai la mătușa ta, Mary? o întrebă Poirot blând.

— Da, domnule. M-a crescut de la vârsta de 11 ani, după moartea mamei. La 16 ani am început să lucrez, dar mă duceam deseori în vizită la mătușa, în zilele libere. A suferit mult din cauza aceluia neamț. Obişnuia să-i zică „bătrânul meu diavol”. Niciodată n-a lăsat-o în pace, bătrânul ăla mojiș și nemernic, spuse fata cu vehemență.

— Mătușa ta n-a încercat vreodată să-l denunțe pentru a scăpa de persecuția lui?

— La urma urmei, domnule, era soțul ei și nu putea trece peste asta, răspunse fata cu simplitate și convingere.

— Spune-mi, Mary, nu-i așa că a amenințat-o?

— Da, domnule, îi spunea o grămadă de vorbe înspăimântătoare, că o să-i taie gâtul și alte lucruri de genul ăsta. Ga să nu mai vorbim despre blesteme și despre înjurături, pe care i le servea atât în engleză, cât și în germană. În pofida acestor lucruri, mătușa tot povestea ce băiat bun era atunci când s-au căsătorit. E îngrozitor să constați cum se schimbă oamenii.

— Așa este. Dar, spune-mi, Mary, cunoscând felul în care acest om o trata pe mătușa ta, ai fost surprinsă când ai auzit că a fost ucisă?

— Da, domnule, am fost foarte surprinsă, pentru că, vedeți, n-am crezut nici o clipă că acele amenințări ar putea fi reale. Erau doar vorbe urâte și atât. Și oricum, mătușa mea nu se temea de el. L-am văzut plecând cu coada între picioare atunci când o enerva. În realitate, lui îi era frică de ea.

— Cu toate astea îi dădea bani?

— Era soțul ei, domnule.

— Da, ai mai spus asta. Făcu o scurtă pauză, apoi reluă: Să presupunem că, până la urmă, n-a omorât-o el.

— N-a omorât-o el? repetă fata făcând ochii mari.

— Exact asta am spus. Presupunând că a omorât-o altcineva... Ai vreo idee cine ar putea fi?

Fata îl fixă pe Poirot cu și mai multă uimire.

— N-am nici o idee, domnule. Totuși, nu pare posibil, nu-i așa?

— Mătușa ta se temea de cineva?

Mary clătină din cap.

— Mătușa nu se temea de oameni. Avea o limbă ascuțită și putea ține piept oricui.

— N-ai auzit-o niciodată vorbind despre cineva care să-i poarte pică?

— Nu, domnule.

— A primit vreodată scrisori anonime?

— La ce fel de scrisori vă referiți?

— Scrisori nesemnate sau semnate numai cu niște litere, gen ABC.

Poirot o observă cu atenție, dar fata era clar mai mult decât surprinsă.

— Mătușa ta mai avea și alte rude în afară de tine?

— În prezent nu. A avut zece frați, dar numai trei au supraviețuit în familia ei. Unchiul meu, Tom, a fost ucis în război, iar unchiul Harry a plecat în America de Sud și nimeni nu a mai auzit de el. Mama a murit, așa că n-am mai rămas decât eu.

— Știi dacă avea ceva economii, bani puși deoparte?

— Avea ceva la bancă. Spunea că o să ajungă ca să fie înmormântată cum se cuvine. În rest, banii îi ajungeau să supraviețuiască cu tot cu diavolul ei bătrân.

Poirot căzu pe gânduri, după care murmură mai mult pentru el:

— Deocamdată suntem în ceață și nu se întrevede nimic clar. Se ridică.

Dacă voi mai avea nevoie de tine o să-ți scriu, Mary.

— Ca să fiu sinceră, domnule, cred că-mi voi da demisia. Nu-mi place să stau la țară și, dacă am rămas aici, a fost numai ca să fiu aproape de mătușica. Dar acum, spuse ea cu ochii în lacrimi, acum nu mai am motive să stau, așa că mă voi întoarce la Londra. E mult mai plăcut acolo.

— Mi-ar plăcea ca, odată instalată, să-mi dai adresa ta de acolo. Iată cartea mea de vizită!

Poirot îi dădu cartea de vizită, iar fata îl privi înmărmurită.

— Nu aveți legătură cu poliția?

— Sunt detectiv particular.

Îl privi câteva momente în tăcere, apoi rosti în cele din urmă:

— Se întâmplă ceva ciudat, domnule?

— Da, copila mea, și poate mai încolo îmi vei fi de ajutor.

— O... o să fac tot posibilul. Nu... nu-i drept că mătușa a fost ucisă, zise fata.

Un mod destul de ciudat de a se exprima, dar foarte mișcător.

Câteva secunde mai târziu ne îndreptam către Andover.

Capitolul 6 - SCENA CRIMEI.

Strada pe care se întâmplase tragedia se abătea de la șoseaua principală. Magazinul doamnei Ascher era situat aproximativ la jumătatea străzii, pe partea dreaptă. În momentul în care am ajuns aproape, Poirot s-a uitat la ceas și am înțeles de ce amânase până atunci vizitarea locului crimei.

Era chiar 17.30, iar el încercase să intre cât mai mult în atmosfera zilei dinainte.

Însă, dacă urmărise cu tot dinadinsul acest lucru, avea ghinion, pentru că decorul nu mai oferea aceeași priveliște ca în seara precedentă. Printre casele oamenilor sărmani erau presărate din loc în loc mici prăvălii. Asta m-a făcut să mă gândesc că, în mod obișnuit, pe acolo ar trece destule persoane, majoritatea nevoiași, iar în stradă s-ar zbungui copii gălăgioși.

Însă în loc de asta, putea fi observată o masă compactă de oameni care nu făcea altceva decât să se holbeze la o anumită casă și nu trebuia să fii foarte perspicace pentru a ghici despre care era vorba. Ceea ce se desfășura în fața privirilor noastre era o mulțime de oameni obișnuiți care se uitau cu uimire la locul în care o altă ființă umană fusese ucisă.

În timp ce ne apropiam, ne-am dat seama că acolo se afla într-adevăr ceea ce căutam. În fața unui mic magazin prăfuit, care avea acum stourile trase, stătea un tânăr polițist agitat care încerca din răputeri să facă mulțimea să „circule”. Cu ajutorul unui coleg, polițistul convinse o parte din oamenii cu fețe încruntate să-și vadă de ale lor, însă aproape imediat locul acestora fu luat de alții care voiau să se zgâiască la locul unde fusese comisă crima.

Poirot se opri la mică distanță de mulțime. Din locul în care stăteam, numele magazinului pictat deasupra ușii putea fi lesne deslușit. Poirot citi cu răsuflarea tăiată:

— A. Ascher. Oui, c'est peut-être la...

Poirot se urni.

— Hai să intrăm, Hastings.

Eram gata să-l urmez.

Ne-am croit drum prin mulțime, iar Poirot i-a arătat polițistului legitimația dată de inspector. Polițistul încuviință, deschise ușa și ne permise să intrăm, ceea ce am și făcut, sub privirile curioase ale oamenilor.

Înăuntru era întuneric din cauza stourilor trase. Polițistul găsi întrerupătorul și apăsă pe el. Din păcate becul era slab, așa că interiorul era în continuare abia luminat. Am privit de jur împrejur.

Era o încăpere sărăcăcioasă. Câteva reviste ieftine împrăștiate lângă ziarele din ziua precedentă, toate acoperite de un strat subțire de praf. În spatele tejghelei putea fi zărit un șir de rafturi care se ridicau până la tavan și pe care se aflau pachete de tutun și de țigări. Se mai găseau borcane cu gumă de mestecat de mentă și acadele. O tutungerie obișnuită, la fel ca multe altele.

Cu tonul lui tărăgănat, specific comitatului Hampshire, polițistul ne explică întreaga mise en scène.

— A fost găsită zăcând în spatele tejghelei. Medicul e de părere că n-a știut ce anume a lovit-o. Probabil că se întindea spre unul dintre rafturile de sus.

— Nu avea nimic în mână?

— Nu, domnule, însă, jos, lângă ea a fost găsit un pachet de țigări

Player's.40

Poirot dădu din cap. Ochii lui făcură un înconjur al camerei mici, cercetând cu atenție.

— Și mersul trenurilor unde era?

— Aici, domnule, răspuse polițistul indicând un loc de pe tejghea. Era deschis chiar la pagina cu Andover și așezat cu fața în jos, de parcă cineva ar fi căutat trenurile către Londra. Dacă e adevărat, atunci nu poate fi vorba despre un localnic. Dar e posibil să aparțină cuiva care n-are nici o legătură cu crima și care l-a uitat pur și simplu aici.

— Ceva amprente? am întrebat eu.

Omul clătină din cap.

— Întregul loc a fost cercetat imediat, domnule. Nici urmă de așa ceva.

— Nici chiar pe tejghea? întreabă Poirot.

— Pe tejghea s-au găsit chiar prea multe amprente, domnule! Multe și amestecate.

— S-au găsit și amprentele lui Ascher printre ele?

— E prea devreme să ne pronunțăm, domnule.

Poirot întreabă dacă femeia locuia chiar acolo, în magazin.

— Da, domnule, dacă intrați pe ușa aceea din spate veți vedea unde locuia. Vă rog să mă scuzați că nu vă pot însoți, însă trebuie să stau afară...

Poirot deschise ușa, iar eu l-am urmat. În spatele magazinului se afla un fel de salon minuscul care funcționa și pe post de bucătărie. Locul era curat, dar sărăcăcios mobilat și cu un aer învechit. Pe o policioară se aflau câteva fotografii. Am început să le privesc, iar Poirot mă imită. Erau trei fotografii. Una dintre ele era portretul ieftin al fetei pe care o vizitasem în acea după-amiază, Mary Drower. Era evident că purta cele mai bune haine ale ei și avea zâmbetul tâmp care strică majoritatea fotografiilor și te face să preferi instantaneele.

Cea de-a doua era o fotografie mai scumpă – o reproducere retușată artistic a unei femei în vârstă, cu părul alb. În jurul gâtului avea un guler de blană.

Am presupus că femeia din poză era domnișoara Rose, cea care îi lăsase doamnei Ascher o mică moștenire care-i permisesse să-și pornească afacerea.

Ultima fotografie era foarte veche și îngălbenită de vreme și expunea privirii o pereche de tineri, îmbrăcați în haine demodate, braț la braț. Bărbatul purta o floare la butonieră, iar poza avea un aer festiv.

— Probabil e o poză de la nuntă, comentă Poirot. Privește, Hastings, ți-am zis că a fost o femeie frumoasă!

Avea dreptate. Deși pusă în umbră de hainele și de coafura demodate, frumusețea fetei, cu trăsături bine conturate și cu ținută impozantă, nu putea fi negată. Am privit cu atenție cealaltă figură. Era aproape imposibil să-l recunoști pe jerpelitul de Ascher în distinsul tânăr cu uniformă din poză.

Mi-am amintit de bătrânul bețivan și de fața plină de riduri a moartei și m-a trecut un fior în fața acestei scurgeri nemiloase a timpului...

Salonul comunica printr-o scară cu cele două camere de la etaj. Una din ele era goală și nemobilată, iar cealaltă fusese dormitorul victimei, cercetat

deja de poliție. Pe pat se puteau zări vreo două pături uzate, iar în sertare se aflau niște lenjerie de corp cârpită, câteva cutii de biscuiți, un roman de buzunar intitulat Oaza verde, o pereche de dresuri noi, ieftine și ridicole, vreo două bibelouri, un ciobănaș din porțelan de Dresda ciobit bine și un câine de pluș albastru cu pete galbene. O pelerină de ploaie neagră și un pulover de lână atârnavu într-un cui. Cam asta era toată averea defunctei Alice Ascher.

Poliția luase probabil toate actele și hârtiile găsite.

— *Pauvre femme*, murmură Poirot. Hai să mergem, Hastings, n-o să găsim nimic aici.

Odată ajunși afară, Poirot ezită un minut sau două înainte să treacă strada. Peste drum de magazinul doamnei Ascher era o prăvălie, din acelea care-și țin marfa mai mult afară decât înăuntru.

Poirot îmi șopti ceva, apoi intră în magazin. După un minut sau două am intrat și eu și l-am găsit negociind prețul unei salate verzi. Eu mi-am cumpărat o jumătate de kilogram de căpșune.

Poirot i se adresă cu însuflețire doamnei robuste care îl servea:

— Crima asta s-a produs chiar peste drum de dumneavoastră, nu-i așa? Ce chestie! Cred că ați tras ceva spaimă, nu?

Doamna cea robustă părea sătulă să tot vorbească despre crimă și probabil avusese o zi grea.

— Ar fi mai bine dacă mulțimea aceea de gură-cască și-ar vedea de ale ei, spuse ea. Chiar nu înțeleg la ce se zgâiesc cu toții atât!

— Cred că ieri-seară lucrurile au stat un pic altfel, sugeră Poirot. Probabil chiar l-ați văzut pe criminal intrând în magazin; era un om înalt și blond, cu barbă, nu-i așa? Am auzit că e rus.

— Cum? făcu femeia privindu-ne țintă. Criminalul e rus?

— Am înțeles că poliția l-a arestat deja.

— Ca să vezi, exclamă femeia uimită, un străin!

— Mais oui. Mă întrebam dacă nu cumva l-ați zărit ieri-seară.

— Adevărul e că nu prea am timp să văd ce se întâmplă afară, mai ales că seara suntem destul de aglomerați, iar pe stradă trec tot timpul oameni care se întorc de la lucru. Un bărbat înalt, blond și bărbos – sincer nu pot să afirm că am văzut un astfel de om pe aici.

Sosise momentul să-mi spun replica.

— Scuzați-mă, domnule, m-am adresat lui Poirot, cred că ați fost dezinformați. Eu am înțeles că e vorba de un bărbat scund și brunet.

Urmă o discuție interesantă la care participară femeia robustă, soțul ei cel deșirat și ajutorul din prăvălie, care avea un glas răgușit. Fuseseră zăriți nu mai puțin de patru bărbați scunzi și bruneți, iar băiatul cu voce răgușită văzuse un blond înalt care nu avea, din păcate, barbă.

După toate acestea, am părăsit magazinul, fără să ne dezvăluim adevărata identitate.

— Ce-ai urmărit, de fapt, Poirot? l-am întrebat eu cu reproș.

— Parbleu, am vrut să văd ce șanse există ca un străin care intră în prăvălia de peste drum să fie observat.

— Și nu puteai doar să întrebi, fără să îndrugi toate minciunile alea?

— Nu, mon ami. Dacă „doar așa fi întrebat” cum spui tu, n-ai fi primit nici un răspuns. Deși ești englez, se pare că nu ai remarcat care este reacția englezilor atunci când îi întrebi ceva direct. Devin suspicioși și reticenți. Dacă le-ai fi cerut acelor oameni informații, ar fi tăcut mîlc. Însă făcând o afirmație (și mai ales una absurdă, cum am făcut eu) care a fost contrazisă de tine, am reușit să le dezleg limbile. Mai știm și că la acea oră e „mare aglomerație”, ceea ce înseamnă că fiecare își vede de ale lui și că destul de mulți oameni trec pe aici. Criminalul nostru și-a ales bine momentul, Hastings. Făcu o pauză, după care reluă pe un ton de reproș:

— E posibil să nu-ți dai seama de anumite lucruri, Hastings? Îți spun: „Cumpără ceva obișnuit”, iar tu alegi căpșunele! Imediat ai devenit suspect, mai ales că porți un costum elegant.

Deși puțin iritat, a trebuit să recunosc că avea dreptate.

I-am întins în grabă căpșunele cumpărate unui băiețel foarte uimit și oarecum suspicios. Poirot adăugă și el salata verde, astfel încât copilul rămase cu gura căscată. Poirot continuă să-mi facă morală.

— Când intri într-o prăvălie ieftină, nu cumperi căpșune. În momentul în care îți permiți să cumperi căpșune e semn de prosperitate. O banană, mere sau chiar o varză, mai treacă-meargă, dar căpșune...

— Au fost primul lucru la care m-am gândit, am încercat eu să-i dau o explicație.

— Mă aștept la mai multe de la imaginația ta, mi-o reteză Poirot.

Se opri din mers.

Casa și magazinul din dreapta prăvăliei doamnei Ascher erau goale, iar în geam se putea zări o hârtie cu inscripția: „De închiriat”. De cealaltă parte se afla o casă cu draperii soioase de muselină.

Poirot se îndreptă către acea casă și, pentru că sonerie nu exista, începu să bată la ușă, care fu deschisă cu ceva întârziere de către un copil murdar, al cărui nas avea nevoie de o batistă.

— Bună seara, începu Poirot. Mama ta e acasă?

— Ha? făcu băiatul.

Ne privi cu dezaprobare și destul de suspicios.

— Mama ta, repetă Poirot.

Se scurseră vreo douăsprezece secunde, apoi copilul intră și o luă la fugă pe scări, strigând: „Mama, te caută cineva”.

O femeie cu față ascuțită se aplecă peste balustradă, după care începu să coboare.

— N-are rost să vă pierdeți timpul, începu ea, însă Poirot o întrerupse.

Își scoase pălăria și, făcând o reverență, spuse:

— Bună seara, doamnă. Sunt de la ziarul Evening Flicker și vă rugăm, în schimbul unui mic onorariu, să ne lăsați să facem un articol despre vecina dumneavoastră, doamna Ascher.

Cuvintele de mînie îi amuțiră pe buze și coborî scările aranjându-și părul și șorțul.

— Vă rog să poftiți înăuntru, aici în stînga. Luați loc, domnilor.

Mica încăpere era sufocată de obiecte și de o mobilă masivă care imita stilul iacobin. Până la urmă am reușit să ne îngheșuim pe o canapea tare.

— Vă rog să mă scuzați pentru felul nepolitic în care v-am vorbit adineauri, spuse femeia, dar nici nu vă puteți închipui ce bătaie de cap am cu toți oamenii care sună la ușă să-mi vândă ceva - aspiratoare, ciorapi, pungi cu levănțică și tot felul de nimicuri. Îți știi și numele, domnule! Doamnă Fowler în sus, doamnă Fowler în jos, stați să vedeți...

Punând accent pe nume, Poirot zise:

— Ei bine, doamnă Fowler, sper că o să cooperați, așa cum v-am rugat.

— Nu știu ce să zic, spuse doamna Fowler cu ochii strălucind la gândul banilor promiși. Am cunoscut-o pe doamna Ascher, dar să scriu ceva despre ea...

Poirot o liniști. Nu trebuia decât să povestească ce știa, iar interviul avea să-l scrie el.

Astfel doamna Fowler fu încurajată să înceapă să rememoreze întâmplări și bârfe.

Doamna Ascher fusese o femeie destul de rezervată, nu tocmai genul prietenos, dar toată lumea știa că avusese o groază de probleme, biata de ea. Iar Franz Ascher ar fi trebuit să fie închis mulți ani, pe bună dreptate. Nu că doamnei Ascher i-ar fi fost frică de el; odată stârnită, era o adevărată fiară! Se descurca și ea cum putea, dar urciorul nu merge de multe ori la apă. Ea, doamna Fowler, îi spusese de atâtea ori: „Într-o bună zi omul ăsta o să-ți vină de hac! Ascultă ce-ți zic!” Și avusese dreptate, nu? Iar ea, deși stătea alături, nu auzise nimic.

În timpul unei pauze de respirație, Poirot reușise să strecoare o întrebare.

— A primit vreodată doamna Ascher scrisori ciudate, fără nici o iscălitură sau semnate numai cu ABC?

Din nefericire, doamna Fowler răspunse negativ.

— Știi despre ce fel de scrisori vorbești, din acelea care se numesc anonime, majoritatea pline de cuvinte care te fac să roșești. Sincer, n-am auzit ca Franz Ascher să fi scris așa ceva și, chiar dacă ar fi adevărat, doamna Ascher nu mi-a spus. Cum ați zis? Un mers al trenurilor, un ABC? Nu, n-am văzut niciodată așa ceva și sunt sigură că, în caz că doamna Ascher ar fi primit așa ceva, aș fi aflat. Oricum, când am auzit ce s-a întâmplat, m-am speriat de moarte. Fetița mea, Edie, mi-a spus: „Mami, sunt mulți polițiști la vecina”. M-a și trecut un fior. „Ei bine, mi-am zis când am aflat ce se întâmplase, se vede treaba că n-a fost bine să locuiești singură și că nepoata aia a ei ar fi trebuit să fie aici.” Când bea, un om se poate transforma într-o adevărată bestie și, după părerea mea, o bestie e și diavolul ăla bătrân de bărbat al ei. Am avertizat-o de atâtea ori și uite că am avut dreptate. I-am zis: „O să-ți vină de hac!” Și uite că i-a venit! Niciodată nu poți să știi de ce e în stare un om beat, iar crima asta e dovada.

Oftă din toți răunchii.

— Din câte am înțeles, nimeni nu l-a văzut pe acest individ Ascher intrând în magazin, nu? Întrebă Poirot.

Doamna Fowler pufni cu dispreț.

— Normal, că doar nu era să umble așa, să-l vadă toată lumea.

Dar cum reușise domnul Ascher să ajungă acolo fără să fie văzut nu putu să explice. Recunosc că nu exista o intrare prin spate și că Ascher era destul de bine cunoscut de oamenii din zonă.

— Dar n-a vrut să fie recunoscut și i-a reușit.

Poirot mai continuă conversația ceva timp, însă când deveni evident că doamna Fowler spusese tot ce știa, nu o dată, ci de mai multe ori, puse capăt interviului, nu înainte de a plăti suma promisă.

— Și uite așa s-au dus cinci lire frumușele, am remarcat eu, odată ajunși din nou în stradă. Crezi că a meritat?

— Până acum, da.

— Crezi că știa mai multe decât ne-a zis?

— Prietene, ne aflăm în bizara situație de a nu ști ce întrebări să punem. Suntem ca niște copilași jucându-se de-a v-ați ascunselea pe întuneric. Întindem mâinile și bâjbâim. Doamna Fowler ne-a spus tot ce crede că știe – și a făcut destule referiri la diverse situații! Poate că pe viitor observațiile ei ne vor fi de folos, iar eu în viitor am investit acele cinci lire.

Nu prea am înțeles la ce se referea, însă chiar în acel moment ne-am întâlnit cu inspectorul Glen.

Capitolul 7 - DOMNUL PARTRIDGE ȘI DOMNUL RIDDELL.

Inspectorul Glen era cam mohorât. Am presupus că-și petrecuse toată după-amiaza încercând să completeze o listă cu toate persoanele care fuseseră văzute intrând în tutungerie.

— Și n-a fost nimeni văzut? întrebă Poirot.

— Ba da! Trei bărbați înalți cu mină misterioasă, patru cu mustață neagră, doi bărboși, trei grași, toți străini și, dacă e să dăm crezare martorilor, toți aveau priviri amenințătoare! Mă întreb dacă n-a văzut cineva și o bandă de mascați cu pistoale!

Poirot zâmbi compătimator.

— Pretinde cineva că l-a văzut pe Ascher?

— Nu. Iar asta e încă un argument în favoarea lui. Tocmai i-am spus inspectorului-șef că, după părerea mea, e un caz de competența Scotland Yard-ului. Nu cred că e vorba doar de o crimă locală.

Poirot îi răspunse grav:

— Sunt de acord.

Inspectorul reluă:

— Știți, Monsieur Poirot, e o afacere încurcată și urâtă... Nu-mi place deloc.

Am mai vorbit cu încă două persoane înainte de a ne înapoia la Londra.

Primul fu domnul James Partridge. Acesta era ultima persoană care o văzuse pe doamna Ascher în viață, atunci când cumpărase ceva de la ea, la ora 17.30.

Domnul Partridge era un om mic de statură, funcționar la bancă. Purta pince-nez, era foarte scorțos și foarte exact în orice privință. Locuia într-o căsuță la fel de curată și de îngrijită ca și stăpânul.

— Domnul... Poirot, spuse el, privind legitimația pe care prietenul meu i-o întinse. Din partea inspectorului Glen? Cu ce vă pot fi de folos, domnule Poirot?

— Din câte am înțeles, domnule Partridge, sunteți ultima persoană care a văzut-o în viață pe doamna Ascher.

Domnul Partridge își împreună degetele și îl cercetă pe Poirot de parcă ar fi fost un cec dubios.

— Asta e o afirmație discutabilă, domnule Poirot, spuse el. E posibil să mai fi trecut multă lume pe la doamna Ascher, după plecarea mea.

— Chiar dacă este așa, încă n-a apărut nimeni care să susțină așa ceva. Domnul Partridge tuși.

— Unele persoane, domnule Poirot, nu au simțul datoriei publice. Ne privi ca o bufniță prin ochelarii lui.

— Foarte adevărat, murmură Poirot. Dumneavoastră, din câte am înțeles, v-ați dus la poliție din proprie inițiativă?

— Chiar așa. Îndată ce am aflat șocanta veste, mi-am spus că declarația mea ar putea fi de ajutor.

— Ați făcut foarte bine, spuse Poirot pe un ton solemn. Poate sunteți atât de amabil încât să-mi repetați și mie povestea dumneavoastră.

— Nici o problemă. Mă întorceam acasă și la ora 17.30 punct...

— Scuzați-mă, dar cum de știați cu atâta siguranță că era 17.30 fix? Domnul Partridge îl privi puțin enervat de întrerupere.

— Bătuse clopotul de la biserică. M-am uitat la ceas și am văzut că era cu un minut în urmă. Asta se întâmpla chiar înainte să intru în prăvălia doamnei Ascher.

— Obişnuiați să treceți des pe-acolo?

— Destul de des. Era în drumul meu spre casă. Cam o dată sau de două ori pe săptămână obișnuiam să cumpăr două uncii de tutun John Cotton.

— Ați cunoscut-o pe doamna Ascher? Sau ați auzit ceva despre ea?

— Nu știu prea multe. Cu excepția momentelor când intram în tutungerie și a schimbului de replici despre vreme, nu am vorbit cu ea.

— Știați că avea un soț bețiv care obișnuia s-o amenințe cu moartea?

— Nu.

Totuși, o cunoșteți din vedere. V-a atras atenția ceva neobișnuit la ea, ieri-seară? Părea nervoasă sau ceva de genul acesta?

Domnul Partridge reflectă.

— Din câte am observat, părea la fel ca de obicei.

Poirot se ridică.

— Domnule Partridge, vă mulțumesc că mi-ați răspuns la aceste întrebări. Aveți din întâmplare vreun ABC prin casă? Vreau să văd ce trenuri am către Londra.

— Pe raft, chiar în spatele dumneavoastră, indică domnul Partridge.

Pe raftul cu pricina se afla un ABC, un Bradshaw, Anuarul Bursei, ghidul Kelly, un Who's Who și o carte de telefon locală.

Poirot luă mersul trenurilor, se prefăcu că se uită după un tren, apoi îi mulțumi domnului Partridge și plecă.

Următorul nostru intervievat fu domnul Albert Riddell, care era un personaj cu totul diferit față de anteriorul. Domnul Albert Riddell era muncitor de linie, iar conversația noastră avu ca fundal zgomotul vaselor nervoasei sale soții și lătratul câinelui domnului Riddell, pe fondul nemascatei ostilități a lui Riddell însuși.

Era un munte de om, stângaci, cu o față lată și cu niște ochi bănuitori. Tocmai mânca plăcintă cu carne, din belșug stropită cu ceai negru. Ne-a aruncat o privire mânioasă pe deasupra ceștii lui cu ceai.

— N-am zis deja tot ce știam? mârâi el. Ce mai vreți de la mine? Le-am zis tot nenorociților de polițiști și acum tre' să repet povestea unor străini neisprăviți!

Poirot îmi aruncă, pe furiș, o privire amuzată.

— Sunt de acord cu dumneavoastră, dar ce vreți? E vorba despre o crimă și trebuie să fim foarte atenți.

— E mai bine să-i spui domnului ce vrea, Bert, zise femeia enervată.

— Închide gura aia blestemată, mugi uriașul.

— Nu ați fost la poliție de bunăvoie, îi aruncă Poirot.

— Și de ce m-aș fi dus? Povestea nu mă privea.

— Discutabil, comentă Poirot cu indiferență. S-a comis o crimă, poliția vrea să afle cine a fost la magazin, așa că eu cred că ar fi fost normal să mergeți să declarați.

— Am avut treabă și voiam să mă duc când aveam timp.

— Dar poliția a aflat din altă parte că ați fost la prăvălia doamnei Ascher, așa că v-au căutat polițiștii. S-au declarat mulțumiți de ce ați spus?

— De ce n-ar fi fost mulțumiți? întrebă Bert agresiv.

Poirot ridică ușor din umeri.

— Unde bateți, domnule? N-are nimeni nimic cu mine. Toată lumea știe cine i-a făcut felul bătrânei - prăpăditul ăla de soț al ei.

— Dar el n-a fost văzut pe strada prăvăliei în seara în care dumneavoastră ați fost văzut.

— Încercați cu amenințări, hm? Ei bine, n-o să reușiți. Ce motive aveam eu să fac una ca asta? Vă gândiți că încercam să-i fur tutunul ăla nenorocit? Credeți că sunt un blestemat de maniac, cum îl numesc ei? Credeți că eu...

Se ridică amenințător de pe scaun. Nevasta lui începu să se smiorcăie:

— Bert, Bert, nu spune așa ceva. Bert, o să creadă că...

— Calmați-vă, domnule, zise Poirot. Nu vă cer decât să-mi povestiți despre ultima dumneavoastră vizită la magazin. Iar faptul că refuzați mi se pare, cum să vă spun, un pic ciudat.

— Cine a zis că refuz? Domnul Riddell se așeză iar pe scaun. Nu mă supăr.

— Ați intrat în magazin la ora 18?

— Exact! Poate un minut, două mai târziu, de fapt. Voiam un pachet de Gold Flake. Am deschis ușa...

— Deci era închisă?

— Da. M-am gândit că poate era închis, dar nu era. Am intrat și nu era nimeni înăuntru. Am bătut în tejghea și am așteptat puțin. N-a apărut nimeni, așa că am plecat. Asta e tot!

— Nu ați observat corpul căzut în spatele tejghelei?

— Nu, și nici dumneavoastră nu l-ați fi observat, asta dacă nu l-ați fi căutat înapoi.

— Mersul trenurilor era acolo?

— Da, așezat cu fața în jos. Mi-a trecut prin cap că poate bătrâna a trebuit să plece repede cu trenul și a uitat să-și încuie magazinul.

— Ați mișcat din întâmplare mersul trenurilor?

— Nu m-am atins de blestemăția aia. Am făcut exact ce v-am spus.

— Și n-ați văzut pe nimeni ieșind din magazin, înainte să intrați?

— Nu. Ce v-a cășunat pe mine?

Poirot se sculă în picioare.

— Nimeni nu are nimic cu dumneavoastră, încă. Bonsoir, monsieur.

Plecă lăsându-l pe om cu gura căscată, iar eu l-am urmat.

În stradă își privi ceasul.

— Dacă ne grăbim, putem prinde trenul de 19.02, prietene. Hai să mergem!

Capitolul 8 - A DOUA SCRISOARE

— Ei bine? am întrebat eu nerăbdător.

Ne instalaserăm într-un vagon de clasa I, unde eram singuri. Trenul, un expres, tocmai ieșise din Andover.

— Crima, zise Poirot, a fost comisă de un bărbat de înălțime medie, roșcat, care suferă de strabism la ochiul stâng. Șchiopătează puțin cu piciorul drept și are o aluniță imediat sub omoplat.

— Poirot! am strigat eu.

Pentru un moment, chiar îl crezusem. Apoi sclipirea din ochii prietenului meu m-a trezit.

— Poirot, am strigat din nou, de data asta cu reproș.

— Ce vrei, mon ami? Mă fixezi cu devotamentul unui câine și-mi ceri un verdict a la Sherlock Holmes! Vorbind serios, nu știu cum arată criminalul, nici unde locuiește, nici cum să-l prind.

— Dacă ar fi lăsat vreun indiciu... am murmurat eu.

— Indiciile te atrag întotdeauna. Vai, ce păcat ca n-a fumat o țigară și că n-a aruncat mucusul pe jos; iar apoi să-l fi călcat cu pantoful, care să fi avut o formă ciudată! Nu, nu e atât de fraier. Dar, cel puțin, prietene, ai mersul trenurilor, ABC-ul, asta e indiciul tău!

— Crezi că l-a uitat din greșală?

— Bineînțeles că nu! L-a lăsat special. Ampretele sunt dovada.

— Dar nu s-a găsit nici o amprentă pe el.

— Chiar asta voiam să subliniez. Cum a fost ieri seară? O după-amiază călduță de iunie. Crezi că un om poartă mănuși pe o asemenea vreme? Dacă ar fi fost așa, ar fi atras în mod sigur atenția. De aceea, faptul că nu există amprente pe ABC înseamnă că au fost șterse cu grijă. O persoană nevinovată ar fi lăsat urme, însă un vinovat, nu. Deci, criminalul nostru l-a lăsat acolo cu

un scop – fără să constituie totuși un indiciu. Acel ghid a fost adus de cineva, cărat de cineva...

— Crezi că suntem pe punctul de a descoperi ceva?

— Sincer, Hastings, nu sunt prea încrezător. Acest om, acest necunoscut X, e mândru de abilitățile lui și probabil nu va lăsa o urmă care să permită să fie prins imediat.

— Prin urmare, ABC-ul nu ne ajută deloc.

— Nu în sensul în care te gândești tu.

— Dar în ce sens?

Poirot nu răspunse imediat. Apoi șopti:

— Răspunsul e da. Avem de-a face cu un personaj necunoscut. E în umbră și încearcă să rămână acolo. Dar, prin natura lucrurilor, nu se poate abține să nu atragă atenția asupra lui. Într-un fel nu știm nimic despre el, dar în altul știm deja multe. Deja silueta lui prinde contur – un om care scrie bine, care cumpără hârtie de calitate și care simte un mare imbold de a-și exprima personalitatea. Îl văd pe când era copil – probabil a fost ignorat – și îl văd crescând cu un sentiment de inferioritate, muncit de sentimentul nedreptății. Îi văd nevoia acută de a se afirma, de a atrage atenția, devenind poate mai puternic, iar circumstanțele și evenimentele zdrobindu-l iar. Și încet, încet, totul e pe punctul de a exploda...

— Asta e pură speculație și nu ne oferă nici un răspuns concret.

— Tu preferi sfârșitul meciului, scrumul de țigară, cizmele cu ținte! Dar, cel puțin, ne putem pune câteva întrebări practice. De ce ABC? De ce doamna Ascher? De ce Andover?

— Viața femeii pare destul de obișnuită, am cugetat eu. Iar discuțiile cu cei doi bărbați au fost dezamăgitoare. Nu ne-au spus nimic în plus față de ceea ce știam deja.

— Ca să fiu sincer, nici nu mă așteptam la prea multe. Dar nu putem trece cu vederea doi candidați la această crimă.

— Doar nu te gândești la...

— Există măcar o posibilitate ca ucigașul să locuiască în Andover sau în apropiere, asta ar fi un posibil răspuns la întrebarea: „De ce Andover?” Ei bine, avem deja doi bărbați care au fost în magazin în acea parte a zilei. Oricare dintre ei ar putea fi criminalul. Și deocamdată n-am descoperit nimic să dovedească că niciunul dintre ei nu e omul pe care-l căutăm.

— Namila aia brutală, Riddell, poate, am admis eu.

— O, sunt gata să-l achit pe Riddell. Era nervos, se bâlbâia, în mod clar nu se simțea în largul lui...

— Dar asta e un semn că...

— Are o fire total opusă celei a autorului scrisorii. Vanitate și încredere în sine, astea sunt caracteristicile pe care trebuie să le căutăm.

— Cineva care se bate cu pumnul în piept?

— Posibil. Dar unii oameni ascund în spatele nervozității și al unei izolări voite foarte multă vanitate și mulțumire de sine.

— Doar nu crezi că micuțul domn Partridge...

— El e mai degrabă le type. Se poartă așa cum s-ar fi purtat autorul scrisorii, merge imediat la poliție, se bucură de situația în care se află.

— Chiar crezi că...?

— Nu, Hastings. Personal cred că asasinul nostru nu e din Andover, dar nu trebuie să pierdem din vedere orice posibilitate. Și, deși spun el tot timpul, nu trebuie să excludem posibilitatea că ar putea fi vorba și despre o femeie.

— Asta chiar nu!

— Metoda de atac este cea a unui bărbat, de acord. Dar anonimele sunt scrise de obicei mai mult de femei decât de bărbați. Nu trebuie să uităm asta!

Am tăcut preț de câteva minute, apoi am întrebat:

— Și acum ce facem?

— Hastings cel plin de energie, zise Poirot și-mi zâmbi.

— Trebuie să facem ceva, nu?

— Nu facem nimic.

— Nimic? am spus eu foarte dezamăgit.

— Ți se pare că sunt vrăjitor, magician? Ce ai vrea să fac?

Gândindu-mă mai bine la situație, mi-a fost greu să-mi dau un răspuns. Cu toate acestea eram convins că ar fi fost bine să facem ceva și că nu mai trebuia să pierdem timpul.

— Avem semnătura ABC, biletul și plicul...

— Evident, este pista urmărită de polițiști, care au la dispoziția lor toate mijlocele pentru astfel de cercetări. Dacă e ceva de descoperit, sigur ei o vor face.

Acestea fiind spuse, discuția noastră se încheie.

În zilele care urmară, Poirot nu se arătă deloc disponibil să vorbească despre caz, iar când am încercat să redeschid subiectul, m-a expediat.

În sinea mea mă temeam că-i înțelegeam motivul. Uciderea doamnei Ascher fusese un eșec pentru el. ABC îl provocase și câștigase. Prietenul meu, obișnuit cu răsunătoarele lui succese era sensibil la eșec, așa încât nu suporta nici măcar să aducă vorba despre asta. Era probabil un semn de slăbiciune la un om atât de mare, dar chiar și cei mai cu capul pe umeri dintre noi pot fi amețiți de succes. Iar în cazul lui Poirot succesul durase ani la rând. Era chiar de mirare că efectele lui erau vizibile abia după atâția ani.

Înțelegător, am respectat slăbiciunea prietenului meu și n-am mai adus vorba despre caz. Citeam în ziare lucruri privitoare la mersul anchetei. Referirile erau scurte, nu se menționa nimic despre scrisoare, iar verdictul era ceva de genul „criminal necunoscut”. Crima atrăsese destul de puțin atenția în presă și nu se scrisese prea mult despre eveniment. Uciderea unei bătrâne pe o stradă lăturalnică fu repede uitată în favoarea unor subiecte mai atrăgătoare.

Ca să fiu sincer, toată povestea începea să fie dată uitării și de mintea mea, în mare parte deoarece cred că nu-mi plăcea să-l asociez pe Poirot cu un eșec; deodată însă, întreaga istorie îmi atrase din nou atenția, aducând în discuție data de 25 iulie.

Nu-l văzusem pe Poirot de vreo două zile și fusesem plecat în weekend la Yorkshire. M-am întors luni după-amiază, iar scrisoarea sosi cu poșta de ora 18. Îmi amintesc oftatul ascuțit pe care-l scoase Poirot în timp ce deschidea acel plic special.

— A venit, zise el.

L-am privit uimit, fără să înțeleg.

— Ce a venit?

— Al doilea capitol al poveștii ABC.

Timp de un minut l-am privit perplex, pentru că uitasem complet de cazul nostru.

— Citește, zise Poirot și-mi înmână scrisoarea.

Ca și înainte, era scrisă pe hârtie de bună calitate.

Dragă domnule Poirot, Ce părere aveți? Prima partidă cred că am câștigat-o eu, nu-i așa? La Andover treaba a mers ca unsă, nu? Dar distracția abia a început. Dați-mi voie să vă atrag atenția asupra localității Bexhill-on-Sea. Data, 25 ale lunii. Ce bine ne simțim împreună!

Cu sinceritate, ABC.

— Doamne, Dumnezeule, Poirot, am strigat eu. Asta înseamnă că e pe punctul de a comite altă crimă?

— Normal, Hastings. La ce altceva te așteptai? Sau ai crezut că întâmplarea de la Andover a fost un caz izolat? Nu-ți amintești ce ziceam? „Acesta a fost începutul!”

— Dar e îngrozitor!

— Da, e oribil.

— Avem de-a face cu un adevărat maniac.

— Da.

Tăcerea lui Poirot fu la fel de impresionantă ca un act de curaj. L-am dat înapoi scrisoarea, cutremurat.

În dimineața următoare ne-am trezit în mijlocul unei adevărate desfășurări de forțe. Șeful Poliției din Sussex, comandantul-adjunct al Departamentului criminalistic, inspectorul Glen de la Andover, comandantul Carter de la Poliția din Sussex, Japp, un inspector tânăr pe nume Crome și doctorul Thompson, faimosul psihiatru, se aflau toți la un loc. Timbrul scrisorii era din Hampstead, dar, după părerea lui Poirot, acest lucru era irelevant. Spiritele erau destul de încinse.

Doctorul Thompson era un om plăcut, între două vârste, care, în pofida pregătirii sale, încerca să evite o exprimare prea tehnică.

— Nu mai încape nici o îndoială: cele două scrisori au fost trimise de aceeași persoană, zise comandantul-adjunct.

— Și mai putem afirma că această persoană a comis crima din Andover.

— În acest moment, suntem avertizați în legătură cu o a doua crimă, programată pentru data de 25, adică poimâine, la Bexhill. Ce putem face?

Șeful Poliției din Sussex își privi subalternul.

— Ei, Carter, tu ce părere ai?

Acesta dădu din cap cu gravitate.

— E greu, domnule. Nu avem nici cel mai mic indiciu despre viitoarea victimă. Vorbind cinstit, ce măsuri putem lua?

— O sugestie, murmură Poirot.

Toate capetele se întoarseră spre el.

— Cred că e posibil ca numele de familie al următoarei victime să înceapă cu litera B.

— E ceva, comentă comandantul Carter cam cu jumătate de gură.

— Un complex alfabetic, murmură pentru sine doctorul Thompson.

— Spun că ar fi o posibilitate, nimic mai mult. Mi-a trecut prin minte când am văzut numele de Ascher scris deasupra ușii magazinului acelei nefericite femei ucise luna trecută. Iar când am primit scrisoarea cu Bexhill m-am gândit că e posibil ca locul și victima să fie alese conform unui sistem alfabetic.

— Posibil, aprobă doctorul. Pe de altă parte, se poate ca numele de Ascher să fi fost o coincidență și ca victima - indiferent de numele ei - să fie o bătrână care ține o prăvălie. Țineți cont de faptul că avem de-a face cu un nebun, care până acum nu ne-a dat indiciul vreunei motivații.

— Are nevoie un nebun de motivații, domnule? Întrebă comandantul sceptic.

— Bineînțeles, omule! Una dintre caracteristicile specifice maniei acute este logica riguroasă. Un om se poate crede profund îndreptățit să ucidă preoți, doctori sau bătrâne proprietare de tutungerii, iar în spatele acestei convingeri se află un motiv extrem de coerent. Nu trebuie să ne lăsăm duși de val în ceea ce privește ideea aceasta cu alfabetul. Faptul că Bexhill urmează lui Andover, poate fi o simplă coincidență.

— Am putea măcar să luăm câteva măsuri, Carter, și să avem în vedere locuitorii al căror nume începe cu litera B. Vom mai supraveghea și micile tutungerii și chioșcurile de ziare aflate în grija unei singure persoane. Altceva nu cred că mai putem face. Și, normal, putem fi cu ochii pe străini pe cât posibil.

Comandantul scoase un sunet de dezaprobare.

— Tocmai acum, când se închid școlile și începe vacanța? Locul va fi invadat de turiști săptămâna asta!

— Facem tot ce se poate, conchise șeful poliției răspicat.

Fu rândul inspectorului Glen să vorbească.

— O să-i țin sub observație pe toți cei care au avut legătură cu cazul Ascher. Pe cei doi martori, Partridge și Riddell, și, bineînțeles, pe Ascher. Dacă dau vreun semn că vor să părăsească orașul, vor fi urmăriți.

Ședința luă sfârșit după alte câteva sugestii și puțină conversație fără importanță.

— Poirot, am întrebat eu în timp ce ne plimbam pe malul râului, ești sigur că această crimă poate fi prevenită?

Îmi întoarse o privire rătăcită.

— Un oraș întreg de oameni sănătoși împotriva nebuniei unui singur om? Mi-e teamă, Hastings, mi-e tare teamă. Adu-ți aminte de îndelungul succes al lui Jack Spintecătorul!

— E îngrozitor!
— Nebunia, Hastings e lucru groaznic... Mi-e teamă... Mi-e foarte teamă...

Capitolul 9 - CRIMA DE LA BEXHILL-ON-SEA.

Încă îmi mai amintesc clipa în care m-am trezit în dimineața zilei de 25 iulie. Cred că era cam 7.30.

Poirot stătea lângă mine pe pat și m-a atins ușor pe umăr. A fost de ajuns să-l zăresc printre pleoape și m-am trezit.

— Ce e? am întrebat eu, sculându-mă imediat.

Poirot răspunsese simplu, dar foarte emoționat:

— S-a întâmplat.

— Ce?! am strigat eu. Vrei să zici... dar azi suntem în 25.

— S-a întâmplat seara trecută, mai bine zis în primele ore ale dimineții.

Am sărit din pat și am început să mă îmbrac, iar Poirot îmi relatează pe scurt ce aflase la telefon.

— Corpul unei tinere a fost găsit pe plajă, la Bexhill. A fost identificată ca fiind Elisabeth Barnard, chelneriță într-o cafenea. Locuia cu părinții într-o casă recent construită. În urma raportului medical, decesul a avut loc între orele 23.30 și 01.00 A. M.

— Sunt siguri că asta e crima? am întrebat eu, în timp ce mă bărbieream în grabă.

— Un ABC deschis la trenurile către Bexhill a fost găsit chiar sub cadavru.

M-au trecut fiori.

— E groaznic!

— Faites attention, Hastings. Nu vreau să se întâmple o a doua tragedie în apartamentul meu!

Mi-am șters iute sângele de pe bărbie.

— Ce planuri avem? am întrebat.

— Va sosi o mașină pentru noi dintr-un moment într-altul. Mă duc să-ți aduc o cană de cafea ca să nu întârziem.

Douăzeci de minute mai târziu, ne aflam într-o mașină rapidă a poliției, traversând Tamisa pe drumul de ieșire din Londra.

Cu noi era și inspectorul Crome, care fusese prezent și la ședința din ziua precedentă și care se ocupa oficial de caz.

Crome era un ofițer foarte diferit de Japp. Mult mai tânăr, era genul tăcut și mândru. Bine educat și citit, era destul de plin de el, după părerea mea. Se acoperise de glorie în ultima vreme, când, cu multă răbdare, îl prinsese pe criminalul în serie responsabil de uciderea unor copii și care se afla acum la Broadmoor.

Desigur, era persoana potrivită pentru preluarea acestui caz, dar, după câte puteam constata, era mult prea conștient de acest lucru. Atitudinea lui față de Poirot era puțin zeflemitoare. Totuși, îl respecta în felul în care un tânăr respectă un om mai în vârstă, așa cum se cuvine în societatea civilizată.

— Am avut o lungă discuție cu doctorul Thompson, zise el. E foarte interesat de crimele în serie sau în lanț. Acestea sunt produsul unui anumit tip de distorsionare mentală. Desigur, un profan nu poate aprecia anumite detalii fine care nu-i scapă unui specialist. Tuși. Că tot veni vorba, legat de ultimul meu caz - nu știu dacă ați citit despre el - cazul Mabel Homer, eleva de la Muswell Hill; acel criminal, Capper, era extraordinar. A fost incredibil de greu să facem legătura între el și crime, ca să nu mai spunem că se afla deja la a treia! Părea la fel de sănătos ca mine sau ca dumneavoastră. Dar există o serie de teste, capcane lingvistice, destul de moderne; desigur, așa ceva nu exista pe vremea dumneavoastră, în momentul în care ai reușit să induci unui om ideea de a se preda, e al tău! Știe că tu știi și cedează nervos, dându-se de gol!

— Chiar și pe timpul meu se mai întâmpla așa ceva din când în când, comentă Poirot.

Inspectorul Crome îl privi și întrebă de dragul conversației:

— Chiar așa?

O perioadă nimeni nu mai zise nimic. În timp ce treceam prin dreptul gării New Cross, Crome spuse:

— Dacă aveți întrebări legate de caz, vă rog să nu ezitați.

— Presupun că nu aveți o descriere a tinerei.

— Avea 23 de ani, lucra pe post de chelneriță la cafeneaua Ginger

Cat...

— Pas șa. Mă întrebam... dacă era drăguță?

— În privința asta n-am nici o informație, zise inspectorul Crome bătând ușor în retragere.

Din atitudinea lui i se puteau ghici gândurile: „Străinii ăștia, sunt toți la fel!”

În privirea lui Poirot se zărea o urmă de amuzament.

— Nu vi se pare un amănunt important? Cu toate acestea, pour une femme, este un amănunt capital, care nu de puține ori îi decide destinul!

Se lăsă din nou tăcerea.

În apropiere de Sevenoaks, Poirot reluă conversația.

— Ați fost cumva informat despre cum și cu ce a fost fata strangulată?

Inspectorul Crome îi răspunse repede:

— A fost strangulată cu propria curea, din câte am aflat, o chestie groasă, tricotată.

Poirot făcu ochii mari.

— Aha! exclamă el. Avem în sfârșit o informație precisă. Asta ne spune ceva, nu-i așa?

— Încă n-am văzut obiectul, zise inspectorul cu răceală.

Deja nu-i mai puteam suporta precauția și lipsa de imaginație.

— Obiectul ăsta ne spune multe despre criminal, am zis. Cureaua fetei ne demonstrează bestialitatea minții acestui om!

Poirot îmi aruncă o privire pe care n-am putut s-o descifrez. Mi s-a părut totuși că era puțin amuzat și am luat-o ca pe un avertisment să nu spun prea multe de față cu inspectorul.

Tăcerea se instalează, din nou.

La Bexhill am fost întâmpinați de comandantul Carter, care era însoțit de un tânăr inspector, Kelsey, cu o mină plăcută și inteligentă. Cel din urmă fusese însărcinat să lucreze la caz cu Crome.

— Probabil vei dori să faci propriile cercetări, Crome, zise comandantul. Așa că îți voi spune despre ce e vorba, în linii mari, după care te poți apuca de treabă.

— Vă mulțumesc, domnule.

— Tocmai le-am dat vestea părinților ei, zise comandantul. Au fost foarte șocați, cum era de așteptat, așa că le-am lăsat un răgaz să-și revină. Prin urmare, poți începe prin a-i interoga pe ei.

— Mai avea și alte rude? întrebă Poirot.

— O soră, dactilografa la Londra, care a fost deja anunțată. Și mai e și un tânăr cu care se presupune că ar fi ieșit fata seara trecută.

— Mersul trenurilor ne e de folos?

— E acolo, arată comandantul spre masă. Nici o amprentă, și e deschis la pagina despre Bexhill. Se poate afirma că e un exemplar nou, care nu pare să fi fost răsfoit prea mult. Am verificat, n-a fost cumpărat din împrejurimi sau de aici.

— Cine a descoperit cadavrul, domnule?

— Un colonel dintre aceia care fac plimbări matinale, colonelul Jerome. A ieșit să-și plimbe câinele pe la ora 6 A. M. Venea dinspre Cooden și cobora spre plajă, când câinele a adulmecat ceva. Colonelul l-a strigat, dar animalul n-a venit, așa că omul și-a dat seama că e vorba despre ceva suspect. Până la urmă a descoperit corpul și s-a purtat exemplar: n-a atins-o și ne-a sunat imediat.

— Și ora decesului poate fi stabilită la miezul nopții trecute?

— Cam între miezul nopții și ora 1 A. M. Criminalul nostru e un om de cuvânt. Dacă spune 25, atunci e 25, chiar dacă era 25 numai de câteva minute.

Crome dădu din cap.

— Mda, așa gândește el. Nimic altceva care să ne fie de ajutor?

— Din câte știm, deocamdată nu. Dar e încă devreme. Toți cei care au văzut o fată în alb plimbându-se cu un bărbat, seara trecută, vor veni să declare în curând și, după câte îmi imaginez eu, cred că au fost patru sau cinci sute de fete în alb care s-au plimbat cu tineri seara trecută!

— Ei bine, domnule, cred că o să trec la treabă, zise Crome. Va trebui să merg la cafenea și acasă la fată. Kelsey poate veni cu mine.

— Și domnul Poirot? întrebă comandantul.

— Vă voi însoți, îi răspunse Poirot, în locul lui Crome, făcându-i acestuia o mică plecăciune.

Crome păru destul de nemulțumit, iar Kelsey, care nu-l mai văzuse pe Poirot până atunci, afișă un zâmbet larg.

Din nefericire așa se întâmpla de fiecare dată când cineva îl vedea pe prietenul meu: era considerat doar un omuleț haios.

— Ce-i cu acea curea, care se pare că a fost arma crimei? întrebă Crome. Domnul Poirot consideră că este un indiciu valoros și cred că ar dori să o vadă.

— Du tout, zise Poirot repede. M-ați înțeleș greșit.

— Nu ne furnizează nici o informație importantă, spuse Carter. Nu e o curea de piele, pe care s-ar fi putut distinge amprente, dacă era cazul. E doar o cingătoare groasă și împletită din mătase, ideală pentru o astfel de operațiune.

Mă trecu un fior.

— Ei bine, anunță Crome, ar fi mai bine să pornim la treabă!

Așa că ne-am pus în mișcare.

Prima noastră oprire a fost la Ginger Cat. Situată pe malul mării, cafeneaua era una micuță, ideală pentru servirea ceaiului. Avea mese mici, acoperite cu fețe de masă portocalii și scaune de ratan, inconfortabile, cu pernuțe portocalii. Era genul de loc unde-ți puteai bea cafeaua de dimineață sau cinci feluri diferite de ceai (Devonshire, Farmhouse, Fruit, Carlton sau simplu) și unde mai puteai servi o masă frugală, așa cum preferă doamnele, ca de exemplu ouă cu jumări, creveți sau macaroane gratinate.

Cafeaua de dimineață era pe terminate. Patroana localului ne invită repede într-un loc mai retras, foarte dezordonat.

— Domnișoaraaa... Merrion? întrebă Crome.

Domnișoara Merrion răspunse pe un ton răgușit și grav:

— Eu sunt. Problema asta îmi dă numai bătăi de cap. îngrozitor. Nici nu vreau să mă gândesc cum îmi va afecta afacerea!

Domnișoara Merrion era o femeie subțire, pe la 40 de ani, cu șuvițe portocalii în păr (era ea însăși o veritabilă pisică arămie²). Se juca nervoasă cu diversele pliuri și volane care făceau parte din ținuta ei de serviciu.

— O să aveți încasări spectaculoase, o încurajă inspectorul Kelsey. Veți vedea că abia veți mai face față!

— Dezgustător, își continuă domnișoara Merrion gândul, cu adevărat dezgustător! Te face să renegi natura umană.

Cu toate acestea, ochii îi sclipeau la gândul perspectivei descrise de inspector.

— Ce ne puteți spune despre fata care a murit, domnișoară Merrion?

— Nimic, răspunse ea convinsă. Absolut nimic!

— De când lucra aici?

— Asta e a doua vară.

— Erați mulțumită de ea?

— Era o chelneriță bună, rapidă și serioasă.

— Era drăguță? interveni Poirot.

La rândul ei, domnișoara Merrion îi aruncă acea privire de: „Of, străinii aștia!”

— Era o fată curată și frumușică, spuse ea pe un ton distant.

— La ce oră a plecat de la serviciu seara trecută? întrebă Crome.

— La opt. La opt închidem pentru că nu servim cina, nu avem cereri.

— Oamenii vor ouă cu jumări și ceai (Poirot se cutremură) pe la ora șapte și rareori mai târziu, însă locul începe să se golească de pe la 18.30.

— V-a spus cumva unde se ducea?

— În nici un caz, sublinie domnișoara Merrion. Nu eram în astfel de relații.

— Nu a venit nimeni s-o caute sau ceva de genul ăsta?

— Nu.

— Era în apele ei sau era tristă, deprimată?

— Sincer, nu știu, răspunse ea distant.

— Câte chelnerițe aveți în serviciu?

— În mod normal două. Dar mai angajez încă două între 20 iulie și sfârșitul lui august.

— Elizabeth Barnard era una dintre cele angajate pe vară?

— Nu, ea era una dintre cele angajate permanent.

— Ce ne puteți spune despre cealaltă?

— Domnișoara Higley? E o tânără cumsecade.

— Ea și domnișoara Barnard erau prietene?

— N-aș putea spune asta.

— Poate ar fi mai bine s-o întrebăm personal.

— Acum?

— Vă rog!

— O să-i spun să vină, zise domnișoara Merrion, ridicându-se. Vă rog să o rețineți cât mai puțin timp posibil, pentru că e oră de vârf.

Felina și roșcata domnișoară Merrion părăsi camera.

— Cât rafinament, comentă inspectorul Kelsey. Și imită tonul afectat al femeii: N-aș putea spune asta.

O față durdulie, cu răsuflarea ușor tăiată, brunetă și rumenă în obraji, cu ochi negri și morți de curiozitate dădu buzna.

— M-a trimis domnișoara Merrion, spuse ea repede.

— Domnișoara Higley?

— Da, eu sunt.

— O știți pe Elizabeth Barnard?

— Da, o știam pe Betty. Nu-i îngrozitor? E atât de înfricoșător! Nu-mi vine să cred. Le-am repetat fetelor toată dimineața că nu-mi vine să cred! „Știți, fetelor, le-am zis, nu mi se pare real. Betty! Adică Betty Barnard care a fost aici tot timpul, ucisă! Nu pot să cred!” De vreo cinci sau șase ori m-am ciupit ca să văd dacă nu cumva visez. Betty omorâtă... E... cum să vă spun, nu pare deloc adevărat.

— O știai bine pe fata moartă? întrebă Crome.

— Păi, lucra aici dinaintea mea. Eu am venit abia în martie, iar ea lucra deja de anul trecut. Era destul de tăcută și nu prea făcea glume. Nu vreau să spun că era mută, avea destul simț al umorului, doar că nu... înțelegeți dumneavoastră ce vreau să zic.

Inspectorul Crome era destul de răbdător, având în vedere că inimoasa domnișoară Higley se dovedea a fi chiar năucitoare în postura de martor.

Orice amănunt era reluat de alte câteva ori. În plus, nici nu spunea nimic concludent.

Nu era prietenă apropiată a defunctei și se putea ghici că Elizabeth Barnard se considera superioară domnișoarei Higley. Se înțelegeau bine la serviciu, însă nu se vedeau prea des în afara lui. Elizabeth Barnard avusese un „prieten” care lucra la agenția de vânzări de lângă gară, Court & Brunskill. Nu, nu era vorba nici de domnul Court, nici de domnul Brunskill. Era funcționar acolo, dar nu-i știa numele. Însă îl știa bine din vedere. Era drăguț, da, foarte drăguț și mereu bine îmbrăcat. În mod clar, în inima domnișoarei Higley se ascundea o urmă de gelozie.

Până la urmă, tot ce am aflat a fost că Elizabeth Barnard nu avusese încredere în nimeni de la cafenea atât de mult încât să-i spună ce urma să facă în seara respectivă, dar, după părerea domnișoarei Higley, urma să se vadă cu prietenul ei. Purta o rochie albă, nouă, „care-i venea și mai bine cu noul guler”.

Am vorbit și cu celelalte două fete, însă fără nici un rezultat. Betty Barnard nu vorbise cu nimeni despre planurile ei și nimeni n-o văzuse în Bexhill în cursul serii.

Capitolul 10 – FAMILIA BARNARD.

Părinții lui Elizabeth Barnard trăiau într-o casă minusculă, una dintre cele cincizeci și ceva de case construite recent de un investitor speculant, la marginea orașului. Numele zonei era Llandudno. Domnul Barnard, un bărbat puternic, de vreo 50 de ani, acum total buimac, observase că ne apropiam și ne aștepta în prag.

— Intrați, domnilor, ne invită el.

Inspectorul Kelsey luă inițiativa.

— Dumnealui este inspectorul Crome de la Scotland Yard, domnule, spuse el. A venit să ne ajute la caz.

— Scotland Yard? Întrebă domnul Barnard plin de speranță. E bine. Astfel de criminali nu trebuie cruțați. Biata mea fetiță, se tângui el plin de durere.

— Iar dânsul e domnul Hercule Poirot, de asemenea de la Londra, însoțit de...

— Căpitanul Hastings, completă Poirot.

— Îmi pare bine să vă cunosc, domnilor, spuse Barnard mașinal. Vă rog să poftiți în casă. Nu cred că soția mea e în stare să ni se alăture. E distrusă.

Cu toate acestea, în timp ce eram conduși în interior, doamna Barnard își făcu apariția. Se vedea că plânsese mult, după ochii umflați și roșii, și avea pasul șovăielnic al cuiva care trecuse printr-un mare șoc.

— Stai liniștită, mamă! Te simți bine? O luă după umeri și o așeză pe un scaun. Comandantul a fost foarte cumsecade. După ce ne-a dat vestea, a fost drăguț și ne-a lăsat un timp să ne revenim.

— Of, e atât de nedrept, strigă disperată doamna Barnard. E cel mai nedrept lucru întâmplat vreodată!

Vocea ei avea o intonație ciudată, care, pentru un moment, mi s-a părut a fi un accent străin, dar mi-am amintit numele scris pe ușă și mi-am dat seama că modul ei de a vorbi era o dovadă a originii galeze.

— Știu că e foarte dureros, doamnă, zise inspectorul Crome. Vă împărtășim durerea, dar vrem să adunăm toate datele pentru a trece la treabă cât mai curând posibil.

— Înțelegem, încuviință domnul Barnard.

— Din câte am aflat, fiica dumneavoastră avea 23 de ani, locuia aici și lucra la cafeneaua Ginger Cat, nu-i așa?

— Așa este.

— Aveți o casă nouă, nu? Unde locuiați înainte?

— Am lucrat în domeniul feroviar, în Kennington, și m-am pensionat acum doi ani. Întotdeauna ne-am dorit să locuim lângă mare.

— Aveți două fiice?

— Da. Fiica cea mare lucrează într-un birou, la Londra.

— Nu v-ați speriat când fiica dumneavoastră n-a apărut ieri-seară acasă?

— Nici n-am știut că n-a venit, răspuse doamna Barnard, tremurând. Eu și tata ne-am dus la culcare devreme. De obicei ne culcăm la ora nouă. N-am aflat că Betty nu e acasă până n-a venit acel polițist să ne spună că... că...

Izbucni în plâns.

— Fiica dumneavoastră obișnuia să vină seara târziu acasă?

— Știți cum sunt fetele din ziua de azi, inspectare, explică Barnard. Independente. Iar serile astea de vară nu-ți dau nici un ghes să te întorci devreme acasă. Oricum, Betty nu întârzia mai mult de ora 23.

— Cum intra în casă? Lăsați ușa deschisă?

— Obișnuiam să lăsăm cheia sub preș.

— Am înțeles că fiica dumneavoastră era logodită. E adevărat?

— Lucrurile nu mai sunt la fel de formale în ziua de azi, zise domnul Barnard.

— Îl cheamă Donald Fraser și îmi place. E un băiat bun, adăugă doamna Barnard. Vestea asta o să-l afecteze, bietul de el. Oare o fi aflat?

— Parcă lucrează la Court & Brunskill, nu-i așa?

— Da, la agenții imobiliari.

— Cei doi obișnuiau să se întâlnească seara, după serviciu?

— Nu în fiecare seară. Cam o dată, de două ori pe săptămână.

— Știți cumva dacă trebuia să se întâlnească ieri cu el?

— N-a spus nimic. De fapt, ea nu prea ne spunea unde se ducea sau ce făcea. Dar era o fată bună. Doamne, nu-mi vine să cred...

Doamna Barnard începu să hohotească din nou.

— Fii tare, draga mea! Adună-te, mamă, o încurajă soțul. Trebuie să trecem peste asta.

— Sunt sigură că Donald nu ar fi capabil, n-ar fi în stare... murmură doamna Barnard printre suspine.

— Adună-te, draga mea, repetă domnul Barnard. Mi-aș dori din tot sufletul să vă fiu de folos, dar adevărul e că nu știu nimic, nimic care să vă ajute să-l prindeți pe nenorocitul care a făcut asta. Betty era o fată veselă și fericită și avea un logodnic de treabă, pe vremea mea se spunea că „e în vorbă cu el”. Nu o să înțeleg niciodată de ce ar fi vrut cineva s-o omoare, n-are nici o logică.

— Nu sunteți departe de adevăr în privința asta, domnule Barnard, spuse Crome. Mi-ar plăcea să arunc o privire în camera domnișoarei Barnard, poate descopăr niște scrisori sau un jurnal.

— Vă rog să poftiți, spuse domnul Barnard, ridicându-se.

El o porni înainte. Îl urmaș Poirot, apoi Kelsey și, în sfârșit, eu.

M-am oprit pentru câteva momente, pentru a-mi lega șireturile, timp în care un taxi opri în fața casei. O fată țâșni din el, plăti în grabă și se îndreptă spre intrare, cu o valiză în mână. În momentul în care intră, mă văzu și rămase înmărmurită.

Era ceva atât de bizar în ținuta ei, încât mă intrigă.

— Cine sunteți? întrebă ea.

Am coborât câteva trepte. Mă simțeam foarte stânjenit și chiar nu știam ce să spun. Să mă prezint sau să menționez că am venit cu poliția? Fata nu-mi lăsă prea mult timp să mă hotărâsc.

— Oricum, bănuiesc cine sunteți.

Își scoase basca de lână albă pe care o purta și o aruncă pe jos. O puteam vedea mai bine acum, mai ales că se mișcase către lumină.

La prima vedere mi-a amintit de păpușile olandeze cu care se jucau surorilor mele, în copilărie. Avea părul negru, tăiat drept, cu breton deasupra frunții. Avea pomeți înalți și întreaga ei față avea o geometrie specială, modernă, care într-un fel era atrăgătoare. Nu era o femeie fatală, era mai degrabă o apariție obișnuită, însă emana o forță atât de intensă, încât era aproape imposibil să n-o remarci.

— Sunteți domnișoara Barnard? am întrebat.

— Sunt Megan Barnard. Bănuiesc că sunteți de la poliție.

— Păi, nu chiar...

Mă întrerupse:

— Nu cred că am ceva să vă spun. Sora mea era o fată isteasă și plină de viață care nu avea prieteni bărbați. La revedere!

Îmi spuse toate astea zâmbind și privindu-mă provocator.

— Cred că asta e fraza corectă, nu? zise ea.

— Nu sunt reporter, dacă la asta vă gândiți.

— Atunci ce sunteți? Privi în jur. Unde sunt mama și tata?

— Tatăl dumneavoastră arată poliției dormitorul surorii dumneavoastră.

E și mama dumneavoastră acolo și e foarte îndurerată.

Fata păru că ia o decizie.

— Urmați-mă!

Deschise o ușă și intră. Am urmat-o într-o bucătărie mică și curată. Tocmai mă pregăteam să închid ușa după mine, când am simțit o

inexplicabilă rezistență. În momentul următor, Poirot își făcu apariția fără zgomot și închise ușa.

— Mademoiselle Barnard? întrebă el cu o mică reverență.

— Dânsul e domnul Hercule Poirot, l-am prezentat eu.

Megan Barnard îl cercetă repede din priviri.

— Am auzit de dumneavoastră. Sunteți un detectiv particular la modă, nu-i așa?

— Nu e o descriere prea măgulitoare, dar merge, glumi Poirot.

Fata se așeză pe marginea mesei și căută în geantă o țigară. Și-o aprinse, apoi spuse, între două fumuri:

— Nu prea înțeleg cum de faimosul Hercule Poirot e prezent la umila noastră crimă.

— Mademoiselle, cu ce nu înțelegem nici dumneavoastră, nici eu, cred că s-ar putea umple un volum. Dar asta nu are nici o importanță. Ceea ce are importanță practică este ceva greu de găsit.

— Despre ce este vorba?

— Din păcate, mademoiselle, moartea creează o prejudecată. O prejudecată în favoarea celor decedați. Am auzit ceea ce i-ați spus prietenului meu, Hastings. „O fată isteată și plină de viață care nu avea prieteni bărbați.” Ați spus asta ca să vă bateți joc de ziare. Și e adevărat - atunci când o tânără moare, acesta este genul de lucruri care se spun. Era isteată. Era fericită și drăguță. Nu avea nici o grijă și nici cunoștințe dubioase. De morți, numai de bine. Știți ce mi-ar plăcea în acest moment? Mi-ar plăcea să găsesc pe cineva care a cunoscut-o pe Elizabeth Barnard și care nu știe că a murit! Atunci poate aș auzi ceva util - adevărul.

Megan Barnard îl privi câteva minute în tăcere, în timp ce fuma. După aceea începu să vorbească, iar cuvintele ei mă făcură să tresar:

— Betty era o petrecăreață incorigibilă!

Capitolul 11 - MEGAN BARNARD.

După cum spuneam, vorbele lui Megan Barnard, spuse pe un ton oficial, mă făcură să tresar.

Poirot, în schimb, de-abia dădu din cap, cu gravitate.

— A la bonne heure³, zise el. Sunteți inteligentă, mademoiselle.

Megan Barnard continuă pe același ton detașat:

— Țineam foarte mult la Betty, dar asta nu m-a împiedicat să văd ce prostuță mică era, lucru pe care nu m-am ferit să i-l spun. Așa sunt surorile.

— Și v-a luat în seamă?

— Probabil că nu, răspunse Megan cinic.

— Vă rog să fiți mai explicită, mademoiselle.

Fata ezită un minut sau două.

Poirot o încurajă, zâmbind ușor:

— Vă voi ajuta. Am auzit ce i-ați spus lui Hastings - că sora dumneavoastră era o fată isteată și fericită care nu avea prieteni bărbați. Adevărul este - un peu⁴ - altul, nu-i așa?

Megan șopti:

— Betty nu era o fată rea. Vreau să înțelegeți asta. Juca mereu corect și nu era adepta distracțiilor de-un weekend. Dar îi plăcea să iasă, să danseze și o măguleau complimentele ieftine.

— Era frumușică, nu?

Această întrebare, pe care o auzeam a treia oară, primi de această dată un răspuns util.

Megan coborî de pe masă și se îndreptă către valiza ei, de unde scoase un obiect pe care i-l dădu lui Poirot.

Într-o ramă de piele se vedea fotografie cu bustul unei fete blonde și zâmbitoare. Părul, recent coafat, îi cădea în bucle pe umeri. Zâmbetul era artificial, de poză. Nu era un chip pe care l-ai putea numi frumos, însă avea o oarecare drăgălășenie.

Poirot îi dădu înapoi portretul, spunând:

— Nu semănați una cu cealaltă.

— Mda! Eu sunt urâțica familiei, am știut asta dintotdeauna, comentă ea încercând să nu acorde importanță celor afirmate.

— În ce sens considerați că sora dumneavoastră se purta prosteste? Vă referiți la relația cu domnul Donald Fraser?

— Exact. Don e un tip destul de tăcut, dar anumite lucruri nu-i conveneau, și pe urmă...

— Și pe urmă ce, mademoiselle?

Ochii lui o fixară cu mare atenție.

Poate mi s-a părut, dar am avut senzația că a ezitat o secundă înainte de a răspunde.

— Mi-a fost teamă că poate îi va da papucii. Și ar fi fost păcat, pentru că e un om muncitor și ar fi fost un soț bun.

Poirot nu o slăbi din ochi, ceea ce n-o intimidă, ci o făcu să-i întoarcă o privire ce-mi aminti de atitudinea ei disprețuitoare de la început.

— Deci așa, spuse el, deja nu mai spunem adevărul.

Fata dădu din umeri și se îndreptă către ușă.

— Ei bine, v-am ajutat cum am putut.

Vocea lui Poirot o opri.

— Așteptați, mademoiselle, vreau să vă spun ceva.

Ea se întoarse, deși împotriva propriei voințe.

Spre surpriza mea, Poirot îi prezentă toată povestea cu scrisorile ABC, crima din Andover și mersul trenurilor găsit lângă cadavre.

Nu se putu plânge că nu i-a trezit interesul, întrucât fata rămase cu gura căscată și cu ochii mari.

— E adevărat, domnule Poirot?

— Da, este.

— Vorbiți serios, sora mea chiar a fost ucisă de un nenorocit de criminal în serie?

— Exact!

— O! Betty, Betty, ce înfiorător!

— Prin urmare, mademoiselle, vedeți că informațiile pe care vi le cer nu vor răni, nici nu vor prejudicia pe nimeni?

— Da, acum înțeleg.

— În acest caz, haideți să ne continuăm conversația. Din câte am dedus, Donald Fraser este o persoană violentă și geloasă, nu?

Megan Barnard răspunse încet:

— Acum am încredere în dumneavoastră, domnule Poirot, așa că vă voi spune adevărul gol-goluț. După cum spuneam, Don e o persoană tăcută, un introvertit, dacă mă înțelegeți, și nu poate exprima întotdeauna în cuvinte ceea ce simte. Dar în interior clocotește și, pe deasupra, mai e și gelos. Era mereu gelos pe Betty. Îi era devotat, iar ea ținea la el, dar Betty nu era genul de fată care să aibă ochi numai pentru un singur bărbat. Pur și simplu, așa era ea – tot timpul cu ochii pe băieții frumoși, iar slujba ei de la Ginger Cat îi permitea să flirteze permanent, mai ales vara. Nu pierdea nici o ocazie, iar dacă era puțin tachinată, răspundea cu aceeași monedă. După care se întâlnea, probabil, cu acei bărbați, să meargă la un film sau ceva de genul ăsta. Pentru ea nu era nimic serios, dar îi plăcea să se simtă bine. Spunea că, din moment ce o să se așeze la casa ei cu Don, putea să se mai distreze puțin.

Megan făcu o pauză, iar Poirot spuse:

— Înțeleg, continuați.

— Don nu-i putea înțelege atitudinea. Dacă ea chiar ținea la el, nu pricepea ce nevoie mai avea să iasă și cu alții. Și, o dată sau de două ori, s-au certat serios pe tema asta.

— Deci domnul Don nu mai tăcea?

— E ca toți oamenii tăcuți care, atunci când își pierd firea, o fac la modul serios! Don a fost atât de violent, încât a speriat-o pe Betty.

— Când s-a întâmplat asta?

— Una dintre altercații a fost acum un an, iar cealaltă, mult mai urâtă, cam acum o lună. Eram acasă în weekend, când i-am surprins certându-se. Am încercat să-i bag puțin mințile în cap lui Betty și să-i demonstrez că era o prostituată. Iar ea nu zicea decât că nu făcuse nimic rău, ceea ce era destul de adevărat, dar lucrurile se înrăutățiseră oricum. După cearta de anul trecut, se obișnuise să-i spună câteva minciuni nevinovate, pe principul că nu te poate răni ceea ce nu știi. Ultima lor ceartă a izbucnit pentru că i-a spus lui Don că merge la Hastings să vadă o prietenă, când de fapt ea a fost la Eastbourne cu un bărbat. Era un bărbat însurat, despre care n-a vrut să spună mare lucru, așa că situația s-a înrăutățit. Apoi a urmat o scenă oribilă... cu Betty care îi arunca în față faptul că încă nu era soția lui, așa că putea face ce voia, și cu Don, livid, care spunea că într-o zi... într-o zi...

— Da?

— Va omorî pe cineva, zise Megan coborându-și vocea.

Se opri și îl privi pe Poirot, care căzu pe gânduri câteva momente.

— Așa că, logic, vă e teamă că...

— Nu m-am gândit că el a fost, nici o clipă! Dar mi-era teamă că se va afla de cearta asta și de tot ce-a spus, mai ales că nu sunt singura care știe aceste lucruri.

Poirot clătină din nou din cap cu gravitate.

— Chiar așa. Pot să afirm, mademoiselle, că, dacă n-ar fi fost vorba despre vanitatea egoistă a unui criminal, asta s-ar fi întâmplat. Dacă Donald Fraser nu va mai fi considerat suspect, va fi datorită lăudăroșeniei maniacului cu scrisorile.

Nu mai spuse nimic preț de câteva secunde bune, apoi întrebă:

— Știți cumva dacă sora dumneavoastră s-a văzut în ultima vreme cu acel bărbat căsătorit sau cu altul?

— Nu știu, pentru că eu nu mai locuiesc aici.

— Dar ce credeți?

— Nu cred că s-a mai întâlnit tot cu acel bărbat. Probabil a renunțat când a văzut că gluma se îngroașă, dar n-aș fi surprinsă ca Betty să-i fi turnat din nou lui Don câteva minciuni. Îi plăcea atât de mult să meargă la cinema și să danseze, iar Don nu avea bani să o scoată în oraș tot timpul.

— Știți cumva dacă avea vreo confidentă, ca, de exemplu, fata de la cafenea?

— Nu prea cred, pentru că Betty nu o putea suferi pe fata aceea, Higley. O considera neinteresantă, iar celelalte fete erau prea noi. Betty nu era genul de fată care să vorbească despre viața ei cu oricine.

O sonerie răsună ascutit deasupra capului fetei. Se duse la fereastră și se uită cine era, după care se retrase brusc.

— E Don...

— Adu-l aici, zise Poirot repede. Aș vrea să discut cu el înainte să încapă pe mâna inspectorului.

Megan Barnard dispăru într-o clipă din bucătărie și după câteva secunde se întoarse ținându-l de mână pe Donald Fraser.

Capitolul 12 - DONALD FRASER.

Tânărul îmi inspiră milă de cum l-am văzut. Fața lui răvășită și lividă și privirea rătăcită demonstau cât de mare fusese șocul prin care trecuse.

Era un tânăr prezentabil și bine făcut, care avea cam 1,80 înălțime. Nu era foarte frumos, însă avea o față plăcută, cu pistrui, pomeți înalți și păr roșcat.

— Ce se întâmplă, Megan? De ce aici? Pentru Dumnezeu, spune-mi... tocmai am aflat... Betty...

Își pierdu vocea.

Poirot întinse un scaun pe care tânărul se prăbuși. Prietenul meu scoase o sticlă din buzunar, vărsă puțin din conținutul acesteia într-o cană aflată pe bufet, după care spuse:

— Beți puțin, domnule Fraser. O să vă facă bine.

Tânărul se supuse. Coniacul îi mai coloră puțin obrajii. Stătea țeapăn și, la un moment dat, se întoarse iar către fată. Avea un aer calm și stăpân pe sine.

— Bănuiesc că-i adevărat, nu? zise el. Betty e moartă, ucisă?

— E adevărat, Don.

O întrebă aproape mecanic:

— Tocmai ai sosit de la Londra?

— Da. M-a sunat tata.

— Cu trenul de 9.30, nu? Întrebă Donald Fraser.

Mintea lui, șocată de teribila realitate, încerca să se apere agățându-se de aceste detalii ne semnificative.

— Da.

Nimeni nu mai spus nimic preț de un minut sau două, după care Fraser întrebă:

— Și polițiștii? Fac ceva?

— Acum sunt sus și bănuiesc că verifică lucrurile lui Betty.

— N-au nici o idee cine?... Știi ceva...?

Se opri.

Era o persoană sensibilă, care se ferea să rostească vorbe prea crude.

Poirot înaintă puțin și puse o întrebare. Vorbi pe un ton oficial, de parcă ceea ce întreba nu avea vreo importanță anume.

— Domnișoara Barnard v-a spus cumva unde se ducea seara trecută?

Fraser răspunse mașinal:

— Mi-a spus că merge cu o prietenă la St Leonards.

— Și ați crezut-o?

— Eu...

Brusc, bărbatul păru că-și revine.

— Ce naiba vreți să spuneți cu asta?

Fața lui amenințătoare, mărturie a furiei fulgerătoare, m-a făcut să mă gândesc că unei fete i-ar fi frică să-l scoată din sărite.

Poirot îi replică tăios:

— Betty Barnard a fost ucisă de un criminal în serie. Și numai dacă spuneți adevărul ne puteți ajuta să-i dăm de urmă.

Pentru o clipă o privi pe Megan.

— Așa este, Don, confirmă fata. Nu e momentul să ne gândim la sentimentele cuiva. Trebuie să fii sincer.

Donald Fraser îl cântări suspicios pe Poirot.

— Cine sunteți? Nu sunteți de la poliție?

— Sunt mai bun decât poliția, răspunse Poirot fără aroganță.

Pentru el, acest lucru era absolut evident.

— Spune-i, îl îndemnă Megan.

Donald Fraser capitulă.

— Nu eram sigur. Am crezut-o pe moment și nu m-am gândit la altceva. Dar pe urmă, nu știu, ceva din comportamentul ei m-a făcut suspicios.

— Și? Întrebă Poirot.

Se așeză față în față cu Donald Fraser. Ochii lui fixau interlocutorul, părând că vor să-l hipnotizeze.

— Mi-a fost rușine că eram atât de bănuitor. Dar eram. M-am gândit să merg la cafenea și să o urmăresc când pleacă. M-am dus, dar am simțit că nu puteam face așa ceva, pentru că Betty ar fi putut să mă vadă și s-ar fi înfuriat. Și-ar fi dat seama că o urmăream.

— Și ce-ați făcut?

— M-am dus la St Leonards. Am ajuns la ora opt, după care m-am uitat la autobuze, să văd dacă era în ele. Dar n-am văzut-o...

— Și pe urmă?

— M-am... m-am înfuriat. Eram sigur că e cu vreun bărbat și m-am gândit că poate au mers cu mașina la Hastings. M-am dus acolo și am căutat prin hoteluri și restaurante, prin cinematografe, și degeaba. Chiar dacă era acolo, aveam puține șanse s-o găsec și, oricum, ar fi putut fi în oricare alt loc.

Făcu o pauză. În spusele lui se putea ghici toată furia și umilința simțite.

— Până la urmă am renunțat și m-am întors.

— La ce oră?

— Nu-mi dau seama. Am mers pe jos. Probabil că am ajuns acasă pe la miezul nopții sau mai târziu.

— Și?

Ușa bucătăriei se deschise.

— Aici erați! exclamă inspectorul Kelsey.

Inspectorul Crome apăru în urma lui și aruncă o privire rapidă lui Poirot și o alta celor doi străini.

— Domnișoara Megan Barnard și domnul Donald Fraser, îi prezentă Poirot. Iar domnul este inspectorul Crome de la Londra.

Se întoarse către inspector și-i spuse:

— În timp ce făceați investigații sus, am discutat cu domnișoara Barnard și cu domnul Fraser, încercând să descopăr ceva care să ajute cazul.

— Da? făcu inspectorul, mai atent la cei doi decât la spusele lui Poirot.

Poirot ieși în hol, moment în care inspectorul Kelsey îl întrebă cu amabilitate în timp ce trecea:

— Ați aflat ceva?

Însă atenția îi fu distrasă de colegul său, așa că nu mai așteptă un răspuns.

L-am urmat pe Poirot în hol.

— Ai remarcat ceva, Poirot?

— Numai monstruoasa generozitate a criminalului, Hastings.

N-am avut curaj să-i spun că nu înțelesesem o iotă din ce-mi zisese.

Capitolul 13 - O ȘEDINȚĂ.

Multe dintre amintirile mele legate de cazul ABC se pare că sunt despre ședințe. Ședințe la Scotland Yard, la Poirot în cameră, ședințe oficiale, ședințe neoficiale.

Ședința la care mă refer acum trebuia să decidă dacă faptele legate de scrisorile anonime ar trebui sau nu să fie făcute publice în presă.

Crima de la Bexhill suscitase mai mult interes decât cea de la Andover, pentru că avea, desigur, mai multe elemente de popularitate. În primul rând victima era o tânără drăguță, iar crima avusese loc într-o stațiune cunoscută.

Toate detaliile crimei erau făcute publice puțin câte puțin și într-o manieră voalată. Mersul trenurilor ABC intră și el în sfera atenției. Cea mai populară teorie referitoare la el era că fusese cumpărat de criminal din stațiune și că era un indiciu important referitor la identitatea acestuia. Ghidul

mai atesta faptul că ucigașul călătorise cu trenul și că intenționa să plece la Londra.

Mersul trenurilor nu fusese menționat în puținele relatări despre crima din Andover, așa că era puțin probabil ca publicul să facă legătura între cele două asasinat.

— Trebuie să ne decidem asupra unei strategii, spuse comandantul adjunct. Întrebarea e ce cale ne va aduce cele mai bune rezultate? Să dăm opiniei publice datele problemei, cerându-i să coopereze? O să avem parte de sprijinul câtorva milioane de oameni aflați în căutarea unui nebun...

— Nu o să arate ca un nebun, interveni doctorul Thompson.

— Și o să mai fie atenți și în privința vânzărilor de ABC-uri etc. Pe de altă parte, mai avem opțiunea cercetărilor camuflate – să nu-i dăm de bănuț omului nostru ce plănuim. Dar, oricum, el știe prea bine că noi știm, pentru că a atras atenția asupra lui în mod voit, prin scrisori. Ei, Crome, tu ce părere ai?

— Uitați ce cred eu, domnule. Dacă facem public totul, îi vom face jocul lui ABC. Asta vrea – publicitate, notorietate. Exact asta caută. Nu am dreptate, doctore? Vrea să facă senzație.

Thompson încuviință.

Comandantul adjunct spuse gânditor:

— Deci tu propui să nu-i facem pe plac, refuzându-i publicitatea după care tânjește atât de mult. Dumneavoastră ce credeți, domnule Poirot?

Poirot nu răspunse imediat, după care vorbi alegându-și cu grijă cuvintele.

— E o alegere grea pentru mine, Sir Lionel, pentru că, după cum știți, acest caz mă privește îndeaproape, având în vedere că provocarea mi-a fost trimisă mie. Dacă spun: „Nu faceți nimic public”, se poate interpreta că vreau asta din vanitate. Sau că mă tem pentru reputația mea. E dificil. Există anumite avantaje dacă facem totul public. Este, cel puțin, un avertisment... Pe de altă parte, sunt convins, ca și inspectorul Crome, că exact asta își dorește criminalul.

— Hm, făcu comandantul adjunct, mângâindu-și bărbia. Îl privi pe doctorul Thompson. Să presupunem că-i refuzăm plăcerea nebunului nostru și, în felul acesta, îl enervăm. Oare cum va reacționa?

— Va comite altă crimă, pentru a vă forța mâna, răspunse prompt doctorul.

— Și dacă dăm totul în vileag pe prima pagină a ziarelor, atunci ce va face?

— Același lucru. Pe de o parte îi veți alimenta megalomania, iar pe de altă parte îl veți face să se încapățâneze. Însă rezultatul va fi același – altă crimă.

— Domnule Poirot?

— Sunt de acord cu doctorul Thompson.

— O armă cu două tăișuri... Câte crime credeți că mai plănuiește acest maniac?

Doctorul se uită spre Poirot.

— Se pare că de la A la Z, zise el cu umor. Dar, bineînțeles nu va ajunge până acolo, pentru că îl veți prinde destul de repede. Ar fi fost interesant să vedem cum se descurcă ajungând la litera X.

Doctorul își dădu seama că exagerase cu speculațiile lui.

— Oricum, îl veți prinde cu mult înainte, pe la G sau H, să zicem.

Comandantul adjunct bătu cu pumnul în masă.

— Doamne, vreți să-mi spuneți că vom mai avea încă cinci crime?

— Nu vor mai fi atâtea, domnule, zise inspectorul Crome. Aveți încredere în mine, vorbi cu multă siguranță.

— Și la ce literă credeți că-l veți prinde, inspectore? întrebă Poirot, ușor ironic.

Crome îl privi cu un dispreț care modifică atitudinea sa superioară obișnuită.

— Poate fi chiar data viitoare, domnule Poirot. Oricum, vă garantez că îl voi prinde înainte să ajungă la litera F.

Î se adresă comandantului adjunct:

— Cred că am prins destul de bine psihologia cazului. Doctorul Thompson mă va corecta, dacă e necesar. Cred că, în momentul în care ABC duce o crimă la bun sfârșit, încrederea lui în forțele proprii crește cu 100 %. De fiecare dată își spune: „Sunt inteligent și nu mă vor prinde!” iar respectul lui de sine crește atât de mult, încât devine mai puțin atent. Va exagera în privința istețimii lui și a prostiei celorlalți și în curând se va sătura să fie foarte precaut. Nu-i așa, doctore?

Doctorul aprobă.

— Așa se întâmplă de obicei. Nici eu n-aș fi spus-o mai bine în termeni nemedicali. Și dumneavoastră vă pricepeți la asemenea lucruri, domnule Poirot. Nu sunteți de aceeași părere?

Nu cred că inspectorul Crome a fost foarte încântat că doctorul i-a cerut părerea lui Poirot. Se credea unicul expert în acest domeniu.

— Este așa cum afirmă inspectorul Crome, încuviință Poirot.

— Paranoia, murmură doctorul.

Poirot se întoarse către Crome.

— Există vreo probă materială de interes în cazul Bexhill?

— Nimic clar. Un chelner de la Splendide din Eastbourne a recunoscut-o pe tânără dintr-o fotografie, afirmând că a luat cina acolo în seara de 24 în compania unui domn între două vârste care purta ochelari. A mai fost recunoscută și la un motel numit Scarlet Runner, aflat la jumătatea drumului între Bexhill și Londra. Au spus că a fost acolo în jur de ora nouă seara, pe 24, cu un bărbat care părea un ofițer de marină. Nu pot fi adevărate ambele variante, dar fiecare din ele este probabilă. Mai există și alte mărturii, dar majoritatea nu ne sunt de nici un folos. Nu am reușit să dăm de ABC.

— Ei, Crome, se pare că faci tot posibilul în privința asta, spuse comandantul adjunct. Dumneavoastră ce spuneți, domnule Poirot? Aveți vreo pistă?

Poirot răspunse calm:

— După părerea mea, există un element foarte important - descoperirea motivului.

— Dar nu e clar? E vorba de un complex alfabetic. Nu se numește așa, doctore?

— Ța, oui, aprobă Poirot. Există un complex alfabetic. Dar de ce un astfel de complex? Un nebun are, în mod special, o motivație foarte puternică pentru crimele pe care le comite.

— Haideți, domnule Poirot! făcu Crome. Să ne amintim de cazul Stoneman din 1929. A sfârșit prin a omorî pe oricine îl deranja câtuși de puțin.

Poirot se întoarse către el.

— Chiar așa. Dar dacă ești o persoană îndeajuns de importantă, ar trebui să fii scutit de micile supărări. Dacă o muscă ți se așează neconținut pe frunte, scoțându-te din minți cu bâzâitul ei, ce faci? încerci să omori musca fără nici un fel de scrupule. Tu ești important, nu musca. Omori musca și te calmezi, iar gestul tău ți se pare perfect justificabil. Un alt motiv pentru care ai omorî o muscă este cazul în care ai avea o mare pasiune pentru igienă, pentru că musca e un potențial pericol pentru societate, deci trebuie să dispară. Așa funcționează mintea unui criminal cu probleme psihice. Dar să revenim la cazul nostru - dacă victimele sunt selectate alfabetic, înseamnă că nu sunt eliminate pentru că îl deranjează pe criminal în mod special. Ar fi o coincidență prea mare ca aceste două aspecte să se combine.

— Așa este, zise doctorul Thompson. îmi amintesc de un caz în care soțul unei femei era condamnat la moarte. A început să-i omoare pe rând pe membrii juriului și a durat ceva până să se facă legătura între crimele comise. Păreau făcute total la întâmplare. Dar, după cum a subliniat domnul Poirot, nu există un asasin care să comită crime în mod gratuit. Fie elimină persoane care îi stau în cale (chiar dacă nu-l incomodează prea mult), fie ucide din convingere. Omoară un preot, un polițist sau o prostituată în momentul în care cred cu tărie că trebuie uciși. Acest lucru nu se aplică în cazul de față, din câte observ. Doamna Ascher și Betty Barnard nu pot fi considerate ca aparținând unei anume clase sociale. Mai rămâne în calcul complexul sexual, din moment ce ambele victime sunt femei. Dar această ipoteză se va putea confirma sau nu după următoarea crimă...

— Pentru numele lui Dumnezeu, Thompson, nu mai vorbi atât de relaxat despre următoarea crimă, zise Sir Lionel iritat. Vom face tot ce ne stă în putere pentru a evita o altă crimă.

Doctorul tăcu și își suflă nasul cu putere.

„Crezi ce vrei, părea să spună doctorul, dacă nu ești în stare să înțelegi ce se întâmplă...”

Comandantul adjunct se întoarse către Poirot.

— Înțeleg unde bateți, dar încă nu sunt convins.

— Mă întreb, spuse Poirot, oare ce se întâmplă în mintea criminalului? După cât reiese din scrisorile lui, ucide pour le sport, adică pentru a se distra. Să fie oare adevărat? Și chiar dacă ar fi, pe ce principiu își selectează victimele, în afară de criteriul alfabetic? Dacă ar omorî doar ca să se amuze,

nu cred că ne-ar mai anunța, pentru că ar putea să ucidă mult mai în siguranță. Însă el, din contră, dorește să facă din actele lui ceva public, de senzație, pentru a se afirma. Oare în ce fel i-a fost afectată personalitatea, astfel încât să facem o legătură între cele două victime de până acum? Și o sugestie finală: motivația lui are legătură cu mine, cu Hercule Poirot? Oare mă provoacă în public pentru că, fără să-mi dau seama, l-am deranjat cumva de-a lungul carierei mele? Sau ura lui are un caracter impersonal, față de un străin? Și dacă e adevărat, oare ce l-a condus în acest punct? Cum a avut de suferit de pe urma unui străin?

— Întrebări foarte pertinente, comentă doctorul.

Inspectorul Crome își dresă vocea.

— Chiar așa? Oricum, nu puteți oferi nici un răspuns.

— Cu toate acestea, prietene, zise Poirot privind-l țintă, în aceste întrebări există răspunsul. Dacă am ști motivul exact - care nouă ne poate părea de neconceput, dar în viziunea lui e perfect logic - pentru care nebunul nostru comite aceste crime, poate am ști care va fi următoarea victimă.

Crome nu păru convins.

— Comite crimele la întâmplare, eu asta cred.

— Un criminal generos, zise Poirot.

— Ce spuneți?

— Am zis: un criminal generos! Franz Ascher ar fi fost arestat pentru uciderea soției sale, iar Donald Fraser pentru moartea lui Betty Barnard, dacă nu am fi fost avertizați prin intermediul scrisorilor. În cazul acesta, este oare criminalul nostru atât de sensibil încât nu poate îndura ca alții să sufere pentru ceva ce n-au făcut?

— Am fost martorul unor întâmplări ciudate, interveni doctorul Thompson. Am cunoscut criminali care, după ce au omorât șase oameni, erau disperați pentru că una dintre victime n-a murit pe loc și a suferit. Oricum, nu cred că e vorba de aceeași situație. Ceea ce urmărește el e faima. Și asta este explicația care se potrivește cel mai bine.

— Nu am ajuns la nici o concluzie în privința presei, aminti comandantul adjunct.

— Dacă-mi este permis să fac o sugestie, domnule, interveni Crome. De ce să nu așteptăm sosirea următoarei scrisori și s-o facem publică... ediții speciale etc.? Ar stârni ceva panică, mai ales în orașele care încep cu litera C, dar i-ar pune în gardă pe cei al căror nume de familie începe cu această literă. Acest lucru îl va ambiționa pe ABC, care va dori să ucidă cu orice preț, iar noi îl vom prinde.

Cât de puțin știam atunci ce avea să ne rezerve viitorul.

Capitolul 14 - CEA DE-A TREIA SCRISOARE.

Îmi amintesc foarte bine sosirea celei de-a treia scrisori a lui ABC.

Trebuie să precizez că au fost luate toate măsurile pentru ca, în momentul sosirii scrisorii, să nu se mai piardă timp. Un tânăr sergent de la Scotland Yard stătea în permanență la noi acasă, iar dacă eu sau Poirot eram plecați, datoria lui era să deschidă orice scrisoare venea, astfel încât să poată transmite asta mai departe, fără a mai pierde timpul.

Pe măsură ce treceau zilele, toată lumea devenea din ce în ce mai tensionată. Atitudinea distantă și superioară a inspectorului Crome devenea din ce în ce mai exagerată în timp ce pistele lui se înfundau. Vaga descriere a bărbatului alături de care fusese văzută Betty Barnard se dovedi inutilă. Multe dintre mașinile zărite în apropierea lui Bexhill și Cooden se dovediră a fi în regulă sau nu putură fi găsite. Investigația legată de achiziționarea recentă a mersului trenurilor ABC cauză probleme multor oameni nevinovați.

Cât despre noi, de câte ori suna poștașul la ușă, inima începea să ne bată mai repede. Cel puțin asta mi se întâmpla mie, dar pot presupune că Poirot trecea prin aceeași stare.

Era destul de nefericit din cauza mersului anchetei. A refuzat să plece din Londra, preferind să fie prezent în caz de urgență. În acele zile de încordare până și mustața lui se pleoștise, neglijată de proprietar.

Cea de-a treia scrisoare a lui ABC sosi într-o vineri, cu poșta de zece seara.

Când am auzit pașii familiari ai poștașului, m-am ridicat și m-am îndreptat spre cutia poștală. Din câte îmi amintesc, erau patru sau cinci scrisori. Ultima avea adresa scrisă cu litere de tipar.

— Poirot, am strigat eu, dar glasul mi s-a stins imediat.

— A venit? Deschide-o, Hastings! Repede! Orice moment e prețios și trebuie să ne organizăm.

Am sfâșiat plicul și, pentru prima oară, Poirot nu m-a mai acuzat de neglijență; am scos grăbit scrisoarea.

— Citește, m-a îndemnat Poirot. Am citit cu voce tare:

Mi-e milă de dumneavoastră, domnule Poirot! Nu vă pricepeți atât de bine cum credeți la treburile astea cu crimele, nu-i așa? Oare ați îmbătrânit? Să vedem dacă vă descurcați mai bine de data asta, pentru că va fi una ușoară. Churston, în data de 30. încercați să faceți ceva în privința asta! E cam plictisitor să-mi fie totul atât de ușor, să știți!

Vânătoare plăcută. Al dumneavoastră, ABC.

— Churston, am exclamat eu năpustindu-mă asupra exemplarului nostru din mersul trenurilor. Să vedem unde e!

— Hastings, m-a întrerupt Poirot cu o voce tăioasă. Când a fost scrisă scrisoarea? Există vreo dată?

Am cercetat hârtia.

— A fost scrisă pe 27.

— Am auzit bine, Hastings? A anunțat drept dată a crimei ziua de 30?

— Exact. Să vedem, 30 e...

— Bon Dieu, Hastings, îți dai seama? 30 e astăzi!

Îndreptă degetul arătător către calendarul din perete, în timp ce eu mă uitam la ziar să verific.

— Dar de ce, cum... am bâlbâit eu mirat.

Poirot culese plicul rupt de pe jos. În mintea mea văzusem pentru o clipă că ceva nu era în regulă cu adresa, dar fusesem prea nerăbdător să citesc scrisoarea.

În acea perioadă Poirot locuia la Whitehaven Mansions, iar adresa trecută pe plic era: „Domnului Hercule Poirot, Whitehorse Mansions”. Într-un colț era scris: „Destinatarul nu a fost găsit la Whitehorse Mansions, EC1, nici la Whitehorse Court – încercați la Whitehaven Mansions”.

— Mon Dieu! murmură Poirot. Oare chiar și norocul îl ajută pe acest nebun? Vite, vite⁵, trebuie să ajungem la Scotland Yard.

Câteva minute mai târziu vorbeam la telefon cu Crome. Pentru prima oară, inspectorul cel stăpân pe sine, nu mai replică „A, da?” în schimb, îi scăpă o înjurătură printre dinți. Ascultă tot ce aveam să-i spunem, după care încercă să ia legătura cu cei din Churston cât mai repede posibil.

— C’est trop tard⁶, murmură Poirot.

— Nu poți fi sigur de asta, l-am contrazis eu, deși fără prea mare speranță.

Se uită la ceas.

— E 20.20. Mai avem o oră și 40 de minute. Crezi că ABC a așteptat până acum?

Am deschis mersul trenurilor, pe care îl scosesem mai înainte din raft.

— Churston, Devon, am citit eu, aflat la 205 km distanță de Paddington. Populație: 656 de locuitori. Pare a fi un orășel. E posibil ca omul nostru să nu treacă neobservat acolo.

— Chiar și așa, o altă viață va fi luată, murmură Poirot. Ce trenuri avem? Bănuiesc că ajungem mai repede cu trenul decât cu mașina.

— Există un tren de noapte, cu vagon de dormit până la Newton Abbot, care ajunge acolo la 6.08 A. M., iar la Churston la ora 7.15.

— Pleacă din gara Paddington?

— Da.

— Pe ăsta îl luăm, Hastings.

— Probabil nu vom apuca să aflăm dacă s-a întâmplat ceva.

— Dacă e să primim vești proaste, mai contează dacă ne parvin acum sau mâine-dimineață?

— Asta așa e.

Mi-am strâns câteva lucruri într-o valiză, în timp ce Poirot sună încă o dată la Scotland Yard.

După câteva minute, intră în dormitor și mă întrebă:

— Mais qu’est ce que vous faites la?⁷

— Îți împachetez lucrurile. M-am gândit că în felul ăsta o să câștigăm timp.

— Vous éprouvez trop d’émotion⁸, Hastings. Îți afectează mâinile și mintea. Păi așa se împachetează o haină? Și uite ce ai făcut cu pijamalele mele. Dacă se varsă șamponul, ce se va întâmpla cu hainele mele?

— Doamne Dumnezeule, Poirot, am strigat eu, vorbim aici despre o situație de viață și de moarte. Ce mai contează ce se întâmplă cu hainele noastre?

— Nu ai deloc simțul măsurii, Hastings. Nu putem prinde un tren mai devreme de ora plecării, iar a strica hainele cuiva nu e cea mai bună modalitate de a împiedica o crimă.

Mi-a smuls valiza din mână și s-a ocupat personal de împachetat. Mi-a spus că vom lua scrisoarea cu noi la Paddington, unde avea să ne aștepte cineva de la Scotland Yard.

Când am ajuns pe peron, prima persoană pe care am zărit-o a fost inspectorul Crome.

Răspunse privirii întrebătoare a lui Poirot.

— Deocamdată n-avem nici o noutate. Toți oamenii disponibili sunt deja acolo, iar persoanele al căror nume începe cu litera C sunt anunțate pe cât posibil. Avem o mică șansă. Unde e scrisoarea?

Poirot i-o întinse, iar Crome o examinează, înjurând încet printre dinți.

— Ce ghinion nenorocit! Se pare că tipul are o stea protectoare.

— Nu crezi că adresa a fost scrisă greșit în mod intenționat? i-am sugerat eu.

Crome clătină din cap.

— Nu. Are regulile lui, țiicnite, e adevărat, dar le respectă și e mândru de asta. Prevenire corectă. De aici provine și înfumurarea lui. Dacă stau să mă gândesc, sunt sigur că mușteriu nostru bea whisky White Horse.

— Ah, c'est ingénieux ça! comentă Poirot pe un ton admirativ, replica ieșindu-i fără voie. Scrie adresa cu sticla în față.

— Cam așa au stat probabil lucrurile, zise Crome. Probabil că și noi am făcut așa ceva, la un moment dat, fără să ne dăm seama. Avea în fața ochilor cuvântul White și în loc de haven a scris horse.

Am aflat că și inspectorul călătorea cu trenul.

— Chiar dacă, printr-un noroc inexplicabil, nu s-a întâmplat nimic, Churston este în mod sigur locul acțiunii. Criminalul nostru este sau a fost astăzi acolo. Unul dintre oamenii mei îmi va telefona imediat ce se întâmplă ceva.

Chiar în momentul plecării trenului, am văzut un om alergând pe peron. A ajuns în dreptul ferestrei inspectorului și a început să strige la el.

În timp ce trenul se pusese în mișcare, eu și Poirot am alergat pe culoar până la cușeta inspectorului și i-am bătut în ușă.

— Aveți vești, nu-i așa? întrebă Poirot.

Crome ne răspunse încet:

— Situația e gravă, exact cum ne așteptam. Sir Carmichael Clarke a fost găsit mort, cu țeasta zdrobită.

Deși nu era o persoană foarte cunoscută, Sir Carmichael Clarke era totuși cineva. La vremea lui fusese un faimos specialist în boli de gât, iar în momentul retragerii din activitate a reușit să-și împlinească una dintre cele mai mari pasiuni ale vieții sale – a strâns o frumoasă colecție de vase și de porțelanuri de China. După câțiva ani, a moștenit o avere considerabilă care i-a oferit posibilitatea să investească și mai mult în pasiunea lui. Devenise posesorul uneia dintre cele mai faimoase colecții de artă chinezească. Era căsătorit, dar nu avea copii și trăia într-o casă construită de el, în Devon, în apropierea coastei. Nu mergea la Londra decât cu ocazii speciale, cum ar fi o vânzare importantă de obiecte de artă.

Nu trebuia să stai mult pe gânduri pentru a-ți da seama că moartea lui, care venea după cea a tinerei și drăguței Betty Barnard, avea să facă o adevărată senzație în presă. Iar faptul că era august și că ziarele alergau înnebunite după știri de senzație înrăutățea lucrurile.

— Eh bien, zise Poirot. Se poate ca publicitatea să facă ceea ce eforturile noastre nu au reușit. Toată țara îl va căuta acum pe ABC.

— Din păcate, am adăugat eu, este exact ceea ce vrea.

— Adevărat. Însă acest lucru poate însemna și pierzania lui. Orbit de succes, ar putea deveni neglijent... Asta și sper – să se îmbete cu propria istețime.

— Ce lucru ciudat, Poirot, am exclamat eu lovit deodată de o idee. Îți dai seama că acest caz este primul de acest fel la care lucrăm împreună? Toate cazurile noastre de până acum au fost „crime private”, ca să le spunem așa.

— Ai dreptate, prietene. Până acum trebuia să lucrăm din interior. Importantă era povestea victimei, iar întrebările esențiale erau: Cine avea de câștigat de pe urma morții respective? Ce posibilități aveau cei din jur de a comite crima? Întotdeauna a fost vorba despre o crimă intimă. Dar acum, pentru prima oară de când lucrăm împreună, avem de-a face cu o crimă impersonală, comisă cu sânge rece. O crimă din exterior.

M-au trecut fiorii.

— E cam înfricoșător...

— Da. Mi-am dat seama de la început, de când am citit prima scrisoare, că ceva nu era în ordine...

Poirot făcu un gest de nerăbdare.

— Nu trebuie să cedezi nervos... Nu e mai rea decât oricare altă crimă...

— E... e...

— E mai rău să iei viața unui străin decât pe cea a cuiva apropiat și drag ție, cineva care are încredere în tine, de exemplu?

— E mai rău pentru că e nebun...

— Nu, Hastings. Nu e mai rău. E numai mult mai complicat.

— Nu sunt de acord cu tine. E infinit mai înfricoșător.

Hercule Poirot continuă, pe gânduri:

— Ar trebui să-l descoperim mai ușor pentru că e nebun. O crimă comisă de cineva întreg la minte ar fi mult mai dificil de soluționat. Dacă am putea să-i găsim motivația... Treaba cu alfabetul are bubele ei. Dacă aș fi în stare să intuiesc motivația, atunci totul ar fi foarte simplu...

Scutură din cap.

— Aceste crime nu trebuie să continue. Trebuie să descopăr adevărul cât mai curând... Hai, Hastings, încearcă să dormi, pentru că mâine vom avea multe de făcut.

Capitolul 15 – SIR CARMICHAEL CLARKE.

Churston e mărginit de Brixham, pe de-o parte, de Paignton și de Torquay, pe de altă parte, și se află la jumătatea drumului către Torbay. Până acum 10 ani era doar un golfuleț, în care puteau fi zărite câteva întinderi

verzi și câteva ferme pe ici, pe colo, răsfirate până la mare. În ultimii ani se construiseră însă masiv între Churston și Paignton, iar coasta era acum animată de prezența unor case, a unor vile, a drumurilor noi etc.

Sir Carmichael Clarke cumpăraseră un teren de vreo 2 acri, aproape de mare. Casa avea un design modern – un dreptunghi alb care nu displicea ochiului. Cu excepția celor două galerii care adăposteau colecția de artă, casa nu era foarte mare.

Am sosit cam pe la 8 dimineața. Un polițist local ne aștepta la gară și ne puse la curent cu situația.

Din câte am înțeles, Sir Carmichael Clarke obișnuia să se plimbe în fiecare seară, după cină. Când poliția a sunat, puțin după ora 23, Sir Carmichael nu se întorsese încă acasă. Având în vedere că se plimba prin aceleași locuri, n-a durat mult până când o patrulă i-a descoperit cadavrul. Moartea fusese cauzată de o lovitură puternică în ceafa, aplicată cu un instrument greu. Un mers al trenurilor ABC fusese lăsat deschis și cu fața în jos pe cadavru. Am ajuns la Combeside (casa defunctului) după ora 8. Ne-a deschis un majordom bătrân, ale cărui mâini tremurânde și față răvășită trădau cât de mult îl afectase tragedia.

— Bună dimineața, Deveril, îl salută ofițerul.

— Bună dimineața, domnule Wells.

— Domnii sunt de la Londra, Deveril.

— Poftiți, vă rog! Ne-a condus într-o sufragerie mare, în care era servit micul dejun. Mă duc să-l chem pe domnul Franklin.

După câteva minute intră un bărbat blond, cu fața bronzată.

Era Franklin Clarke, unicul frate al victimei. Avea mina unui om absolut pregătit pentru astfel de situații.

— Bună dimineața, domnilor.

Inspectorul Wells făcu prezentările.

— Domnul este inspectorul Crome de la Departamentul criminalistic, domnul Hercule Poirot și... ăăă, căpitanul Hayter.

— Hastings, l-am corectat eu cu răceală.

Franklin Clarke dădu mâna cu fiecare dintre noi, profitând de ocazie pentru a ne măsura din priviri.

— Vă rog să poftiți la micul dejun și vom discuta în timp ce mâncăm.

Nimeni nu avu nimic împotrivă, așa că, în curând ne bucuram de excelentele bucate – ouă, șuncă și cafea.

— Inspectorul Wells, începu Franklin Clarke, mi-a spus câte ceva despre întâmplarea de aseară, deși mie mi se pare una dintre cele mai incredibile povești pe care le-am auzit. Este adevărat, inspectore Crome, că fratele meu este victima unui criminal în serie, care se află la al treilea asasinat și de fiecare dată lasă câte un mers al trenurilor ABC lângă victimă?

— Cam așa stau lucrurile, domnule Clarke.

— Dar de ce? Ce beneficiu poți scoate dintr-o astfel de crimă, chiar și având cea mai diabolică imaginație?

Poirot îi aprobă spusele cu un gest.

— Ați nimerit-o la fix, domnule Franklin.

— La acest nivel n-are nici un sens să mai alergăm după motive, domnule Clarke, zise inspectorul Crome. Este vorba despre un om bolnav psihic, și, pentru că am ceva experiență în astfel de cazuri, vă pot spune că motivele sunt în mare parte aberante. E vorba despre o dorință de afirmare a propriei personalități, de a crește în ochii publicului, pe scurt: de a fi celebru, de a deveni cineva.

— Așa este, domnule Poirot?

Clarke nu era foarte convins, iar faptul că îi ceru o confirmare lui Poirot nu fu pe placul lui Crome, care se încruntă.

— Perfect adevărat, replică prietenul meu.

— În orice caz, un astfel de om poate fi prins destul de repede, zise Clarke, rămas pe gânduri.

— Vous croyez?¹⁰ De obicei, ces gens la¹¹ sunt isteți. Și trebuie ținut cont de faptul că acești oameni au de obicei toate avantajele nesemnificativului - de obicei trec neobservați, sunt ignorați sau chiar luați în râs!

— Îmi puteți da câteva informații, vă rog, domnule Clarke? interveni Crome în conversație.

— Cum să nu!

— Fratele dumneavoastră era în apele lui, ieri? A primit vreo scrisoare neașteptată sau vreo veste care să-l tulbure?

— Nu. S-a comportat absolut normal.

— Deci nu era supărat sau îngrijorat.

— Scuzați-mă, inspectore, dar n-am afirmat asta. Supărarea și îngrijorarea erau lucruri obișnuite în cazul fratelui meu.

— De ce?

— Poate nu știți, dar cumnata mea, Lady Clarke, stă foarte prost cu sănătatea. Între noi fie vorba, are un cancer incurabil și nu mai are mult de trăit. Starea ei l-a afectat foarte mult pe fratele meu. Eu m-am întors de curând din est și am fost șocat de cât de mult s-a schimbat.

Poirot strecură o întrebare.

— Dacă presupunem că fratele dumneavoastră ar fi fost găsit mort pe marginea prăpastiei sau împușcat cu un pistol alături, la ce v-ați fi gândit prima oară?

— Sincer să fiu, m-aș fi gândit că s-a sinucis, răspuse Clarke.

— Encore!¹² exclamă Poirot.

— Ce vreți să spuneți?

— Un lucru care se repetă. Nu mă luați în seamă.

— Oricum, nu e vorba despre sinucidere, interveni Crome tăios. Am înțeles, domnule Clarke, că fratele dumneavoastră obișnuia să se plimbe în fiecare seară.

— Așa este.

— Chiar în fiecare seară?

— Nu și dacă ploua, normal.

— Și toată lumea din casă îi cunoștea acest obicei?

— Bineînțeles.

— Și în afara casei?
— Nu prea înțeleg ce vreți să spuneți. E posibil ca grădinarul să fi știut acest lucru.
— Dar în sat?
— La drept vorbind, aici nu e chiar un sat. Există un oficiu poștal și câteva cabane la Churston Ferrers, dar nu există un sat propriu-zis sau magazine.
— Bănuiesc că un străin ar fi ușor observat într-un loc ca ăsta, nu?
— Dimpotrivă! În august, locul se umple de străini. Vin în fiecare zi de la Brixham, sau de la Torquai, sau de la Paignton, cu mașina, cu autobuzul ori pe jos. Breadsands, care e acolo jos (arătă cu degetul direcția) e o plajă foarte populară, la fel ca Elbury Cove - care e un loc recunoscut pentru frumusețea lui, iar oamenii merg acolo la picnic. Mi-aș dori să nu mai vină, pentru că nici nu vă imaginați ce loc liniștit și mirific este acest ținut în iunie și la începutul lui iulie.
— Prin urmare, nu credeți că un străin ar putea fi remarcat?
— Dacă nu ar părea în toate mințile, probabil ar fi luat la ochi.
— Omul nostru nu pare nebun, preciză Crome cu siguranță. Trebuie să înțelegeți, domnule Clarke, că acest om a spionat pe aici și a aflat probabil de obiceiul defunctului de a se plimba în fiecare seară. Presupun că ieri nu a venit nici un străin să întrebe de Sir Carmichael Clarke.
— Din câte știu eu, nu, dar o să-l întreb pe Deveril.
Sună, după care îl chestionă pe majordom.
— Nu, domnule, n-a fost nimeni să-l vadă pe Sir Carmichael și nici n-am observat pe nimeni care să dea târcoale. Nici slujitoarele n-au văzut pe nimeni, pentru că le-am întrebat deja.
Majordomul așteaptă câteva secunde, după care întrebă:
— Mai doriți ceva, domnule?
— Nu, Deveril, poți pleca.
Majordomul se retrase, făcându-i loc unei tinere să intre.
Franklin Clarke se ridică în timp ce ea se apropie.
— V-o prezint pe domnișoara Grey, domnilor, secretara fratelui meu.
Atenția mi-a fost pe loc atrasă de frumusețea scandinavă a fetei. Avea un păr de culoarea cenușii, ochi verde-deschis și o strălucire aproape transparentă a pielii, specifică norvegienilor și suedezilor. Avea în jur de 27 de ani și părea la fel de eficientă pe cât era de decorativă.
— Pot să vă fiu de folos? întrebă ea în timp ce lua loc la masă.
Clarke îi întinse o ceașcă de cafea, însă fata o refuză.
— Vă ocupați de corespondența lui Sir Carmichael? întrebă Crome.
— Da.
— Bănuiesc că n-a primit niciodată una sau mai multe scrisori semnate
ABC?
— ABC? Nu, sunt sigură că nu.
— N-a spus că a văzut vreun străin în timpul plimbărilor lui din ultima vreme?
— Nu. N-a menționat așa ceva.

— Dar dumneavoastră, ați observat vreun străin?

— N-am văzut pe nimeni dând târcoale casei, dar sunt multe persoane despre care s-ar putea spune că rătăcesc pe aici în acest anotimp. Sunt oameni care se plimbă fără nici o țintă de-a lungul golfului sau pe plajă. Practic, aproape toți cei văzuți pe aici în această perioadă a anului sunt străini.

Poirot căzu pe gânduri.

Inspectorul Crome ceru să fie condus pe ruta plimbărilor lui Sir Carmichael. Franklin Clarke deschise calea prin ușa de la terasă, iar domnișoara Grey ne însoți.

Eu am rămas cu ea puțin mai în spatele celorlalți.

— Cred că ați avut un șoc puternic, am intrat eu în vorbă.

— E de necrezut. Tocmai mă băgasem în pat, aseară, când a sunat poliția. Am auzit voci jos, așa că am coborât să văd ce se întâmplă. Deveril și domnul Clarke își pregăteau lanternele.

— La ce oră se întorcea de obicei Sir Carmichael de la plimbare?

— Cam pe la zece fără un sfert. Intra de obicei pe ușa din lateral și uneori se ducea direct la culcare, alteori mergea în galerie. De aceea, dacă poliția nu suna, probabil nu s-ar fi observat că lipsește decât de dimineață.

— Probabil că soția lui e foarte afectată, nu-i așa?

— Lui Lady Clarke i se administrează morfină de ceva timp. Cred că e prea amețită ca să-și dea seama de ce se mai întâmplă în jur.

Am ieșit către golf printr-o poartă a grădinii. La o cotitură, am sărit un garduleț și am ajuns pe o potecă sinuoasă și abruptă.

— Cărarea asta duce spre Elbury Cove, explică Franklin Clarke. Dar acum doi ani au făcut un nou drum, prin care se ajunge acolo pornind de la drumul principal către Broadsands, așa că, acum, poteca este practic nefolosită.

Am coborât pe cărare, iar la capătul acesteia am dat de alta care conducea, printre crengi și printre rugi, către mare. Brusc ne-am trezit pe o movilă de verdeață, care cobora spre mare, dând într-o plajă cu pietre albe, strălucitoare. De jur împrejur erau copaci de un verde-închis. Era un loc încântător - alb, verde-închis și albastru safir!

— Ce frumos! am exclamat eu.

Clarke se întoarse către mine, însuflețit.

— Nu-i așa? Oare de ce s-or duce oamenii în străinătate, pe Riviera, când au un astfel de loc? Am umblat și eu puțin prin lume și, pe cuvântul meu, n-am văzut niciodată ceva mai frumos!

Apoi, puțin rușinat de ieșirea lui, reluă pe un ton mai serios:

— Pe aici se plimba fratele meu, serile. Venea până în acest loc, apoi se întorcea pe potecă, o lua la dreapta în loc de stânga și traversa câmpul până ajungea înapoi la casă.

Am pornit-o pe acest traseu până când am ajuns într-un loc de lângă gardul viu, aflat la jumătatea câmpului unde fusese găsit trupul neînsuflețit.

Crome dădu din cap a înțelegere.

— Destul de ușor. Bărbatul a stat aici, în întuneric, iar fratele dumneavoastră probabil n-a observat nimic până în momentul în care a fost lovit.

Fata, aflată lângă mine, se cutremură de spaimă.

Franklin Clarke spuse:

— Calmează-te, Thora. E destul de greu, dar nu trebuie să neglijăm faptele.

Thora Grey - numele i se potrivea.

Ne-am întors acasă, unde fusese adus și corpul după prealabilele fotografii.

În timp ce urcam scara largă, doctorul ieși dintr-o cameră cu o geantă neagră în mână.

— Vreți să ne spuneți ceva, doctore? întrebă Clarke.

Doctorul ridică din umeri.

— E un caz foarte simplu, dar o să păstrez detaliile de specialitate pentru anchetă. Oricum, n-a suferit, iar moartea a fost probabil instantanee.

Dădu să plece.

— O să merg să văd ce face Lady Clarke.

O soră medicală ieși dintr-o cameră mai îndepărtată de pe culoar, iar doctorul o urmă.

Am intrat în camera de unde ieșise doctorul.

Eu am ieșit destul de repede. Thora Grey încă mai stătea la capătul scării cu o expresie ciudată pe față.

— Domnișoară Grey, am întrebat eu, vă simțiți bine?

Mă privi.

— Mă gândeam la D.

— La D?

M-am uitat la ea total nedumerit.

— Da. Următoarea crimă. Trebuie făcut ceva. Trebuie să-l opriți.

Clarke ieși din cameră în urma mea. întrebă:

— Ce trebuie oprit, Thora?

— Crimele astea odioase.

— Da, aprobă el încleștându-și maxilarele. Aș vrea să discut cu domnul Poirot cândva... Crome e bun de ceva?

Întrebarea căzu pe neașteptate. I-am replicat că se presupunea că e un polițist foarte isteț. Probabil că tonul meu nu a fost atât de entuziast pe cât ar fi trebuit.

— Are un fel de-a fi al naibii de ofensiv, zise Clarke. Pare că știe tot, dar ce știe de fapt? Nimic mai mult decât ce știm și noi.

Tăcu ceva timp apoi reluă:

— Domnul Poirot e persoana potrivită. Am un plan pe care-l vom discuta mai târziu.

Înaintă pe culoar și bătu la ușa pe care intrase doctorul.

Am avut un moment de ezitare. Fata privi în gol.

— La ce vă gândiți, domnișoară Grey?

Își ridică privirea către mine.

— Mă întreb unde se află el acum... mă refer la criminal. Nici n-au trecut 12 ore de când a ucis... Of!

există oare clarvăzători adevărați care să vadă unde e acum și ce face...

— Poliția îl caută... am început eu.

Banalitatea spuselor mele rupse vraja, iar Thora Grey își reveni.

— Da, aprobă ea, bineînțeles.

Se întoarse și coborî scara. Am mai rămas puțin cântărind în minte vorbele ei. ABC...

Unde era acum...?

Capitolul 16 - ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Domnul Alexander Bonaparte Cust ieși odată cu restul spectatorilor din Torquay Palladium, unde urmărise un film extrem de emoționant, Not a Sparrow...

Clipi puțin mai des ca să se obișnuiască cu soarele după-amiezii, apoi se uită în jur cu aerul său de câine pierdut.

Își spuse: „E o idee...”

Băieții care vindeau ziare treceau strigând:

— Ultimele noutăți... Criminalul în serie la Churston...

Aveau pancarte pe care era scris:

CHURSTON. CRIMĂ. ULTIMA ȘTIRE.

Domnul Cust se căută în buzunar, găsi o monedă și cumpără un ziar. Nu-l deschise imediat. Intră în Princess Gardens, se îndreptă încet către un umbrar aflat cu fața către portul Torquay, unde se așeză și deschise ziarul.

Era scris cu majuscule:

SIR CARMICHAEL CLARKE A FOST UCIS. TRAGEDIE TERIBILĂ LA CHURSTON. OPERA UNUI CRIMINAL ÎN SERIE.

Și dedesubt:

Acum o lună, Anglia a fost șocată și zguduită de moartea unei tinere, Elizabeth Barnard, la Bexhill. Trebuie amintit că un mers al trenurilor ABC are legătură cu cazul. Un astfel de ABC a fost găsit și lângă cadavrul lui Sir Carmichael Clarke, iar poliția crede că ambele crime au fost comise de aceeași persoană. E posibil ca un criminal în serie să se plimbe nestingherit prin stațiunile noastre...?

Un tânăr cu pantaloni de flanelă și în cămașă albastru strălucitor, marca Aertex, care stătea lângă domnul Cust, comentă:

— Urâtă poveste, nu-i așa? Domnul Cust tresări.

— Da, foarte urâtă...

Tânărul observă că mâinile îi tremurau atât de tare încât abia mai putea ține ziarul.

— Niciodată nu știi cum stau lucrurile cu nebunii ăștia, zise tânărul cu chef de vorbă. Mai ales că nu-ți dai seama întotdeauna că sunt duși cu pluta. De cele mai multe ori arată la fel ca mine sau ca dumneavoastră...

— Probabil așa este, răspuse domnul Cust.

— Așa este. În unele cazuri războiul e de vină că au devenit așa.

— Cred... cred că aveți dreptate.

— Nu-mi plac războaiele, mai spuse tânărul. Domnul Cust se întoarse spre el.

— Nici mie nu-mi place ciurma, boala somnului, foamea, cancerul... și cu toate astea se întâmplă tot timpul!

— Războiul poate fi prevenit, afirmă tânărul foarte convins.

Domnul Cust începu să râdă și nu se opri ceva timp.

Tânărul începu să se alarmeze puțin.

„Cred că moșul e un pic țicnit”, se gândi el.

Spuse cu voce tare:

— Îmi cer scuze că vă întreb, dar ați fost în război, nu-i așa?

— Da, am fost și m-a bulversat total. Capul meu nu mai e același, de atunci. Mă doare, știi, mă doare îngrozitor.

— Îmi pare rău să aud asta, zise tânărul uimit.

— Uneori de-abia îmi mai dau seama ce fac...

— Da? Eu trebuie să plec, spuse tânărul ridicându-se în grabă.

Știa la ce să se aștepte atunci când oamenii începeau să vorbească despre sănătatea lor.

Domnul Cust rămase cu ziarul.

Citi și răsciti știrea...

Oamenii treceau prin fața lui și majoritatea vorbeau despre crimă.

— Oribil... crezi că are vreo legătură cu chinezii? Chelnerița aceea nu lucra într-o cafenea chinezească?

— De fapt s-a întâmplat în golf...

— Eu am auzit că pe plajă...

— dar, dragă, am luat ceaiul la Elbury chiar ieri...

— poliția e sigură că-l va prinde...

— se pare că va fi arestat dintr-un moment în altul...

— cel mai probabil e în Torquay... cum o chema pe cealaltă femeie pe care a ucis-o...

Domnul Cust îndoii ziarul și îl lăsă pe bancă, după care se ridică și se îndreptă, mecanic, spre oraș.

Pe lângă el treceau fete, în alb, în roz și în albastru, cu fuste și cu rochii de vară. Râdeau, chicoteau și îi măsurau din priviri pe bărbații pe lângă care treceau.

Capitolul 17 - TRECEREA TIMPULUI.

Odată cu asasinarea lui Sir Carmichael Clarke, misterul cazului ABC își atinse apogeul. Ziarele nu mai conteneau să scrie despre asta și se raporta descoperirea a tot felul de „indicii”. Arestările erau anunțate ca fiind iminente și existau fotografiile cu orice persoană sau loc legate într-un fel sau altul de criminal. Era interogată oricine dorea să fie interogată și până și în Parlament se puneau întrebări.

Crima din Andover era acum pusă în legătură cu celelalte două.

Scotland Yard-ul era de părere că publicitatea intensă era cea mai bună cale de a-l prinde pe criminal, întreaga populație a Marii Britanii se transformă într-o armată de copoi amatori.

Daily Flicker avu marea inspirație de a folosi următorul titlu:

POATE FI LA TINE ÎN ORAȘ!

Bineînțeles, Poirot se afla în mijlocul evenimentelor. Scrisorile primite de el fură publicate și fotocopyate. Era acuzat de mulțime pentru că nu prevenise crimele și era apărat de perspectiva unei apropiate descoperiri a criminalului. Reporterii îi agasau neconținut pentru interviuri.

Domnul Poirot declară astăzi.

Un astfel de titlu era urmat de obicei de o jumătate de coloană de imbecilități.

Domnul Poirot comentează gravitatea situației.

Domnul Poirot pe calea succesului.

Căpitanul Hastings, bunul prieten al domnului Poirot, a declarat reprezentantului nostru special...

— Poirot, te rog să mă crezi că nu am spus niciodată așa ceva, strigam eu de fiecare dată.

Poirot îmi răspundea cu blândețe:

— Știu, Hastings, știu. Între cuvântul vorbit și cel scris există o prăpastie uimitoare. Există o modalitate de a învăța frazele astfel încât sensul inițial se poate pierde cu totul.

— N-aș vrea să crezi că am spus...

— Nu-ți mai face atâtea probleme, pentru că toate acestea n-au nici o importanță. Ba dimpotrivă, e posibil ca toate aceste imbecilități să ne fie de ajutor.

— În ce fel?

— Eh bien, zise Poirot, cu înverșunare, dacă nebunul nostru citește ce se presupune că am declarat în Daily Blague astăzi, poate că își va pierde respectul pentru mine ca adversar!

Poate las impresia că nu a fost făcut nimic concret în ceea ce privește investigația. Dimpotrivă, Scotland Yard-ul și poliția locală din diferite regiuni au cercetat fără întrerupere anumite mici piste. Au fost cercetate minuțios hoteluri, pensiuni, oameni care închiriază locuințe – și toate acestea în perimetrul unde se petrecuseră crimele. Sute de povești spuse de oameni care au văzut „un om care arăta ciudat și spiona din priviri” sau „un om cu o înfățișare sinistră care se plimba prin împrejurimi”, au fost verificate și răsverificate. Nu a fost neglijată nici cea mai mică și mai vagă informație. Trenuri, autobuze, tramvaie, hamali din gări, conductori de locomotivă, chioșcuri de ziare, papetari – toți și toate au trecut printr-o serie neîntreruptă de interogatorii și de verificări.

Poliția a reținut vreo două duzini de suspecti până ce aceștia au reușit să-și justifice alibiul pentru nopțile respective.

Rezultatul cercetărilor nu era chiar întru totul nul. Anumite declarații erau ținute minte și considerate ca fiind valoroase, însă fără mai multe indicii se dovedeau a nu conduce nicăieri.

În timp ce Crome și colegii lui se zbăteau neconținut, Poirot îmi părea destul de relaxat. Ne mai luam la harță din când în când pe această temă.

— Dar ce ai vrea să fac, prietene? Cercetările de rutină sunt specialitatea poliției, nu a mea. Dacă ar fi după tine, aș alerga ca un câine, tot timpul.

— În schimb, stai acasă ca un, ca un...

— Ca un om înțelept! Puterea mea stă în creier, Hastings, nu în picioare! Deși ție ți se pare că sunt cu mintea aiurea, eu mă gândesc.

— Te gândești? am strigat eu. Avem vreme de căzut pe gânduri?

— Da. De o mie de ori da!

— Dar ce câștigi prin aceste reflecții? Știi elementele celor trei cazuri pe de rost.

— Nu mă gândesc la fapte, ci la mintea criminalului.

— Mintea unui nebun!

— Tocmai. Și de aceea nu poate fi înțeleasă cât ai bate din palme. Când voi ști cum e criminalul, atunci voi reuși să aflu cine e. Și, cu cât trece timpul, aflu mai multe. După crima de la Andover, ce știam despre el? Aproape nimic. După Bexhill? Puțin mai mult. După Churston? Și mai mult. Am început să văd - nu ceea ce ți-ar plăcea ție să vezi - trăsăturile unei fețe, ci pe cele ale unei minți. O minte care se mișcă și lucrează în anumite direcții. După următoarea crimă...

— Poirot!

Prietenul meu mă privi cu tristețe.

— Ei bine, da, Hastings, sunt aproape sigur că va mai urma o crimă. Multe lucruri depind de la chance. Până în prezent, acest inconnu¹³ a avut noroc. Dar poate că de data asta se întoarce roata. Crima este un lucru revelator, încearcă să-ți schimbi metodele, gusturile, obiceiurile, iar atitudinile și sufletul tău se vor reflecta în acțiunile tale. Există indicii confuze, care mă fac să cred uneori că acolo lucrează două inteligențe, însă totul va prinde contur în curând, iar eu voi ști.

— Cine este?

— Nu, Hastings, n-o să-i știu numele și adresa! Voi ști ce fel de om este...

— Și după aceea?

— Et alors, je vais a la pêche.¹⁴

În timp ce eu făcusem o față destul de nedumerită, el continuă:

— Înțelegi tu, Hastings, un pescar profesionist știe exact ce fel de momeală trebuie să ofere peștelui său, iar eu exact asta voi face.

— Și apoi?

— Și apoi? Și apoi? Ești la fel de enervant ca și arogantul de Crome cu eternul lui „A, da?”. Eh bien, și apoi va mușca momeala și cârligul, iar noi îl vom prinde...

— Și în tot acest timp oamenii vor muri în stânga și-n dreapta.

— Trei oameni. Iar săptămânal se petrec... câte? Înjur de 120 de accidente de mașină?

— Asta e altă poveste.

— Pentru cei care mor e probabil același lucru. Pentru ceilalți, rude, prieteni există o diferență, dar în acest caz e totuși ceva care mă bucură.

— Pentru Dumnezeu, să auzim ce prilej de bucurie îți provoacă aceste crime.

— Inutile să fii sarcastic. Mă bucur că nu există nici o încercare de a-i prejudicia pe nevinovați.

— Și nu e mai rău?

— În nici un caz! Nimic nu e mai rău decât să trăiești într-o atmosferă de suspiciune - să simți că ești urmărit de cei dragi, a căror dragoste se poate preschimba în frică. Nimic nu e mai îngrozitor decât să-i bănuiești pe cei apropiați, e o adevărată otrăvă. Cel puțin, nu-l putem învinui pe ABC că a otrăvit viețile unor nevinovați.

— În curând îi vei găsi și scuze, am replicat eu amărât.

— De ce nu? Poate că el se crede perfect îndreptățit, iar noi putem sfârși prin a avea compasiune pentru felul lui de a vedea lucrurile.

— Hai să fim serioși, Poirot!

— Of! Te-am șocat. Mai întâi cu inerția și apoi cu părerile mele.

Am dat din cap fără să-i răspund.

— Cu toate acestea, reluă Poirot după un timp, am un proiect care te va mulțumi, având în vedere că e activ, nu pasiv. În plus, va implica multă conversație și practic nici un gând.

Nu prea îmi plăcu tonul lui.

— Despre ce e vorba? am întrebat prudent.

— Să scoatem de la prietenii, de la rudele și de la servitorii victimelor tot ce știi.

— Îi suspectezi că au ascuns ceva?

— Nu intenționez. Dar a spune tot ce știi, implică întotdeauna niște selecții. Dacă te-aș ruga să-mi spui ce ai făcut ieri, probabil mi-ai spune: „M-am trezit la 9, am luat micul dejun la șase și jumătate, am mâncat ouă cu șuncă și cafea, am fost la club etc.”. Dar n-ai include: „Mi-am rupt o unghie și a trebuit s-o tai. Am sunat să mi se aducă apă pentru bărbierit. Am vărsat puțină cafea pe mine. Mi-am periat pălăria înainte să mi-o pun”. Nimeni nu poate spune chiar tot. Așa că selectăm. Când vine vorba despre o crimă, oamenii selectează ceea ce cred ei că este important. Dar, sincer, se înșală!

— Și cum poți ajunge la lucrurile esențiale?

— Simplu, după cum tocmai am spus, prin conversație. Vorbind!

Discutând despre o anumită întâmplare, sau persoană, sau zi de mai multe ori, pot apărea amănunte noi.

— Ce fel de amănunte?

— Detalii pe care în mod normal nu le știu sau pe care n-aș vrea să le aflu. Dar a trecut destul timp pentru ca lucrurile obișnuite să-și reia cursul. Este împotriva legilor matematice ca în trei cazuri de crimă să nu existe nici un fapt sau o frază care să lumineze lucrurile. Niște întâmplări banale, o remarcă obișnuită, trebuie să fie ceva! E căutarea acului în carul cu fân, dar îți garantez că în carul cu fân există un ac!

Spusele lui mi se părură extrem de vagi.

— Nu înțelegi? Simțurile tale nu sunt atât de ascuțite ca ale unei servitoare.

Mi-a arătat o scrisoare, scrisă într-un stil școlăresc.

Dragă domnule, sper că-mi veți ierta îndrăzneala de a vă scrie. M-am gândit destul de mult la crimele care au urmat după cea a bieteii mele mătuși. Se pare că suntem cu toții în aceeași barcă. Am văzut în ziar poza surorii tinere care a fost omorâtă la Bexhill. Mi-am luat inima în dinți și i-am scris că vin să mă stabilesc la Londra și am întrebat-o dacă o pot vedea pe ea sau pe mama ei. M-am gândit că două capete sunt mai bune decât unul singur. Nu vreau să cauzez probleme, ci doar să aflu cine este acel nemernic și m-am gândit că, dacă stăm de vorbă, poate ne vom da seama de ceva. Tânăra mi-a răspuns foarte frumos și mi-a spus că lucrează la un birou și locuiește într-un hotel, dar mi-a sugerat să vă scriu și să vă transmit că și ea s-a gândit la același lucru ca și mine. Mi-a mai împărtășit că avem același necaz și că ar trebui să ne unim forțele. Prin urmare vreau să vă anunț că vin la Londra și să vă dau adresa mea.

În speranța că nu vă deranjez, cu mult respect, A dumneavoastră, Mary Drower.

— Mary Drower, spuse Poirot, e o fată foarte inteligentă.

Luă altă scrisoare.

— Citește asta.

Era o scrisoare de la Franklin Clarke, prin care acesta anunța că vine la Londra și că avea să-l sune pe Poirot în ziua următoare, dacă nu deranja.

— Nu dispera, mon ami. Lucrurile încep să se miște.

Capitolul 18 - POIROT TINE UN DISCURS.

Franklin Clarke ajunsese la ora 3 a după-amiezii următoare și „puse punctul pe i”, fără ocolișuri prealabile.

— Domnule Poirot, zise el, nu sunt deloc mulțumit.

— Nu, domnule Clarke?

— Nu mă îndoiesc că inspectorul Crome este un polițist eficient, dar, sincer, trebuie să recunoaștem că a eșuat. El și aerele lui de om care știe totul! I-am făcut o aluzie despre planul meu prietenului dumneavoastră, la Churston, dar a trebuit să mă ocup de lucrurile fratelui meu și nu prea am fost liber până acum. Părerea mea este că trebuie să batem fierul cât e cald, domnule Poirot...

— Este exact ceea ce spune mereu și Hastings!

— Eu zic că trebuie să acționăm și să ne pregătim pentru viitoarea crimă.

— Deci sunteți de părere că va mai exista o altă crimă?

— Dumneavoastră, nu?

— Ba da!

— Foarte bine! În cazul ăsta e momentul să ne organizăm.

— Ce aveți în minte, mai exact?

— Domnule Poirot, eu propun să alcătuim un fel de legiune specială care să activeze sub conducerea dumneavoastră, compusă din prietenii și din rudele victimelor.

— Une bonne idée.

— Mă bucur că sunteți de acord. Dacă ne unim forțele, simt că putem face ceva constructiv. De asemenea, în momentul sosirii viitorului avertisment, fiind la fața locului, poate unul dintre noi va reuși să recunoască pe cineva care a fost prezent aproape de scena precedentei crime.

— Înțeleg ce vreți să spuneți și vă aprob, dar trebuie să remarcați, domnule Clarke, că rudele și prietenii celorlalte victime nu se învârt în aceleași cercuri ca dumneavoastră. Sunt persoane care lucrează și, chiar dacă și-ar lua un mic concediu...

Franklin Clarke îl întrerupse:

— Tocmai. Sunt singurul cu dare de mână. Nu că aș fi eu însumi bogat, însă fratele meu era un astfel de om, iar eu o să-l moștenesc, până la urmă. După cum spuneam, îmi propun să finanțez o legiune specială, ai cărei membri să fie plătiți pentru serviciile lor, cu aceeași sumă pe care o câștigă în mod obișnuit, acoperind și cheltuielile suplimentare, bineînțeles.

— Și cine propuneți să facă parte din această legiune?

— Deja m-am ocupat de problemă. De fapt, chiar i-am scris domnișoarei Megan Barnard și trebuie să mărturisesc că ideea îi aparține în parte și dumneaei. Propun ca din legiune să facem parte eu, domnișoara Barnard, domnul Donald Fraser, logodnicul fetei moarte. Apoi, ni se poate alătura și nepoata femeii din Andover, a cărei adresă o cunoaște domnișoara Barnard. Nu cred că soțul bătrânei ne poate fi de vreun ajutor, având în vedere că-i mai tot timpul beat, cât despre părinții Barnard, sunt cam în vârstă pentru munca de teren.

— Altcineva?

— Păi... domnișoara Grey.

Roși ușor în timp ce-i pronunța numele.

— O! Domnișoara Grey?

Nimeni nu era capabil să insereze o nuanță de ironie într-o frază mai bine ca Poirot. Deși avea cam 35 de ani, Clarke păru brusc un școlar timid.

— Da. Domnișoara Grey era în serviciul fratelui meu de doi ani. Știe ținutul, oamenii și tot ce-i pe acolo. Eu am fost plecat un an și jumătate.

Lui Poirot i se făcu milă de el și schimbă subiectul.

— Ați fost în Orient? În China?

— Da. Am fost însărcinat de fratele meu să achiziționeze anumite lucruri în numele lui.

— Probabil că a fost foarte interesant. Eh bien, domnule Clarke, sunt întru totul de acord cu ideea dumneavoastră. Chiar ieri îi spuneam lui Hastings că o apropiere de persoanele pe care le-ați amintit este necesară. E bine să scormonim amintiri, să comparăm însemnări, enfin, să vorbim, să vorbim, să vorbim. Dintr-o frază banală ar putea ieși ceva interesant.

Câteva zile mai târziu Legiunea Specială se reuni acasă la Poirot.

Cum stăteau cuminți privind către Poirot, care, asemenea președintelui unei ședințe, se afla în capul mesei, am început să-i cercetez pentru a-mi confirma prima impresie pe care mi-o făcuseră. Fetele arătau extraordinar – Thora Grey, cu minunata ei frumusețe blondă, Megan Barnard, cu intensitatea misterului ei și calmul chipului imobil, ca de indiană, și Mary

Drower, îmbrăcată impecabil cu sacou și fustă neagră, care-și păstrase privirea inteligentă. Cei doi bărbați, Franklin Clarke – înalt, bronzat și vorbăreț, iar Donald Fraser – reținut și tăcut, alcătuiau un contrast interesant.

Poirot, incapabil să rateze o astfel de ocazie, ținu un mic discurs.

— Mesdames și messieurs, știți, desigur, de ce ne aflăm aici. Poliția face tot ce-i stă în puteri să dea de criminal, iar eu fac același lucru, în felul meu. Dar, după părerea mea, o unire a forțelor celor care sunt direct interesați în acest caz și care le cunosc îndeaproape pe victime, poate obține rezultate mai bune decât orice altă investigație din afară.

Există trei victime: o bătrână, o tânără și un domn în vârstă. Un singur lucru îi leagă pe acești oameni – faptul că au fost omorâți de aceeași persoană. Asta înseamnă că această persoană a fost prezentă în trei localități diferite și că a fost văzută, mai mult ca sigur, de un număr considerabil de oameni. Mai trebuie adăugat că persoana în cauză este într-un stadiu avansat de alienare și că înfățișarea și comportamentul său nu sugerează aceste lucruri. Acest om și, deși am spus „el”, luați în considerație că poate fi vorba și despre o femeie, posedă toate șiretlicurile și inteligența nebuniei. Până acum a reușit să-și șteargă urmele complet. Poliția are câteva indicii, dar nimic clar de care să se folosească.

Cu toate acestea, trebuie să existe piste mai puțin vagi. Să dăm un exemplu – criminalul nu a ajuns la Bexhill la miezul nopții și s-a dus să caute pe plajă o domnișoară al cărei nume să înceapă cu litera B...

— Chiar trebuie să amintim de asta?

Donald Fraser era cel care vorbea, iar cuvintele țâșniseră din el împinse de o furie ținută până atunci în frâu.

— Este necesar să vorbim despre absolut tot, domnule, îi răspunse Poirot întorcându-se către el. Nu vă aflați aici ca să vă menajați sentimentele, refuzând să vă gândiți la detalii, ci, dacă e necesar, să scormoniți prin amintiri, pentru a ataca problema la fond. După cum spuneam, Betty Barnard nu a fost aleasă drept victimă a lui ABC par chance¹⁵. A fost vorba de o alegere prealabilă și deci premeditată. Asta înseamnă că a studiat terenul dinainte. Sunt amănunte asupra cărora s-a informat – cea mai bună oră pentru comiterea crimei de la Andover, întreaga mise en scène¹⁶ de la Bexhill, obiceiurile lui Sir Carmichael Clarke la Churston. Eu, unul, refuz să cred că nu există nici cel mai mic indiciu care să ne ajute în privința identificării criminalului. După părerea mea, unul dintre dumneavoastră – sau probabil toți – știe ceva de care nu e conștient. Mai devreme sau mai târziu, raportându-vă și la afirmațiile celorlalți, ceva va ieși la lumină, căpătând noi semnificații. E ca un puzzle – fiecare are câte o piesă aparent lipsită de importanță, dar care, reunită cu celelalte, poate ajuta la realizarea întregii figuri.

— Vorbe! izbucni Megan Barnard.

— Cum? întrebă Poirot.

— Tot ce ați spus până acum sunt numai vorbe care nu înseamnă nimic!

Rosti cuvintele cu acea intensitate disperată pe care o asociasem personalității sale.

— Vorbele, domnișoară, sunt învelișul exterior al ideilor.

— Eu cred că are sens ce-ați spus, interveni Mary Drower. Chiar cred, domnișoară. Uneori, numai când vorbești despre lucruri ajungi să înțelegi adevărata lor semnificație. În mintea ta există niște idei pe care nu le vezi foarte clar, dar faptul că vorbești despre ele te ajută să le legi și să le înțelegi.

— Se spune că vorba e de argint, tăcerea e de aur, dar noi trebuie să țintim exact contrariul, zise Franklin Clarke.

— Ce spuneți, domnule Fraser?

— Mă cam îndoiesc de aplicabilitatea practică a spuselor dumneavoastră, domnule Poirot.

— Tu ce crezi, Thora? întrebă Clarke.

— Cred că principiul de a vorbi despre întâmplări e întotdeauna sănătos.

— Să zicem, sugeră Poirot, că toți începeți să vă amintiți ce s-a întâmplat înaintea crimei. Poate începeți dumneavoastră, domnule Clarke.

— Să vedem... în dimineața zilei în care Car a fost ucis, am ieșit cu barca. Am prins opt macrouri. A fost minunat în golf. Am luat prânzul acasă și am mâncat tocăniță irlandeză, din câte îmi amintesc. Am tras un pui de somn în hamac. Am luat ceaiul, am scris câteva scrisori, am pierdut ocazia de a le trimite cu poșta, așa că am condus până la Paignton pentru a le expedia. Am cinat, după care, nu mi-e rușine să recunosc, am recitat o carte a lui E. Nesbit, pe care o adoram în copilărie. Apoi a sunat telefonul...

— E de ajuns. Acum, gândiți-vă, domnule Clarke, ați întâlnit pe cineva în drumul dumneavoastră către mare, în acea dimineață?

— Mulți oameni.

— Vă amintiți ceva despre ei?

— Absolut nimic, în momentul de față.

— Sunteți sigur?

— Păi, îmi amintesc o femeie neobișnuit de grasă, care purta niște ciorapi de mătase cu dungi - fapt care m-a mirat - și care avea doi copii, doi tineri cu un fox terrier, pe plajă, care se jucau cu pietre și... a, da, o fată blondă, care chiuia în timp ce se scălda... Ce ciudat cum îți amintești lucrurile! E ca și cum ai developa un film foto.

— Excelent! Acum să revenim la după-amiază - grădina, mersul la poștă...

— Grădinarul uda florile... Cât despre drumul spre poștă, nu am văzut decât un biciclist sau doi și o femeie netoată care țipa și-și apostrofa un prieten. Mă tem că asta e cam tot.

Poirot se întoarse către Thora Grey.

— Domnișoară Grey?

Thora Grey răspunse cu glasul ei limpede, pe un ton optimist:

— M-am ocupat de corespondență cu Sir Carmichael de dimineață, când l-am văzut și pe îngrijitor. Am scris scrisori și am cusut puțin după-amiază. E greu să-mi amintesc. A fost o zi obișnuită. M-am dus la culcare devreme.

Spre surprinderea mea, Poirot nu mai insistă. Spuse:

— Domnișoară Barnard, vă puteți aminti ce s-a întâmplat ultima oară când v-ați văzut sora?

— Asta a fost cam cu două săptămâni înainte să moară. Eram acasă, în weekend. Era frumos afară, așa că ne-am dus la Hastings, la piscină.

— Despre ce discutați, de obicei?

— Îi spuneam ce aveam pe suflet, zise Megan.

— Și altceva? Ea ce vă spunea?

Fata făcu un efort de memorie.

— Îmi spunea că a rămas lefteră, pentru că tocmai își cumpărase o pălărie și vreo două rochii de vară. Și puțin despre Don... Mi-a mai zis că n-o place pe Milly Higley - asta e fata de la cafenea - și am râs despre femeia aceea, Merrion, proprietara localului... Nu-mi amintesc altceva...

— Nu a spus nimic despre nici un bărbat cu care se vedea? Iertați-mi întrebarea, domnule Fraser.

— Chiar dacă ar fi fost așa, mie nu mi-ar fi spus nimic, replică Megan pe un ton sec.

Poirot se întoarse către tânărul roșcat, cu cap pătrășos.

— Domnule Fraser, vreau să vă întoarceți în trecut. După cum mi-ați povestit, în acea seară fatală, ați fost la cafenea. Prima dumneavoastră intenție a fost să așteptați ca să vedeți când iese Betty Barnard. Vă amintiți să fi văzut pe cineva în timp ce așteptați acolo?

— Erau mai mulți oameni care se plimbau prin zonă, dar nu-mi amintesc pe nimeni în mod special.

— Ar trebuie să vă străduiți mai mult, pentru că, oricât de preocupată ar fi mîntea, ochiul observă mecanic, dar cu multă acuratețe...

Tânărul repetă cu încăpățănare:

— Nu-mi amintesc nimic.

Poirot dădu din cap și își îndreptă atenția către Mary Drower.

— Presupun că primeați scrisori de la mătușa dumneavoastră?

— Da, domnule.

— Când v-a sosit ultima?

Mary se gândi puțin.

— Cu două zile înainte de crimă, domnule.

— Ce vă scria?

— Spunea că bătrânul diavol o deranja din nou și că l-a trimis la mama dracu' - îmi cer scuze de expresie - mai spunea că mă așteaptă miercuri (atunci e ziua mea liberă) și că vom merge la film. Urma să fie ziua mea, domnule.

Ceva, probabil gândul la mica petrecere, o făcu pe Mary să lăcrimeze. Abia își înăbuși un suspin, după care își ceru scuze.

— Vă rog să mă scuzați, domnule. Nu vreau să plâng, pentru că știu că nu rezolv nimic, dar gândul că urma să sărbătorim împreună m-a întristat.

— Știu cum te simți, interveni Franklin Clarke. Lucrurile mărunte, precum un cadou, sunt cele care ne impresionează cel mai mult. Am văzut odată o femeie călcată de o mașină, care tocmai își cumpărase o pereche nouă de pantofi. Ea zăcea acolo, iar din pachetul rupt se zăreau vârfurile

pantofilor ridicoli, cu toc înalt; imaginea m-a întors pe dos, arătau atât de jalnic!

Megan spuse însuflețindu-se brusc:

— E adevărat, dureros de adevărat. Același lucru s-a întâmplat după moartea lui Betty. Mama îi cumpărase o pereche de ciorapi, chiar în ziua crimei. Biata mama, era atât de distrusă, încât am surprins-o plângând deasupra lor. Repeta întruna: „I-am cumpărat pentru Betty, iar ea nici măcar nu i-a văzut”.

Vocea îi tremură puțin. Se aplecă înainte, uitându-se țintă la Franklin Clarke. Între ei se înfiripase o simpatie, o fraternitate între doi oameni aflați la necaz.

— Știu ce vreți să spuneți, zise el. Astfel de lucruri îți fac cel mai rău în momentul în care ți le amintești.

Donald Fraser se mișcă stingherit.

Thora Grey schimbă subiectul.

— Nu facem un plan? întrebă ea.

— Bineînțeles, își reveni Franklin Clarke. Cred că atunci când va sosi momentul, când vom primi cea de-a patra scrisoare, ne vom uni forțele. În așteptarea, poate ar trebui să ne încercăm fiecare norocul. Există anumite lucruri, domnule Poirot, care merită să fie cercetate?

— V-aș putea face câteva sugestii, răspunse Poirot.

— Bine. îmi voi nota.

Scoase un carnețel.

— Vă ascult, domnule Poirot. A...

— Cred că e posibil ca Milly Higley, chelnerița, să știe ceva folositor.

— A - Milly Higley, își notă Franklin Clarke.

— Sugerez două metode de abordare. Dumneavoastră, domnișoară Barnard, ați putea încerca ceea ce se numește abordarea ofensivă.

— Presupun că aveți senzația că mi se potrivește, remarcă sec Megan.

— Provocați o ceartă - spuneți-i că știți că niciodată n-a plăcut-o pe Betty și că sora dumneavoastră v-a spus totul despre ea. Dacă nu mă înșel, asta va provoca un potop de acuzații. Vă va spune ce credea despre Betty! Și, cine știe, poate răsare ceva interesant.

— Și cea de-a doua metodă?

— Pot să vă sugerez, domnule Fraser, să vă prefaceți interesat de fată?

— Dacă e necesar.

— Nu, nu e necesar. E doar o pistă de explorat.

— Să încerc eu? întrebă Franklin. Am... a... am ceva experiență, domnule Poirot. Lăsați-mă să văd ce pot face în privința tinerei.

— Aveți propriile probleme de rezolvat, îi aruncă Thora Grey cam tăios. Franklin păli puțin.

— Da, așa este, încuviință el.

— Tout de meme¹⁷, nu cred că aveți prea multe de făcut acolo. Cât despre domnișoara Grey, cred că e mult mai potrivită...

Thora Grey îl întrerupse:

— Știți, domnule Poirot, eu am plecat definitiv din Devon.

— Da? Nu știam.

— Domnișoara Grey a fost foarte amabilă să rămână până am pus lucrurile în ordine, explică Franklin, dar preferă, în mod normal, un post la Londra.

Poirot le aruncă o privire scrutătoare amândurora.

— Cum se simte Lady Clarke? Întrebă el. Admiram paloarea obrazilor domnișoarei Grey, astfel că era să pierd răspunsul dat de Clarke.

— E destul de rău. Apropo, domnule Poirot, ați putea să vă întoarceți la Devon, pentru a-i face o vizită? Și-a exprimat dorința de a vă vedea înainte să plece. E adevărat¹³⁶ că uneori nu e în stare să primească pe nimeni, dar dacă vreți, pe cheltuiala mea, evident.

— Cum să nu, domnule Clarke. Poimâine, e bine?

— Bine. O anunț pe infirmieră să facă aranjamentele necesare.

— Cât despre tine, copila mea, i se adresă Poirot lui Mary, cred că ai putea face treabă bună la Andover. Încearcă cu copiii.

— Copiii?

— Da. Copiii nu vorbesc repede cu străinii, dar tu ești cunoscută acolo unde a trăit mătușa ta. Poate că au observat pe cineva intrând sau ieșind din magazinul mătușii tale.

— Dar cu mine și cu domnișoara Grey cum rămâne? Întrebă Clarke. Din moment ce am stabilit că nu mai merg la Bexhill.

— Domnule Poirot, de unde era timbrul pus pe cea de-a treia scrisoare?

— Putney, domnișoară.

Rămase pe gânduri.

— SW15, Putney, nu-i așa?

— Mă mir că ziarele au publicat adresa atât de corect.

— Asta înseamnă că ABC ar putea fi londonez?

— La o primă vedere, da.

— Poate reușim să-i distragem atenția, - zise Clarke. Domnule Poirot, ce-ați spune dacă am publica un anunț de genul: „ABC. Urgent, H. P. aproape te-a descoperit. Vreau o sută pentru tăcerea mea. X. Y. Z.” Poate am exagerat puțin, dar înțelegeți ideea. Poate îl distragem.

— Da, ar fi o posibilitate.

— Poate îl determin să mă ia pe mine drept țintă.

— Cred că e o idee prostescă și periculoasă, interveni repede Thora

Grey.

— Ce părere aveți, domnule Poirot?

— Poate n-ar strica să încercăm, dar cred că ABC e mult prea șiret ca să răspundă provocării.

Poirot zâmbi.

— Observ, domnule Clarke, fără a dori să vă jignesc, că în sufletul dumneavoastră ați rămas un băiețel.

Franklin Clarke păru un pic abătut.

— Ei bine, zise el consultându-și agenda, avem niște puncte de pornire.

A - Domnișoara Barnard și Milly Higley.

B - Domnul Fraser și domnișoara Higley.

C - Copiii din Andover.

D - Anunțul.

— Nu sunt sigur că toate acestea ne vor fi de mare ajutor, dar măcar vom face ceva în timp ce așteptăm.

Se ridică, iar câteva minute mai târziu reuniunea luă sfârșit.

Capitolul 19 - VIA SUECIA.

Poirot se așeză în scaunul său, fredonând încet o melodie.

— Păcat că e atât de inteligentă, murmură el.

— Cine?

— Megan Barnard. Mademoiselle Megan. „Vorbe” a aruncat ea. Și-a dat seama pe loc că spusele mele n-aveau nici un sens, în timp ce toți ceilalți erau prinși în mreje.

— Eu cred că a sunat foarte plauzibil.

— Da, plauzibil - este exact nuanța pe care a perceput-o.

— Înseamnă că nu credeai ce spuneai?

— Ce am spus putea fi comprimat într-o propoziție scurtă. Cu toate acestea m-am repetat ad lib, iar domnișoara Barnard a fost singura care și-a dat seama.

— Dar de ce?

— Eh bien, pentru bunul mers al lucrurilor! Pentru a-i ameți pe toți cu senzația că avem treabă! Pentru a deschide... cum să spun, conversația!

— Totuși, nu crezi că vorbele tale vor avea vreun ecou?

— O, tot ce e posibil! Chicoti. În mijlocul tragediei, începem comedia.

Nu-i așa?

— Ce vrei să spui?

— E vorba despre drama umană, Hastings! Gândește puțin. Iată trei feluri de oameni strânși laolaltă de o tragedie comună. Imediat începe o a doua dramă - tout a fait à part¹⁸. Îți amintești de primul meu caz din Anglia? A fost cu mulți ani în urmă. Am împăcat doi oameni care se iubeau prin simplul fapt de a-l aresta pe unul din ei pentru crimă! Nimic altceva nu i-ar fi putut uni! Deși înconjurați de moarte, suntem vii, Hastings... Iar crima, din câte am observat, e o bună pețitoare.

— Serios, Poirot, am exclamat eu scandalizat. Sunt sigur că niciunul dintre acești oameni nu se gândea la altceva decât...

— O! Dragul meu prieten! Dar tu?

— Eu?

— Mais oui, după ce au plecat, nu te-ai întors de la ușă fredonând un cântec?

— Și ce găsești scandalos în asta?

— Absolut nimic, numai că melodia mi-a sugerat la ce te gândea.

— Chiar așa?

— Da. E foarte periculos să fredonezi un cântec, pentru că vorbește despre subconștien-tul tău. Melodia pe care o fredonai tu, e, din câte știu eu, din perioada războiului. Comme ça, începu Poirot să cânte, falsând îngrozitor:

Uneori iubesc o brunetă, Alteori iubesc o blondă

(Care vine din Paradis via Suedia)

— Ce poate fi mai evident? Mais je crois que la blonde l’emporte sur la brunette!19

— Doamne, Poirot, am strigat eu roșind ușor.

— C’est tout naturel. N-ai remarcat cum Franklin Clarke s-a simțit brusc foarte apropiat de Mademoiselle Megan? Cum s-a aplecat s-o privească? Și ai mai observat cât a deranjat-o acest lucru pe Mademoiselle Thora Grey? Iar domnul Donald Fraser...

— Poirot, l-am întrerupt, tu ești un sentimental incurabil.

— În nici un caz. Tu ești cel sentimental, Hastings.

Tocmai mă pregăteam să-l contrazic, când se deschise ușa.

Spre surprinderea mea, cea care intră fu Thora Grey.

— Vă rog să mă iertați că m-am întors, zise ea calmă. Dar cred că v-ar plăcea să aflați ceva, domnule Poirot.

— Cum să nu, domnișoară, vă rog să luați loc.

Se așeză și ezită câteva minute înainte de a vorbi.

— Ei bine, domnule Poirot, domnul Clarke, foarte generos, v-a dat de înțeles că am plecat de la Combeside din proprie inițiativă. E un om foarte bun și loial. Dar lucrurile nu stau chiar așa. Mă hotărâsem să rămân, pentru că sunt multe lucruri de făcut referitor la colecție. Lady Clarke a fost cea care a dorit să plec! Nu mă descurc cu banii. E o femeie foarte bolnavă, iar mintea ei e tulburată de pastilele care i se dau și care o fac suspicioasă și capricioasă. A dezvoltat o aversiune față de mine și a insistat să plec.

Nu m-am putut abține să nu admir curajul fetei. Nu a încercat să cosmetizeze situația, ci a spus totul direct, cu o candoare admirabilă. Inima mea s-a umplut de admirație și de simpatie.

— Mi se pare minunat că ați venit să ne spuneți asta, am precizat eu.

— Întotdeauna e mai bine să spui adevărul, spuse ea zâmbind ușor. Nu vreau să profit de bunăvoința domnului Clarke, care e un adevărat cavaler.

Exista o căldură enormă în spusele ei și se vedea că-l admiră foarte mult pe Franklin Clarke.

— Ați fost foarte onestă, mademoiselle, spuse Poirot.

— Pentru mine e o lovitură, reluă Thora cu obidă. Nu mi-am închipuit că Lady Clarke mă urăște atât de mult. Eu am crezut mereu că ține la mine. Se crispă la față. Cât trăiești, înveți. Se ridică. Cam atât am avut de spus. La revedere!

Am însoțit-o jos.

— Frumos din partea ei, am remarcat după ce m-am întors. Curajoasă fată!

— Și calculată.

— Ce vrei să spui prin „calculată”?

— Vreau să spun că are capacitatea de a vedea lucrurile în perspectivă. L-am privit nedumerit.

— E o fată încântătoare, am insistat.

— Care poartă haine foarte frumoase. Crepul acela marocan și gulerul de vulpe argintie sunt dernier cri20.

— Ești un adevărat chițibușar, Poirot. Eu nu observ niciodată ce poartă oamenii.

— Ar trebui să te alături unei colonii de nudiști.

Mă pregăteam să-i arunc o remarcă mai puțin ortodoxă, când Poirot schimbă brusc subiectul:

— Știi, Hastings, nu pot să-mi scot din minte faptul că în conversația noastră de după-amiază s-a spus ceva semnificativ. E ciudat, pentru că nu pot să-mi dau încă seama despre ce e vorba... E doar o impresie care mi-a trecut prin minte... Ceva ce-mi amintește de un lucru pe care l-am auzit deja sau pe care l-am văzut, sau pe care l-am remarcat...

— Ceva de la Churston?

— Nu, nu la Churston... Înainte... Nu mai contează, o să-mi amintesc eu...

Mă privi (poate nu-l ascultasem cu foarte mare atenție), râse și începu iar să fredoneze.

— E un înger, nu-i așa? Din Paradis, via Suedia...

— Poirot! Du-te naibii! l-am replicat.

Capitolul 20 - LADY CLARKE.

Plutea un aer de melancolie adâncă peste Combeside atunci când l-am revăzut pentru a doua oară. Probabil senzația avea legătură și cu vremea, - era o zi de septembrie umedă, cu miros de toamnă în aer - dar și cu închiderea pe jumătate a casei. Camerele de jos fuseseră ferecate, iar cămăruța în care am fost poftiți avea un aer închis.

O infirmieră cu aspect foarte profesional veni spre noi trăgând în jos de manșetele scrobite.

— Domnul Poirot? Întrebă ea energic. Sunt sora Capstick. Am primit scrisoarea domnului Clarke, prin care mă anunța că sosiți.

Poirot se interesă de sănătatea lui Lady Clarke.

— Nu e foarte rău, având în vedere circumstanțele.

Am presupus că se referea la faptul că femeia era pe moarte.

— Nu sperăm într-o revenire completă, dar un nou tratament i-a îmbunătățit starea. Doctorul Logan e destul de mulțumit de evoluția doamnei.

— Dar e adevărat că nu-și va mai reveni niciodată?

— Nu putem afirma asta cu certitudine, zise sora Capstick, puțin agasată de dialog.

— Presupun că moartea soțului a afectat-o foarte mult.

— Știți, domnule Poirot, șocul doamnei nu poate fi comparat cu cel al unei persoane perfect sănătoase, dacă înțelegeți ce vreau să spun. Pentru Lady Clarke lucrurile sunt confuze.

— Mă iertați că întreb, dar soții se înțelegeau bine?

— Da, erau un cuplu fericit, iar el era tare necăjit din cauza stării ei. Iar pentru un doctor situația e și mai grea, pentru că nu se poate amăgi cu speranțe false. Cred că acest lucru l-a chinuit foarte mult la început.

— La început? Și pe urmă?

— Omul sfârșește prin a se obișnui cu orice. Și apoi, Sir Carmichael avea colecția lui. Un hobby poate constitui o mare consolare pentru cineva. Obișnuia să meargă la expoziții cu vânzare, după care el și domnișoara Grey rearanjau muzeul după un nou sistem.

— A, da, domnișoara Grey. A plecat, nu-i așa?

— Da. îmi pare rău că s-a întâmplat așa, dar doamnele au uneori anumite toane, mai ales când nu se simt tocmai bine. Și nu e bine să te cerți cu ele. Domnișoara Grey a fost foarte afectată.

— Lady Clarke și-a manifestat dintotdeauna aversiunea față de ea?

— N-aș putea spune că era aversiune. De fapt, sunt de părere că la început o agrea foarte mult. Dar n-ar trebui să vă mai rețin, pentru că pacienta mea se miră probabil că nu mai sosim.

Ne-a condus sus, într-o cameră de la primul etaj. Un dormitor fusese transformat într-un salon primitiv.

Lady Clarke stătea într-un fotoliu de lângă fereastră. Era foarte subțire, iar chipul ei palid avea expresia cuiva care suferă foarte mult. Avea o privire pierdută, visătoare, și abia își ținea ochii deschiși.

— Iată-l pe domnul Poirot, pe care ați dorit să-l vedeți, zise sora Capstick, cu vocea ei veselă și ascuțită.

— A, da, domnul Poirot, repetă Lady Clarke pe un ton slab.

Întinse mâna.

— El este prietenul meu, căpitanul Hastings, Lady Clarke!

— Îmi pare bine să vă cunosc și mă bucur că ați venit.

Am luat loc, după ce femeia ne-a invitat cu un gest abia schițat. Urmă o pauză în care Lady Clarke păru că se afundă într-un vis. La un moment dat, făcu un efort să-și revină.

— E vorba despre Car, nu-i așa? Despre moartea lui Car.

Dădu din cap într-un fel cu totul absent.

— N-am crezut niciodată că așa vor sta lucrurile. Eu trebuia să mă duc prima...

Pentru un minut sau două căzu pe gânduri.

— Car era un bărbat foarte puternic pentru vârsta lui. Nu a fost niciodată bolnav. Se apropia de 60 de ani, dar părea de 50... Da, era foarte puternic...

Căzu din nou în reverie. Poirot, care era familiarizat cu efectele anumitor medicamente, nu spuse nimic.

Lady Clarke zise deodată:

— Da, drăguț din partea dumneavoastră că ați venit. I-am spus lui Franklin, iar el mi-a promis că n-o să uite să treacă. Sper că Franklin n-o să facă vreo prostie... e așa de ușor influențabil, deși a străbătut lumea în lung și-n lat. Așa sunt bărbații... rămân copiii... și mai ales Franklin.

— Are o natură impulsivă, comentă Poirot.

— Da, da, și e un adevărat cavalier. Bărbații sunt așa prostuți! Chiar și Car... brusc, parcă își pierdu vocea.

Își scutură capul cu o nerăbdare febrilă.

— Totul e atât de confuz... Corpul devine o reală bătaie de cap, domnule Poirot, mai ales când are un avantaj asupra ta. Nu mai ești conștient de nimic altceva decât de durerea care va înceta sau nu. Nimic nu mai pare să conteze.

— Știu, Lady Clarke, este una dintre tragediile vieții omenești.

— Mă transform într-o netoată! Nici măcar nu-mi amintesc ce voiam să vă spun.

— Era ceva legat de moartea soțului dumneavoastră?

— Moartea lui Car? Da, poate... Săracul nebun, criminalul zic. Cu tot stresul și cu nebunia din zilele noastre, oamenii o iau razna. Mereu mi-a fost milă de oamenii nebuni, probabil că se simt tare ciudat. Și apoi cred că e îngrozitor să fii închis. Dar ce să-i faci, dacă omoară oameni?... Dădu ușor din cap. Nu l-ați prins încă, nu-i așa? întrebă ea.

— Nu încă.

— Probabil că s-a învârtit pe aici în ziua aceea.

— Erau foarte mulți străini prin zonă, Lady Clarke, doar e sezon turistic.

— Da, am uitat... Dar turiștii se plimbă pe plaje, nu vin în apropierea casei.

— N-a fost nici un străin aici în acea zi.

— Cine spune asta? întrebă Lady Clarke brusc înviorată.

Poirot rămase un pic cu gura căscată.

— Angajații, răspunse el, domnișoara Grey.

Doamna Clarke spuse foarte răspicat:

— Fata aceea e o mincinoasă!

Am sărit de pe scaun, dar Poirot mi-a aruncat o privire.

Lady Clarke continuă, destul de animată:

— N-o plăceam, de fapt n-am plăcut-o niciodată! Car o aprecia mult. Ii tot dădea înainte că e orfană și că n-are pe nimeni pe lume. Și ce-i rău în asta? Uneori poate fi o adevărată binecuvântare camuflată. Poți avea un tată neisprăvit și o mamă alcoolică, iată un motiv bun pentru a te plânge. Spunea că e fată bună și muncitoare. Îndrăznesc să spun că a lucrat cu adevărat bine! Dar nu știi de unde atât tupeu!

— Nu te enerva, draga mea, o îndemnă sora Capstick. Nu trebuie să te obosești.

— I-am spus să-și facă bagajele, iar Franklin a avut neobrăzarea să-mi sugereze că mi-ar putea fi de folos. De folos pe naiba! Cu cât pleacă mai repede, cu atât mai bine, așa m-am gândit! Franklin e un prost. Nu vreau să se încurce cu ea. E un copil. I-am promis salariul pe trei luni, dar i-am pus în vedere să plece imediat. Există și avantaje în faptul că ești bolnav - ceilalți nu te mai contrazic. A făcut ce am spus și a plecat; presupun că a făcut-o ca o martiră, cu și mai mult curaj și noblețe!

— Dragă mea, te rog să nu te mai agiți, nu-ți face bine!

Lady Clarke o goni pe sora Capstick.

— Ai fost la fel de oarbă în privința ei ca toți ceilalți.

— O, Lady Clarke, nu mai spuneți așa! O consider pe domnișoara Grey o fată foarte drăguță, are o figură atât de romantică, parcă ar fi o eroină dintr-un roman.

— Nu mai am răbdare cu voi, zise Lady Clarke slab.

— Lasă, draga mea, a plecat, gata.

Lady Clarke clătină din cap, dar nu răspunde.

Poirot interveni:

— De ce ați spus că domnișoara Grey e o mincinoasă?

— Pentru că este. V-a spus că n-a fost nici un străin aici, nu-i așa?

— Da.

— Ei bine, am văzut-o cu ochii mei de la această fereastră vorbind cu un străin afară, pe scări.

— Când s-a întâmplat asta?

— În dimineața morții lui Car, pe la ora unsprezece.

— Și cum arăta bărbatul?

— Un bărbat absolut obișnuit.

— Un gentleman, un negustor?

— Nu era un negustor, ci mai degrabă un om umil. Nu-mi amintesc.

Un acces de durere îi străbătu brusc chipul.

— Vă rog să vă retrageți, sunt puțin obosită. Soră!

Ne-am supus și am plecat.

— Ce poveste extraordinară, discutam cu Poirot în timp ce ne întorceam la Londra. Cea despre domnișoara Grey și acel străin.

— Vezi, Hastings? E cum îți spun: întotdeauna există ceva de descoperit.

— De ce o fi mințit fata în privința lui?

— Pot găsi vreo șapte motive, iar unul dintre ele e foarte simplu.

— Să înțeleg că mă dojenești?

— Poate e o invitație să-ți folosești inocența. Dar hai să nu ne tulburăm. Cea mai simplă modalitate de a afla e s-o întrebăm.

— Și dacă ne spune altă minciună?

— Asta ar fi cu adevărat interesant și foarte sugestiv.

— E monstruos să crezi că fata asta ar fi putut fi complicea nebunului.

— Tocmai, de aceea nu cred asta.

Pentru câteva clipe am rămas pe gânduri.

— O fată frumoasă n-are o viață prea ușoară, am remarcat eu oftând.

— Du tout. Scapă de prejudecata asta.

— Totuși, am insistat eu, e clar că toată lumea e împotriva ei numai pentru că e frumoasă.

— Vorbești des bêtises²¹, prietene. Cine era împotriva ei la Combesdide? Sir Carmichael? Franklin? Sora Capstick?

— Lady Clarke, de exemplu.

— Mon ami, ești plin de sentimente caritabile față de tinerele frumoase. Iar mie mi-e milă de bătrânele bolnave. E posibil ca Lady Clarke să fi întrezărit adevărul, pe care soțul ei, Franklin Clarke, și sora Capstick nici nu-l bănuiau. La fel ca tine.

— Ai un dinte împotriva acestei fete, Poirot.

Spre surprinderea mea, îi străluciră ochii.

— Poate pentru că îmi place să te urc pe calul tău alb, Hastings. Tu ești mereu adevăratul cavaler, gata oricând să salveze domnițele la ananghie, pe cele frumoase, bien entendu.

— Ești ridicol, Poirot, i-am replicat, neputându-mă abține să nu izbucnesc în râs.

— Ei bine, nu poți fi serios tot timpul. Mă interesează tot mai tare comportamentul uman în mijlocul unei tragedii. Avem de-a face cu trei drame ale vieții de familie. În primul rând, avem de-a face cu Andover și cu toată viața amărâtă a doamnei Ascher, care a luptat să-și întrețină soțul neamț, la care se adaugă și devotamentul nepoatei. Numai de aici ar putea ieși un roman. Apoi mai avem cazul Bexhill - cei doi părinți cumsecade și fericiți și cele două surori atât de diferite una de cealaltă, frumușica prostuță și inteligenta și puternica Megan, atât de pasionată de adevăr. Mai e și celălalt personaj - tânărul scoțian, extrem de gelos, care o venera pe fata moartă. În sfârșit, avem gospodăria de la Churston - soția pe moarte, soțul absorbit de pasiunea lui de colecționar, dar care simte o mare afecțiune și tandrețe pentru frumoasa fată care îl ajută, iar pe de altă parte fratele cel tânăr, puternic, atrăgător și cu o aură romantică căpătată în timpul călătoriilor sale. Gândește-te, Hastings, în curgerea firească a lucrurilor, aceste trei drame separate nu s-ar fi intersectat niciodată. Și-ar fi urmat cursul neinfluențându-se reciproc. Hastings, schimbările și cotiturile vieții nu încetează niciodată să mă fascineze.

— Am ajuns la Paddington.

Acesta a fost singurul răspuns pe care i l-am putut da. Simțeam că era momentul ca vraja să fie ruptă de cineva.

Când am ajuns la Whitehaven Mansions am fost anunțați că un domn aștepta să-l vadă pe Poirot. Credeam că poate e Franklin sau Japp, dar, spre uimirea mea, s-a dovedit a fi nimeni altul decât Donald Fraser.

Părea foarte stânjenit, iar stângăcia lui era mai evidentă ca niciodată. Poirot nu l-a întrebat direct de ce venise și i-a oferit sandvișuri și vin.

Până să vină mâncarea, Poirot începu să-i povestească unde fuseserăm, vorbind cu blândețe despre femeia invalidă.

Abia după ce masa luă sfârșit, începu să se înfiripe conversația.

— Ați venit de la Bexhill, domnule Fraser?

— Da.

— Ați avut ceva succes cu Milly Higley?

— Milly Higley, Milly Higley? repetă Fraser mirat. A, fata aceea! Nu, n-am apucat să fac nimic...

Se opri, frângându-și mâinile nervos.

— Nu știu de ce am venit aici, izbucni el.

— Eu știu, îi replică Poirot.

— Nu cred. Cum ați putea?

— Ați venit la mine pentru că vreți să spuneți cuiva un lucru. Aveți dreptate, eu sunt persoana potrivită. Vorbiți!

Aerul de siguranță al lui Poirot își făcu efectul, pentru că Fraser îl privi cu un aer de obediență recunoscătoare.

— Credeți?

— Parbleu22, sunt convins.

— Domnule Poirot, vă pricepeți la vise?

Era ultimul lucru pe care mă așteptam să-l spună, însă Poirot nu păru surprins.

— Da. Ați visat ceva?

— Veți spune probabil că e normal să visez despre asta. Dar nu e un vis obișnuit.

— Nu?

— Nu.

— L-am avut trei nopți la rând, domnule... Cred că o iau raza...

— Povestiți-mi...

Bărbatul era livid, iar ochii îi ieșeau din orbite. De fapt părea nebun...

— E mereu la fel. Sunt pe plajă și o caut pe Betty. Iar ea a dispărut, înțelegeți? Și trebuie s-o găsec, pentru a-i da cingătoarea pe care o am în mână. Și pe urmă...

— Da?

— Visul se schimbă... nu o mai caut. E chiar în fața mea, stând pe plajă. Nu mă vede venind, e... oh... nu pot...

— Continuați.

Poirot i se adresase pe un ton autoritar, ferm.

— Ajung în spatele ei... nu mă aude... îi înfășor cingătoarea în jurul gâtului și trag... oh... trag...

Agonia din glasul lui era înfiorătoare. Mi-am înfipt unghiile în brațele fotoliului. Totul părea atât de real!

— E moartă... am strangulat-o, după care capul îi cade într-o parte și îi văd fața... și este Megan, nu Betty!

Se lăsă pe spate palid și tremurând. Poirot îi mai turnă un pahar de vin, pe care i-l întinse.

— Ce înseamnă oare, domnule Poirot? Și de ce-l visez în fiecare noapte?

— Beți! îi ordonă Poirot.

Tânăra ascultă, apoi întrebă pe un ton mai calm:

— Ce înseamnă? N-am omorât-o eu, nu-i așa? N-am mai ascultat răspunsul lui Poirot, pentru că în acel moment am auzit bătăile în ușa ale poștașului și am părăsit încăperea.

Ceea ce am luat din cutia poștală mi-a alungat orice interes pentru extraordinarele revelații ale lui Donald Fraser.

Am alergat înapoi către salon.

— Poirot, am strigat eu, cea de-a patra scrisoare! S-a năpustit, mi-a luat-o, după care a deschis plicul.

A întins-o pe masă și am citit-o toți trei în același timp.

Tot fără succes? Măi să fie! Ce faceți dumneavoastră și poliția? Ziceți că nu e distractiv? Unde o să ne mai amuzăm de data asta?

Săracul domn Poirot. Mi-e milă de dumneata.

Dacă nu reușești din prima, mai încearcă, mai încearcă.
Mai avem cale lungă de bătut. Tipperary? Nu - asta vine mai încolo. La litera T.

Următorul mic incident va avea loc la Doncaster, pe 11 septembrie.
Cu bine, ABC.

Capitolul 21 - DESCRIEREA UNEI CRIME.

În acest moment al întâmplărilor, cred că elementul uman, cum îl numea Poirot, a început să dispară iar din peisaj. Pentru că mintea nu putea îndura atâta oroare, ni se rezervase o pauză în care să ne ocupăm de lucruri obișnuite.

Fiecare dintre noi se simțise incapabil de a face ceva, până în momentul sosirii scrisorii cu numărul patru, care dezvăluia proiectul crimei D. Acea atmosferă de așteptare adusese o eliberare a tensiunii.

Dar acum, când acele cuvinte erau scrise negru pe alb, începea iar vânătoarea.

Inspectorul Crome venise de la Scotland Yard și mai era încă prezent când apărură Franklin Clarke și Megan Barnard.

Fata ne anunță că tocmai sosise de la Bexhill.

— Voiam să-l întreb ceva pe domnul Clarke.

Părea nerăbdătoare să-și ceară scuze și să ofere explicații. Am observat acest lucru fără să-i dau prea multă importanță, având în vedere că nu mă puteam gândi la nimic altceva decât la scrisoare.

Crome nu era, după părerea mea, prea încântat să-i revadă pe participanții la dramă, pentru că deveni extrem de oficial și de neutru.

— Voi lua scrisoarea cu mine, domnule Poirot. Dacă vreți, vă puteți face o copie...

— Nu e necesar.

— Ce planuri aveți, inspectare? întrebă Clarke.

— Destul de inteligente, domnule Clarke.

— De data asta trebuie să-l prindem. Vreau să vă informez, inspectare, că am format și noi o asociație ca să ne ocupăm de problemă. O legiune a părților implicate.

Inspectorul Crome răspunse ca de obicei:

— A, da?

— Nu prea aveți încredere în puterile amatorilor, inspectare?

— Nu dispuneți de aceleași resurse ca noi, nu, domnule Clarke?

— Avem propriile metode și asta contează.

— A, da?

— Consider că nu veți avea o sarcină prea ușoară, inspectare. De fapt, cred că bătrânul ABC v-a copt-o și de data asta.

Din câte putusem observa, Crome putea fi adesea enervat prin limbaj, când alte metode dădeau greș.

— Nu cred că opinia publică va avea prea multe să ne reproșeze de data asta, spuse el. Fraierul ne-a dat destul timp. Data de 11 este abia miercurea viitoare, ceea ce ne oferă șansa unei ample campanii în presă. Doncaster va fi prevenit și fiecare locuitor al cărui nume începe cu D va fi

avertizat, ceea ce nu poate fi decât bine. De asemenea, vom trimite un număr mare de forțe speciale în oraș. Acest lucru a fost deja pus la punct cu toți superiorii din poliție. Tot Doncasterul, poliție și cetățeni se vor mobiliza pentru a-l prinde pe acest om și, cu puțin noroc, așa se va și întâmpla!

Clarke replică încet:

— Se vede de la o poștă că nu sunteți un om de acțiune, inspectore.

Crome se holbă la el, înmărmurit.

— Ce vreți să spuneți, domnule Clarke?

— Omul lui Dumnezeu, nu înțelegi că miercurea viitoare are loc la Doncaster competiția St Leger?

Inspectorul rămase cu gura căscată. Era un moment în care nu mai putea răspunde cu obișnuitul lui: „A, da?” în loc de asta, recunosc:

— Așa e. În acest caz situația se complică.

— ABC nu e prost, chiar dacă e nebun.

Preț de câteva minute, am tăcut toți, cântărind situația. Mulțimea de la curse, plus suporterii englezi atât de pasionați - toate acestea implicau reale complicații.

Poirot murmură:

— C'est ingénieux! Tout de même c'est bien imaginé, ça!²³

— Părerea mea, zise Clarke, e că asasinatul va avea loc chiar în timpul întrecerii sportive.

Pentru o clipă, instinctele lui de sportiv se desfășară cu acest gând...

Inspectorul se ridică, luând scrisoarea cu el.

— St Leger e o complicație, recunosc el. Ce ghinion!

Plecă. În hol se auzi murmur de voci și un minut mai târziu intră Thora Grey.

Spuse panicată:

— Inspectorul mi-a zis că a mai venit o scrisoare. Unde se va întâmpla?

Afară ploua. Thora Grey purta o haină neagră, o fustă de aceeași culoare și o blană. O pălărioară neagră de-abia îi acoperea pletele blonde, așezată într-o parte.

Lui Franklin Clarke i se adresase și se îndreptă spre el, așteptând un răspuns cu mâna pe brațul lui.

— Doncaster, în ziua competiției St Leger.

Ne-am așezat să discutăm. Era de la sine înțeles că vom fi toți prezenți acolo, dar cursele încurcau considerabil planurile făcute înainte.

Mă cuprinse un sentiment de descurajare. Oare ce putea face această mică bandă formată din 6 oameni, oricât de mult erau ei interesați să se implice? Va fi poliție peste tot și toată lumea va fi cu ochii-n patru. La ce mai serveau alte șase perechi de ochi?

Răspunzând parcă gândurilor mele, Poirot își dresă vocea și vorbi ca un profesor sau ca un preot.

— Mes enfants²⁴, începu el. Nu trebuie să ne irosim forțele și e necesar să ne ocupăm de problemă cu atenție. Adevărul trebuie căutat înăuntru și nu în afară. Trebuie să ne întrebăm fiecare ce știm despre criminal. În felul acesta vom reuși să alcătuim un portret al omului pe care îl căutăm.

— Nu știm nimic despre el, oftă Thora Grey neajutorată.

— Nu, nu domnișoară, nu e adevărat. Fiecare dintre noi știe ceva despre el – asta numai dacă am ști ce anume știm. Sunt sigur că informația există și nu trebuie decât să ajungem la ea.

Clarke clătină din cap.

— Nu știm nimic, dacă e bătrân sau tânăr, blond sau brunet! Niciunul dintre noi nu l-a văzut și nici nu i-a vorbit! Deja am discutat de o mie de ori despre ceea ce știm.

— Nu chiar despre tot! De exemplu, domnișoara Grey ne-a spus că n-a văzut și n-a vorbit cu nici un străin în ziua morții lui Sir Carmichael Clarke.

Thora Grey dădu din cap.

— Acesta este adevărul.

— Chiar așa? Lady Clarke ne-a spus, domnișoară, că de la fereastra dumneaei v-a văzut stând de vorbă la intrare cu un bărbat.

— M-a văzut vorbind cu un străin?

Fata părea cu adevărat uimită, iar acea privire limpede și nevinovată nu putea fi decât autentică.

— Cred că Lady Clarke s-a înșelat. Niciodată... O!

Exclamația fu bruscă, îi scăpă pur și simplu, iar sângele îi năvăli în obraji.

— Acum îmi amintesc! Ce prostie! Uitasem de acest incident, dar nici nu l-am considerat important. Era unul dintre acei oameni care umblă din ușă-n ușă să vândă ciorapi, un veteran de război. Sunt foarte insistenți. A trebuit să scap de el. Tocmai treceam prin hol, când a ajuns la ușă. Mi-a vorbit în loc să sune, dar era un om inofensiv. Cred că acesta a fost și motivul pentru care am uitat de el.

Poirot se plimba ca un leu în cușcă, cu mâinile pe cap. Murmură ceva cu atâta vehemență, încât toată lumea tăcu, holbându-se la el.

— Ciorapi, tot repeta el. Ciorapi... ciorapi... ciorapi... șa vient25... ciorapi... ciorapi... acesta e motivul – da... acum trei luni... și ieri... și acum. Bon Dieu, am găsit!

Stătu locului și mă fixă cu o privire triumfătoare.

— Îți amintești, Hastings? Andover. Magazinul. Am urcat. Dormitorul. Pe un scaun. O pereche nouă de ciorapi de mătase. Și acum știu ce anume mi-a atras atenția acum două zile. Dumneavoastră, domnișoară!

Se întoarse spre Megan.

— Aminteți de mama dumneavoastră, care a plâns „pentru că îi cumpărase lui Betty niște ciorapi chiar în ziua în care a murit”...

Se uită la noi toți.

— Înțelegeți? E același motiv, repetat de trei ori. Nu poate fi vorba despre o coincidență. Când domnișoara a povestit, ieri, am avut senzația că ceea ce spunea se lega de altceva. Acum știu și cu ce anume – cu ceea ce spunea vecina doamnei Ascher, doamna Fowler, despre cei care încearcă „să-ți vândă” tot timpul ceva, și printre altele a menționat și ciorapii. Spuneți-mi domnișoară, e adevărat că mama dumneavoastră a cumpărat acei ciorapi nu de la un magazin, ci de la un vânzător ambulant, care a venit la ușă?

— Da, așa a fost... îmi amintesc acum. A spus ceva despre acei oameni năpăstuiți care trebuie să umble în patru zări pentru a-și câștiga pâinea.

— Dar care e legătura? strigă Franklin. Un bărbat care a venit să vândă ciorapi nu demonstrează nimic!

— Vă spun, prieteni, că nu poate fi vorba de o coincidență. Trei crime și, de fiecare dată, un bărbat vinde ciorapi, pentru a spiona locurile.

Se întoarse către Thora.

— A vous la parole!²⁶ Descrieți-l pe acest bărbat.

Se uită la el, nedumerită.

— Nu pot... nu știu... Avea ochelari, cred, și o haină ponosită...

— Mieux que ça, mademoiselle.²⁷

— S-a oprit... nu știu. De-abia l-am privit. Nu era genul de bărbat pe care să-l remarci...

Poirot spuse grav:

— Aveți dreptate, domnișoară. Întregul secret al crimelor stă în descrierea pe care tocmai ați făcut-o asasinului – pentru că, fără îndoială el era asasinul! „Nu era genul de bărbat pe care să-l remarci.” Da, nu încape nici o îndoială în privința asta... Ați descris criminalul!

Capitolul 22 – ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Domnul Alexander Bonaparte Cust stătea aproape nemișcat, iar micul dejun îi rămăsese neatins și rece în farfurie. Un ziar era sprijinit de cana cu ceai, și domnul Cust citea din acel ziar cu mare interes.

Deodată se ridică, se plimbă în lung și-n lat preț de un minut, după care se afundă într-un scaun, lângă fereastră. Își puse mâinile în cap cu un geamăt suierat.

Nu auzi ușa deschizându-se. Menajera lui, doamna Marbury, apăru în prag.

— Domnule Cust, tocmai mă întrebam dacă n-ați dori o... Ei, dar ce se întâmplă? Nu vă simțiți bine?

Domnul Cust își ridică iute capul.

— Nu-i nimic. Chiar nimic, doamnă Marbury. Nu... mă simt prea bine în dimineața asta.

Doamna Marbury cercetă micul dejun.

— Văd și eu. Nu v-ați atins de mâncare. Vă doare iar capul?

— Nu. De fapt... sunt puțin cam amețit.

— Îmi pare rău. N-o să mai ieșiți astăzi, nu-i așa?

Domnul Cust izbucni:

— Ba da, ba da, trebuie să ies! Am afaceri importante, foarte importante.

Mâinile îi tremurau. Văzându-l atât de agitat, doamna Marbury încercă să-l liniștească.

— Ei, dacă trebuie, trebuie. Plecați departe, de data asta?

— Nu. Mă duc la...

Ezită un moment sau două.

— Mă duc la Cheltenham.

Era ceva atât de ciudat în felul în care răspunsese, încât doamna Marbury îl privi surprinsă.

— Cheltenham e un loc frumos, spuse ea pe un ton convențional. Am mers acolo de la Bristol, într-un an. Magazinele sunt foarte drăguțe.

— Probabil că sunt.

Doamna Marbury se opri brusc – deși nu-i stătea în fire să se oprească din vorbit – pentru a ridica ziarul care zăcea mototolit pe podea.

— Ziarele sunt pline cu știri despre crimele astea, spuse ea trăgând cu ochiul la titluri, înainte de a pune ziarul pe masă. Povestea asta îmi dă fiori. Parcă s-ar repeta istoria lui Jack Spintecătorul.

Buzele domnului Cust se mișcă, dar nu reuși să articuleze nici un sunet.

— Doncaster e locul viitoarei crime! Și va fi mâine! Te face să-ți tremure carnea pe tine, nu-i așa? Dacă aș locui la Doncaster și numele meu ar începe cu D, m-aș urca în primul tren și aș fugi. Nu aș risca. Ce părere aveți, domnule Cust?

— Niciuna, doamnă Marbury, niciuna.

— Și mai sunt și întrecerile. Nu e de mirare că el crede că îi va fi mai ușor în mulțime. Se pare că sunt sute de polițiști și... domnule Cust arătați rău. Mai bine beți ceva. Sincer, nu știu cum veți călători astăzi.

Domnul Cust se ridică.

— Trebuie, doamnă Marbury. Am fost întotdeauna punctual în privința îndatoririlor mele. Oamenii trebuie să aibă încredere în tine! Când am promis că fac un lucru, merg până la capăt. E singura cale de a rămâne în... în afaceri.

— Dar dacă sunteți bolnav?

— Nu sunt bolnav, ci doar puțin îngrijorat din cauza unor probleme personale. Am dormit prost. Mă simt chiar bine.

Fu atât de categoric încât doamna Marbury strânse micul dejun și ieși fără nici o tragere de inimă.

Domnul Cust trase o valiză de sub pat și începu să împacheteze. Pijama, trusă de baie, guler de rezervă, papuci de piele. Apoi, deschizând un bufet, scoase o duzină de cutii moi din carton, mari de aproximativ 25 pe 15 centimetri, pe care le așeză în valiză.

Aruncă o privire pe mersul trenurilor de pe masă, apoi părăsi camera cu valiza în mână.

Așezând-o jos în hol, își puse haina și pălăria și oftă adânc, atât de adânc, încât fata care ieși atunci dintr-o cameră îl privi cu îngrijorare.

— Vă simțiți bine, domnule Cust?

— Nu-i nimic, domnișoară Lily.

— Dar ați oftat așa de adânc!

Domnul Cust spuse dintr-odată:

— Credeți în premoniții, domnișoară Lily? În presentimente?

— Nu știu ce să spun... Sunt zile în care simți că-ți va merge rău și zile în care simți că-ți va merge bine.

— Așa este.

Oftă iar.

— La revedere, domnișoară Lily. Dumneata ai fost întotdeauna drăguță cu mine.

— Ei, nu vă luați rămas-bun ca și cum ați pleca pentru totdeauna, râse Lily.

— Nu, bineînțeles că nu.

— Ne vedem vineri, mai spuse fata. Unde mergeți de data asta, tot la mare?

— Nu, nu la... Cheltenham.

— A, e frumos și acolo. Dar nu la fel de drăguț ca la Torquay. Acolo cred că e frumos și vreau să merg în vacanță, anul viitor. Apropo, se pare că ați fost foarte aproape de crimă, de crima ABC. S-a întâmplat cât ați fost acolo, nu?

— A... da. Dar Churston e la 10-11 kilometri depărtare.

— Oricum, probabil că a fost palpitant! Cine știe, poate ați trecut chiar pe lângă criminal, pe stradă! Poate ați fost aproape de el!

— Da, posibil, zise domnul Cust cu un zâmbet atât de forțat și de controlat, încât Lily Marbury observă.

— Of, domnule Cust, nu arătați deloc bine.

— Sunt bine, foarte bine. La revedere, domnișoară Marbury.

Se chinui să-și ridice pălăria, își luă valiza și se grăbi să iasă.

— Ce bătrân caraghios, își spuse Lily Marbury cu milă. Pare pe jumătate nebun.

II

Inspectorul Crome îi spuse subordonatului său:

— Fă-mi o listă a tuturor fabricilor de ciorapi și trimite-o tuturor. Vreau o listă cu toți agenții lor - știi tu, comercianți care vând pentru comision.

— E vorba de cazul ABC, domnule?

— Da. E una dintre ideile lui Hercule Poirot. Tonul inspectorului era plin de dispreț. Nu vom afla nimic, probabil, dar nu trebuie neglijat nici un amănunt, oricât de mic ar fi.

— Da, domnule. Domnul Poirot a fost bun la vremea lui, dar acum cred că e mai mult vorba de el.

— E un șarlatan, zise inspectorul. Tot timpul se preface și îi duce cu zăhărelul pe unii, dar pe mine, nu. Lasă asta, despre aranjamentele de la Doncaster...

III

Tom Hartigan îi spuse lui Lily Marbury:

— Ți-am văzut moșul, azi-dimineață.

— Pe cine? Pe domnul Cust?

— Chiar el. Era la Euston și arăta ca o găină speriată, ca de obicei. Cred că tipul e cam dus cu pluta. Are nevoie de cineva care să aibă grijă de el. Mai întâi i-a căzut ziarul și apoi biletul din mână. I le-am cules eu, nici nu-și dăduse seama că le-a pierdut. Mi-a mulțumit foarte agitat, dar nu cred că m-a recunoscut.

— Probabil că nu. Nu te-a văzut trecând pe hol decât de câteva ori.

Începură să danseze pe hol.

— Nu dansezi rău, îi zise Tom.

— Continuă, îl îndemnă Lily și îl trase mai aproape.

Mai dansară puțin.

— Ai spus Euston sau Paddington? întrebă Lily brusc. Unde l-ai văzut pe bătrânul Cust?

— Euston.

— Ești sigur?

— Normal că sunt sigur!- Ciudat. Eu credeam că merge la Cheltenham din gara Paddington.

— Aha! Dar bătrânul Cust nu se ducea la Cheltenham, ci la Doncaster.

— Cheltenham.

— Doncaster. Sigur, fata mea! Doar eu i-am ridicat biletul, nu?

— Mie mi-a spus că merge la Cheltenham, sunt sigură.

— Ai înțeles greșit. A plecat la Doncaster. Unii chiar au noroc. Am pariat pe un cal la Leger și chiar aş vrea să văd cursa.

— Nu cred că domnul Cust s-a dus la curse, pentru că nu pare genul. Of, Tom, sper că nu va fi ucis. La Doncaster va avea loc următoarea crimă ABC.

— Cust va fi bine. Numele lui nu începe cu D.

— Ar fi putut fi ucis data trecută, pentru că era la Torquay, în apropiere de Churston, când a avut loc crima.

— Da? Ce coincidență, nu-i așa?

Izbucni în râs.

— N-a fost și la Bexhill data trecută, nu?

Lily se încruntă.

— A fost plecat... Da, știu sigur că a fost plecat, pentru că își uitase halatul de baie. Mama i l-a cârpit și zicea că domnul Cust a plecat până la urmă fără el. Iar eu am spus: „Lasă halatul, s-a întâmplat o crimă oribilă - o fată a fost strangulată la Bexhill”.

— Ei bine, dacă voia halatul de baie, înseamnă că a fost la mare. Ei bine, Lily, zise bărbatul amuzat, ce-ai zice dacă moșul tău ar fi criminalul?

— Bietul domn Cust? N-ar răni nici o muscă, râse Lily.

Dansară fericiți, bucurându-se de simplul fapt că sunt împreună.

Totuși, mintea lor era puțin tulburată...

Capitolul 23 - 11 SEPTEMBRIE. DONCASTER.

Doncaster!

Îmi voi aminti ziua de 11 septembrie toată viața.

De câte ori văd undeva menționat ceva despre St Leger, gândul meu nu se mai duce la o întrecere, ci la o crimă.

De câte ori îmi rememorez senzațiile, cel mai acut îmi revine în minte un sentiment bolnăvicios de neputință. Ne-am dus toți acolo, Poirot, eu, Clarke, Fraser, Megan Barnard, Thora Grey și Mary Drower, dar, până la urmă, ce puteam face noi?

Aveam foarte puține speranțe și ne bazam pe mica șansă de a recunoaște, dintr-o mulțime de sute de oameni, o față abia zărită cu două sau cu trei luni în urmă.

Șansele erau oricum foarte mici, având în vedere că, dintre noi, singura persoană care-l putea recunoaște era Thora Grey. Ceva din calmul ei dispăruse pe parcurs și felul ei de-a fi, senin, de asemenea. Își frângea mâinile, suspinând, și vorbea într-un mod incoerent cu Poirot.

— Nici nu l-am privit. De ce n-am făcut-o? Ce proastă am fost. Depindeți de mine, toți... Și chiar dacă-l văd din nou, poate n-o să-l recunosc. Nu am o memorie prea bună a fețelor.

Chiar dacă mie îmi spusese altceva și oricât de sever părea să o critice pe față, Poirot era destul de blând acum. Era amabil până la extrem și mă izbi faptul că nici el nu era imun la frumusețe, chiar și în mijlocul unor evenimente grave.

O bătu cu blândețe pe umeri.

— Hai, petite, lasă isteria. Nu-i momentul pentru asta. Dacă-l vezi pe acest om, îl vei recunoaște.

— Cum puteți fi atât de sigur?

— O, din multe motive, spre exemplu pentru că după negru urmează roșu.

— Ce vrei să spui, Poirot? am întrebat eu.

— Vorbesc în limbajul jocurilor de noroc. La ruletă poate ieși mult timp culoarea negru, dar până la urmă iese și roșu câștigător. E vorba despre legile matematice ale norocului.

— Vrei să spui că norocul se întoarce?

— Exact, Hastings. Iar în acel moment jucătorul (ca și criminalul, care este, la urma urmei, doar un tip superior de jucător, din moment ce nu-și riscă banii, ci viața) nu prea reușește să anticipeze lucrurile într-un mod inteligent. Și asta pentru că, din moment ce a câștigat deja, el crede că va mai câștiga! Nu se ridică de la masă atunci când trebuie, cu buzunarul plin. La fel și în cazul crimelor - asasinul neprins nu poate concepe posibilitatea de a da greș! Își asumă tot meritul pentru succesul avut, dar vă spun, prieteni, oricât de atent ar fi plănuită, nici o crimă nu poate fi dusă la bun sfârșit fără noroc!

— Nu exagerați, totuși? obiectă Franklin Clarke.

Poirot dădu din mâini agitat.

— Nu, nu. Există șanse egale, dacă vreți, dar trebuie să fie în favoarea ta. Gândiți-vă! Să presupunem că ar fi intrat cineva în magazinul doamnei Ascher exact în momentul în care criminalul pleca. Persoana s-ar fi uitat după teighea, a fi văzut-o pe femeie moartă și ar fi fugit imediat după criminal sau, chiar dacă nu-l prindea, ar fi putut face o descriere amănunțită a acestuia, astfel încât poliția l-ar fi arestat în scurt timp.

— Da, e posibil, admise Clarke. Ideea e că un asasin trebuie să riște.

— Exact. Un ucigaș e întotdeauna un jucător. Și, la fel ca mulți jucători, un criminal nu știe adesea când să se oprească. Cu fiecare crimă reușită încrederea în forțele proprii crește și nu mai are un simț exact al proporțiilor.

Nu spune: „Am fost inteligent și norocos!” ci spune numai: „Am fost inteligent!” Iar părerea bună despre inteligența lui crește și apoi, mes amis, roata se învâрте, culoarea se schimbă, bila cade pe un număr nou iar crupierul strigă: Rouge!28

— Credeți că asta se va întâmpla și în acest caz? întrebă Megan încruntându-și sprâncenele.

— Trebuie să se întâmple, mai devreme sau mai târziu. Până acum, criminalul a avut noroc, dar mai devreme sau mai târziu norocul se va întoarce de partea noastră. Cred că s-a întors deja! Pista asta cu ciorapii e începutul. Acum, în loc să-i meargă totul bine, îi va merge rău. Și va începe să facă greșeli...

— E bine să fiți optimist, zise Franklin Clarke, mai ales că toți avem nevoie de încurajare. Eu am un sentiment paralizant de neputință încă de când m-am trezit.

— Mi se pare puțin probabil să reușim ceva concret, zise Donald Fraser. Megan îl repezi:

— Nu mai fi atât de pesimist, Don.

Mary Drower roși puțin.

— Eu cred că nu se știe niciodată. Acel ticălos se află aici, iar noi la fel, și uneori poți da peste cineva în cele mai neașteptate momente.

— Numai dacă am putea face ceva mai mult, am zis eu fumând.

— Amintește-ți că poliția face tot posibilul. Au fost mobilizate trupe speciale. Dragul nostru inspector Crome o fi având un comportament enervant, dar e un polițist competent, iar colonelul Anderson, șeful poliției, e un om de acțiune. Au luat cele mai drastice măsuri pentru patrularea orașului și supravegherea cursei de cai. Polițiștii vor fi peste tot și mai e și campania din presă. Oamenii au fost deja puși în gardă.

Donald Fraser clătină din cap.

— Nu cred că va mai încerca, zise el plin de speranță. Ar însemna să fie într-adevăr nebun.

— Din păcate, replică sec Clarke, e într-adevăr nebun! Ce credeți domnule Poirot? Va renunța să maiucidă, ori va merge până la capăt?

— După părerea mea, obsesia lui e puternică, așa că trebuie să încerce să-și țină promisiunea! Dacă va renunța, înseamnă că își va recunoaște eșecul, iar egoismul lui dement nu va accepta niciodată așa ceva. Este și părerea doctorului Thompson, iar noi sperăm să-l prindem de data aceasta.

Donald clătină iar din cap.

— Va fi foarte șiret.

Poirot își privi ceasul. Aluzia lui fu înțeleasă. Stabiliseră un program pentru toată ziua și voiam să cutreierăm cât mai multe străzi posibil dimineața, iar după-amiază urma să ne oprim în diferite puncte ale cursei.

Am spus „noi”. În ceea ce mă privește, o asemenea patrulare nu avea să fie de mare ajutor, din moment ce era improbabil să fi dat vreodată ochii cu ABC. Dar pentru că ideea era să ne despărțim pentru a extinde aria cercetărilor, m-am oferit s-o însoțesc pe una dintre doamne.

Poirot a fost de acord, neputându-și stăpâni o sclipire a ochilor.

Fetele plecară să-și pună pălăriile. Donald Fraser stătea la fereastră și părea a fi cu mintea departe.

Franklin Clarke îi aruncă o privire și, după ce se lămurii că Donald era prea adâncit în propriile gânduri pentru a-l auzi, i se adresă lui Poirot:

— Domnule Poirot, știu că ați fost la Churston și că ați văzut-o pe cumnata mea. A spus, a lăsat să se înțeleagă... sau a sugerat ceva?

Se opri încurcat.

Poirot îi răspunse cu o mutră de inocent care-mi trezi cele mai mari suspiciuni.

— Comment? Cumnata dumneavoastră a spus, a lăsat să se înțeleagă sau a sugerat... ce?

Franklin Clarke se înroși.

— Poate considerați că nu e momentul să pierdem vremea cu probleme personale...

— Du tout!29

— Dar mi-ar plăcea să clarific lucrurile.

— Prea bine.

În acel moment, cred că Franklin a început să bănuiască faptul că Poirot se cam amuza în sinea lui. Continuă destul de împiedicat:

— Cumnata mea e o femeie extrem de cumsecade, iar eu am îndrăgit-o mereu, dar e adevărat și faptul că e bolnavă de ceva vreme și, pentru că i se dau tot felul de pastile, are tendința, de a-și închipui anumite lucruri despre oameni!

— Da?

De data asta lui Poirot chiar îi sclipeau ochii, însă Clarke, absorbit de demersul lui diplomatic, nu-și dădu seama.

— E vorba despre Thora... domnișoara Grey, continuă el.

— A, despre domnișoara Grey vorbeați? făcu Poirot pe un ton nevinovat.

— Da, Lady Clarke are tot felul de idei ciudate în cap. Știți, Thora, adică domnișoara Grey e o fată frumoasă...

— Poate... da, așa este, consimți Poirot.

— Iar femeile, chiar și cele mai bune dintre ele, sunt puțin mai suspicioase în legătură cu celelalte femei. Thora a fost un ajutor de neprețuit pentru fratele meu - spunea mereu că este cea mai bună secretară pe care a avut-o - iar el ținea mult la ea. Dar era o relație strict profesională. Vreau să spun că Thora nu e genul de fată...

— Nu? întrebă Poirot cu o nuanță de complezență.

— Însă cumnatei mele i-a intrat altceva în cap și e geloasă, cred, nu că s-ar fi manifestat vreodată. Dar după moartea lui Car, când s-a pus problema ca domnișoara Grey să rămână, ei bine, Charlotte a izbucnit. Firește, a fost o reacție cauzată, în parte, de boală și de morfină. Sora Capstick spune că nu trebuie s-o învinovățim pe Charlotte pentru ideile ei.

Făcu o pauză.

— A, da?

— Ceea ce vreau să înțelegeți, domnule Poirot, este că de fapt nu e nimic la mijloc. E vorba doar despre imaginația unei femei bolnave. Uitați, zise el scotocindu-se prin buzunar, o scrisoare pe care am primit-o de la fratele meu pe când eram în Malay States. Aș vrea s-o citiți pentru că reflectă exact situația reală.

Poirot o luă. Franklin i se alătură și citi cu voce tare câteva pasaje, urmărind scrisul cu un deget.

Pe aici lucrurile merg ca întotdeauna. Charlotte are mai puține dureri, dar aș vrea să am vești și mai bune. Ți-o mai amintești pe Thora Grey? E o fată drăguță și mă ajută mai mult decât ți-ai putea închipui. Dacă nu era ea, nu știu ce m-aș fi făcut în această situație cumplită. Compasiunea și dăruirea ei sunt nemărginite. Are un gust deosebit și fler pentru lucrurile frumoase și îmi împărtășește pasiunea pentru arta chinezească. Am avut noroc că am găsit-o. Nici o fiică nu mi-ar putea fi mai apropiată. Viața ei a fost dificilă și plină de amărăciune, dar mă bucur să simt că aici are parte de un cămin și de afecțiune sinceră.

— Vedeți, asta simțea fratele meu pentru ea. Vedeți în ea o fiică. Ceea ce mi se pare nedrept e că, după moartea fratelui meu, soția lui a dat-o practic afară din casă! Femeile sunt adevărate diavolițe, domnule Poirot.

— Cumnata dumneavoastră e suferindă, nu uitați asta.

— Știu și îmi repet acest lucru tot timpul. Nu trebuie să o judecăm. Oricum, m-am gândit să vă arăt scrisoarea pentru că nu vreau să vă faceți o impresie greșită despre Thora din cauza spuselor lui Lady Clarke.

Poirot îi înapoie scrisoarea.

— Vă asigur, spuse el zâmbind, că niciodată nu-mi permit să-mi fac păreri greșite bazate pe ce-mi spun alții. Mă bazez pe propria judecată.

— Mă bucur că v-am arătat-o, oricum, mai adăugă Clarke, vârand scrisoarea în buzunar. Iată, vin fetele. Ar fi bine să plecăm.

Ne pregăteam să părăsim camera, când Poirot mă reținu.

— Ești hotărât să te alături legiunii, Hastings?

— Da. Nu m-aș simți bine dacă aș sta aici fără să fac nimic.

— Există și o activitate a minții, Hastings.

— Tu te pricepi mai bine la asta decât mine.

— Ai foarte mare dreptate, Hastings. Presupun corect că vrei să fii cavalerul uneia dintre doamne?

— Exact.

— Și pe care dintre doamne te-ai gândit s-o onorezi cu prezența ta?

— Păi... ă... încă n-am hotărât.

— Ce spui despre domnișoara Barnard?

— Ea e mai degrabă genul independent.

— Domnișoara Grey?

— Da. Mai degrabă ea.

— Hastings, mi se pare că ești ostentativ de necinstit. Te-ai gândit de la bun început să-ți petreci ziua cu îngerul tău blond!

— Să fim serioși, Poirot!

— Îmi pare rău că-ți stric planurile, dar te voi ruga să însoțești pe altcineva.

— Bine! Cred că ai o slăbiciune pentru fata asta cu față de păpușă olandeză.

— Persoana pe care o vei însoți este Mary Drower, și o să te rog să n-o lași singură.

— Dar de ce?

— Pentru că numele ei începe cu litera D, prietene și nu ne permitem să riscăm.

A trebuit să recunosc că avea dreptate. La început mi se părea prea puțin probabil, dar mi-am dat seama că, dacă ABC îl ura foarte tare pe Poirot, putea fi la curent cu mișcările acestuia, caz în care eliminarea lui Mary Drower ar fi fost o ipoteză de luat în calcul.

I-am promis că voi fi atent.

Am plecat lăsându-l pe Poirot pe un scaun, lângă fereastră. În fața lui era o mică ruletă. O învârti și strigă după mine în timp ce ieșeam:

— Rouge - e un semn bun, Hastings. Roata norocului se întoarce!

Capitolul 24 - ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Domnul Leadbetter scoase un sunet de nerăbdare, în timp ce vecinul său de alături urcă și îl depăși stângaci, scăpându-și pălăria pe scaunul din față și aplecându-se apoi pentru a o recupera.

Acest lucru se întâmpla exact în punctul culminat al filmului Not a Sparrow, o dramă încântătoare, plină de patos, pe care domnul Leadbetter așteptase cu nerăbdare s-o vadă toată săptămâna.

Eroina cu păr bălai jucată de Katherine Royal (care, după domnul Leadbetter, era cea mai bună actriță din lume) tocmai scotea un strigăt de indignare:

Niciodată. Mai repede mor de foame. Dar nu va fi așa. Ține minte aceste cuvinte: vrabia nu cade...

Domnul Leadbetter se uită iritat de la dreapta la stânga. Oamenii! De ce naiba nu puteau aștepta până la finalul filmului... Și să pleci tocmai în punctul culminant!

Aha, acum era mai bine. Bărbatul enervant plecase, iar domnul Leadbetter putea să vadă perfect tot ecranul cu Katherine Royal stând lângă fereastră în conacul Van Schreiner din New York.

Acum se suia în tren cu copilul în brațe... Ce trenuri ciudate aveau în America, nu semănau deloc cu cele englezești.

Și iată-l iar pe Steve în cabana lui din munți...

Filmul își urmă cursul până la finalul său emoționant și semireligios.

Domnul Leadbetter oftă mulțumit și se aprinse lumina.

Se ridică încet, clipind ușor. Nu ieșea niciodată de la cinema foarte repede. Îi lua ceva timp să se întoarcă la realitatea prozaică a vieții de zi cu zi.

Se uită în jur. Nu erau prea mulți oameni în acea după-amiază... normal. Erau toți la curse. Domnului Leadbetter nu-i plăceau cursele, nici

jocurile de noroc, nici băutura, nici fumatul. Această atitudine îi lăsa mai multă energie pentru a se bucura de filme.

Toată lumea se grăbea să iasă, iar domnul Leadbetter se urni și el. Omul care stătea pe scaunul din fața lui ațipise, tolănit pe scaun. Domnul Leadbetter fu indignat să constate că cineva putea adormi la o dramă precum Not a Sparrow. Un domn enervat că picioarele celui adormit atârnav în drum i se adresă:

— Scuzați-mă, domnule!

Domnul Leadbetter ajunsese la ieșire. Privi înapoi.

Se crease ceva agitație. Un paznic... câțiva oameni... Poate că bărbatul din fața lui era beat criță și nu adormit...

Ezită, după care ieși, și făcând asta pierdu senzația zilei, una și mai mare decât victoria lui Not Half la St Leger cu o cotă de 85 la 1.

Paznicul zise:

— Cred că aveți dreptate, domnule... E bolnav... De ce... Ce s-a întâmplat, domnule?

Celălalt cercetă o pată roșie și lipicioasă și exclamă:

— Sânge...!

Paznicul scoase un țipăt gătit.

Zărise într-un colț ceva galben ieșind de sub scaun.

— Doamne Dumnezeule! zise el. E un a... b... ABC!

Capitolul 25 - ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Domnul Cust ieși din Regal Cinema și privi către cer.

Era o seară frumoasă... o seară foarte frumoasă...

Îi veni în minte un citat din Browning.

Dumnezeu este în Ceruri, iar pe Pământ este pace.

Întotdeauna îi plăcuse acest citat. Numai că, de multe ori, simțise că nu era tocmai adevărat... Se plimbă puțin pe stradă, zâmbind în sinea lui, până când ajunsese la Black Swan, acolo unde se cazase.

Urcă scările până la camera lui - o încăpere micuță de la etajul al doilea, cu vedere spre curtea interioară, către un garaj. În momentul în care intră în cameră, zâmbetul îi păli brusc. Avea o pată pe mânecă, aproape de manșetă. O atinse cu teamă - umedă și roșie - sânge...

Își băgă mâna în buzunar, de unde scoase ceva - un cuțit lung și ascuțit. Și lama cuțitului era lipicioasă și roșie...

Domnul Cust rămase nemișcat o bună bucată de vreme. Apoi, brusc, se uită în stânga și-n dreapta, precum un animal hăituit. Își umezi febril buzele cu limba...

— Nu e vina mea, rosti domnul Cust.

Părea că se ceartă cu cineva, ca un elev care se disculpă în fața profesorului.

Își trecu din nou limba peste buze și iar își pipăi mâneca hainei. Cercetă din priviri întreaga cameră, căutând ligheanul de spălat. Un minut mai târziu turna apă în el din carafa demodată. Își scoase haina și începu să-și frece mâneca, atent...

Of! Apa devenise roșie...

O bătaie în ușa.

Înlemni, holbându-se speriat.

Ușa se deschise și intră o tânără rotofeie cu o carafa în mână.

— Scuzați-mă, domnule! V-am adus apa caldă.

— Mulțumesc, dar am spălat cu rece... reuși să îngăime.

De ce spusese asta? În secunda următoare fata privi către lighean.

— M-am... m-am tăiat la mână, preciză el, agitat.

Urmă o pauză, desigur o pauză foarte lungă, înainte ca fata să zică:

— Da, domnule.

Ieși, închizând ușa. Domnul Cust rămase ca împietrit.

Ascultă.

Sosise... în sfârșit...

Se auzeau voci, strigăte, pași pe scări?

Tot ce putea auzi erau bătăile propriei inimi...

Deodată ieși din starea de încremenire și se puse pe treabă. Își îmbracă haina, merse în vârful picioarelor până la ușa, pe care o deschise. Nu se auzea nici un zgomot, cu excepția murmurilor care veneau dinspre bar. Se furișă pe scări în jos...

Nu întâlni pe nimeni. Avea noroc. Se opri la capătul scării. și acum încotro?

Se hotărî, o luă printr-un pasaj și ieși pe ușa care dădea spre curtea interioară. Vreo doi șoferi meștereau la mașini discutând despre cursă.

Domnul Cust traversă repede curtea și ieși în stradă.

La primul colț făcu la dreapta, apoi la stânga, apoi iar la dreapta...

Să riște să meargă la gară? Da, acolo vor fi mulți oameni și trenuri speciale, iar cu puțin noroc, totul va merge bine...

Doar dacă-ar avea noroc...

Capitolul 26 - ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Inspectorul Crome asculta relatarea exaltată a domnului Leadbetter.

— Vă asigur, inspectare, că inima stă să-mi sară din piept când mă gândesc. Probabil a fost lângă mine tot timpul filmului!

Inspectorul Crome, absolut neînduioșat de starea inimii domnului Leadbetter, zise:

— Să lămurim lucrurile. Bărbatul acesta a plecat către sfârșitul filmului?

— Not a Sparrow - Katherine Royal, murmură automat domnul Leadbetter.

— A trecut pe lângă dumneavoastră și s-a împiedicat...

— Acum îmi dau seama că s-a prefăcut că se împiedică. Apoi s-a aplecat peste scaunul din față ca să-și ia pălăria și probabil că atunci l-a înjunghiat pe bietul om.

— N-ați auzit nimic? Un țipăt, un geamăt?

Domnul Leadbetter nu auzise nimic în afară de glasul răgușit al lui Katherine Royal, dar, sub presiunea momentului, inventă un geamăt.

Inspectorul Crome îl luă de bun și îl rugă să continue declarația.

— După aceea a plecat.

— L-ați putea descrie?

— Era un bărbat foarte înalt. Avea pe puțin 1,80 metri. Un uriaș.
— Blond sau brunet?
— Păi, nu sunt foarte sigur, dar cred că era chel. Un individ cu adevărat sinistru.

— Nu șchiopăta, nu-i așa?
— Dacă stau să mă gândesc mai bine, cred că șchiopăta. Era întuneric, dar e posibil să fi fost metis.

— Era pe scaun înainte să se stingă luminile?

— Nu. A venit după începerea filmului.

Inspectorul Crome încuviință și îi dădu domnului

Leadbetter o declarație de semnat, apoi scăpă de el.

— E unul dintre cei mai proști martori pe care i-ai fi putut găsi, remarcă, pesimist. Ar spune orice, dacă știi cum să-l iei. E clar că habar nu are cum arată omul nostru. Să-l chemăm pe paznic.

Paznicul, foarte rigid și cu o atitudine militărească, intră, luă poziție de drepți și-și fixă privirea asupra colonelului Anderson.

— Ei bine, Jameson, să auzim ce ai de spus!

Jameson salută.

— Să trăiți! Sfârșitul filmului... Mi s-a spus că în sală era un bărbat bolnav. Domnul stătea pe unul dintre locurile de 2 lire și 4 penny, tolănit pe scaun. Alți domni se strânseseră în jurul lui. Bărbatul nu arăta prea bine. Unul dintre domnii de alături a pus mâna pe haina celui bolnav și mi-a atras atenția. Era sânge. Era clar că bărbatul era mort și că fusese înjunghiat. Am zărit un mers al trenurilor ABC sub scaun și, dorind să procedez cum trebuie, nu l-am atins, ci am informat imediat poliția despre tragedia care avusese loc.

— Ai procedat foarte bine, Jameson.

— Mulțumesc, domnule.

— N-ai observat un bărbat plecând de pe locurile de 2 lire și 4 penny cu cinci minute mai devreme?

— Au fost mai mulți, domnule.

— L-ai putea descrie?

— Mă tem că nu, domnule. Unul dintre ei a fost domnul Geoffrey Parnell, pe urmă tânărul Sam Baker cu prietena lui. N-am observat pe nimeni în mod special.

— Păcat! Mulțumesc, Jameson.

— Să trăiți!

Paznicul salută și plecă.

— Ia să vedem ce amănunte medicale avem, zise colonelul Anderson. N-ar fi rău să-l chemăm acum și pe individul care l-a găsit.

Un ofițer de poliție intră și salută.

— Au sosit domnul Hercule Poirot și un alt domn.

Inspectorul Crome se încruntă.

— Bine. Cred că n-avem altă soluție decât să-i inviți înăuntru.

Capitolul 27 - CRIMA DE LA DONCASTER.

Intrând în încăperea în urma lui Poirot, am prins sfârșitul spuselor inspectorului Crome.

Atât el cât și șeful poliției păreau îngrijorați și supărați.

Colonelul Anderson ne salută printr-o mișcare a capului.

— Mă bucur că ați venit, domnule Poirot, spuse el politicos.

Cred că își dăduse seama că am auzit ce spusese Crome.

— După cum știți, am dat iar de bucluc.

— O altă crimă ABC?

— A naibii lucrătură! Omul nostru s-a aplecat și și-a înjunghiat victima în spate. E versat, nu-i așa? Acestea sunt detaliile medicale, dacă vă interesează.

Îi arată o hârtie lui Poirot.

— Un mers al trenurilor ABC a fost găsit pe jos, între picioarele mortului, mai adăugă el.

— Victima a fost identificată? întrebă Poirot.

— Da. Iar ABC a mai scăpat o dată, spre dezamăgirea noastră.

Decedatul se numește Earlsfield, George Earlsfield, de profesie frizer.

— Curios, comentă Poirot.

— Poate a sărit o literă, sugerează colonelul.

Prietenul meu clătină din cap în semn de dubiu.

— Vedem următorul martor? întrebă Crome. E nerăbdător să plece acasă.

— Da, da, să între.

Intră un domn între două vârste, care semăna foarte mult cu lacheul-broască din Alice în Țara Minunilor. Era foarte nervos și avea vocea gătită de emoție.

— A fost cea mai șocantă experiență din viața mea, bolborosi el. Am o inimă slabă, domnule, foarte slabă, așa că întâmplarea îmi putea fi fatală.

— Cum vă numiți? întrebă inspectorul.

— Downes. Roger Emmanuel Downes.

— Profesia?

— Predau la școala de băieți Highfield.

— și acum, domnule Downes, vă rog să ne explicați cum puteți mai bine ce s-a întâmplat.

— Vă pot spune asta foarte pe scurt, domnilor. La sfârșitul spectacolului m-am ridicat de pe scaun. Locul din stânga mea era gol, însă pe următorul stătea un om care părea că doarme. Mi-era imposibil să trec de el din cauza poziției picioarelor, așa că l-am rugat să mă lase să trec. Nu mi-a răspuns, așa că l-am rugat din nou, de data asta pe un ton ceva mai... ridicat. Tot nimic. Atunci l-am mișcat de umăr pentru a-l trezi. Corpul i s-a aplecat și mai mult, așa că m-am gândit că ori e inconștient, ori foarte bolnav. Am strigat: „Omul acesta e bolnav! Chemați paznicul”. Paznicul a venit, iar când mi-am luat mâna de pe umărul individului am văzut că era umedă și roșie... Vă asigur, domnilor, am avut un șoc îngrozitor! Se putea întâmpla orice, având în vedere că de atâția ani sufăr cu inima.

Colonelul Anderson se uita la domnul Downes cu o expresie foarte curioasă.

— Se poate spune că sunteți un om foarte norocos, domnule Downes.

— Da, domnule. N-am avut nici măcar o palpitație.

— Cred că nu m-ați înțeles prea bine. Spuneți că vă aflați la două scaune distanță de victimă, nu-i așa?

— De fapt, la început am stat chiar lângă el, dar apoi m-am mutat, pentru a vedea mai bine.

— Sunteți cam de aceeași statură cu victima și purtați un fular de lână în jurul gâtului ca și el, nu?

— Nu am observat, răspunse domnul Downes un pic înțepat.

— O să vă explic de ce ați avut noroc. Într-un fel sau altul, când criminalul a intrat după dumneavoastră, s-a încurcat. A ales greșit spatele. Pariez pe cât vreți, domnule Downes, că acel cuțit vă era destinat.

Oricât de bine ar fi trecut peste alte încercări, inima domnului Downes nu mai făcu față momentului.

— Apă, șopti el, apă...

I se aduse un pahar cu apă. Downes sorbi încet și culoarea îi reveni treptat în obraji.

— Eu? De ce, eu?

— Așa pare, zise Crome. De fapt e singura explicație.

— Vreți să spuneți că acest om, acest, acest diavol, nebunul ăsta însetat de sânge, m-a urmărit, pândind o oportunitate?

— Cam așa ceva.

— Dar, pentru numele lui Dumnezeu, de ce eu? întrebă profesorul, siderat.

Inspectorul Crome abia se abținu să nu-i răspundă: „De ce nu?”, dar zise în schimb:

— Mă tem că nu trebuie să ne punem prea multe întrebări asupra motivelor unui nebun.

— Domnul fie lăudat! șopti domnul Downes.

Se ridică tremurând și brusc îmbătrânit.

— Dacă nu mai aveți nevoie de mine, cred că mă voi retrage, domnilor. Nu mă simt prea bine.

— Puteți pleca, domnule Downes. Voi trimite pe cineva cu dumneavoastră, să se asigure că sunteți bine.

— O, nu, vă mulțumesc, dar nu e nevoie.

— Cred că ar fi mai bine, insistă colonelul Anderson pe un ton ferm.

Ochii lui îl căutară pe Crome cu o întrebare imperceptibilă, iar acesta din urmă răspunse printr-o mișcare a capului.

Domnul Downes ieși clătînându-se.

— Bine că nu i s-a făcut rău, spuse colonelul Anderson, altfel am fi avut două victime.

— Da, domnule. Inspectorul Rice s-a ocupat de asta și casa omului va fi supravegheată.

— Credeți că, atunci când își va da seama că a greșit, ABC va încerca din nou? întrebă Poirot.

Anderson încuviință.

— E o posibilitate. Băiatul acesta, ABC, pare un tip foarte riguros și poate se va supăra că lucrurile n-au ieșit conform planului.

Poirot căzu pe gânduri.

— Mi-aș fi dorit să avem o descriere a individului, reluă colonelul iritat. Suntem în aceeași situație ca la început.

— Poate o vom afla, zise Poirot.

— Credeți? Da, cine știe. Fir-ar să fie, chiar n-are nimeni ochi în cap?

— Aveți răbdare.

— Păreți foarte încrezător, domnule Poirot. Există și vreun motiv pentru acest optimism?

— Da, colonele. Până acum, criminalul n-a făcut nici o greșală, dar e pe cale să facă una în curând.

— Dacă asta e tot ce aveți... începuse șeful poliției pufnind, dar fu întrerupt.

— Domnul Ball de la Black Swan e aici cu o tânără, domnule. Spune că știe ceva ce v-ar putea ajuta.

— Adu-i încoace, poate ne sunt de folos.

Domnul Ball de la Black Swan era un om greoi, care gândea încet și se mișca greu. Răspândea un puternic iz de bere. Era însoțit de o fată durdulie, cu ochi rotunzi și aflată într-o stare de mare agitație.

— Sper că nu deranjez și că nu risipesc timp prețios, începuse domnul Ball pe un ton jos și grav. Dar fata asta, Mary, susține că are ceva important să vă spună.

Mary bâlbâi ceva a încuviințare.

— Despre ce e vorba, fata mea? o încurajă Anderson. Cum te cheamă?

— Mary, domnule, Mary Stroud.

— Spune, Mary.

Mary se întoarse către șeful ei.

— E datoria ei să ducă apă caldă clienților, îi sări în ajutor domnul Ball. La noi stau vreo șase oameni, unii veniți la curse, alții cu afaceri.

— Da, da, făcu Anderson pierzându-și răbdarea.

— Hai, fetițo, spune ce ai de spus fără teamă.

Mary tuși, își dresă vocea apoi vorbi cu un glas pierdut:

— Am bătut la ușă, dar nu mi-a răspuns nimeni, altfel n-aș fi îndrăznit. Așa că am intrat ca să-i las apă caldă pentru mâini.

Făcu o pauză și respiră adânc.

— Continuă, o îndemnă Anderson.

Mary se uită iar către șeful ei, parcă pentru a mai prinde curaj, după care reluă:

— Poftiți apă caldă, domnule”, am spus eu și am bătut. „O, mi-a răspuns el, m-am spălat cu rece”, iar eu, firește, m-am uitat în lighean și, o, ferească Sfântul, apa era roșie!

— Roșie? întrebă Anderson tăios.

Ball interveni:

— Fata mi-a spus că își dăduse haina jos și că mâneca acesteia era udă, nu-i așa, feto?

— Da, domnule, așa este.

Fata continuă:

— Iar el, domnule, arăta ciudat, avea o față... M-am speriat.

— Când s-a întâmplat asta? întrebă Anderson.

— Cam pe la cinci și un sfert, dacă nu greșesc.

— Acum trei ore, făcu Anderson. De ce n-ai venit imediat?

— N-am aflat mai devreme ce s-a întâmplat, mă refer la crimă. Pe urmă fata a țipat de parcă ar fi lovit-o cineva și am întrebato ce are, iar ea mi-a povestit. Nu mi s-a părut normal, așa că am urcat, dar nu mai era nimeni în cameră. Am pus câteva întrebări, iar unul dintre băieții din curte mi-a spus că a văzut un bărbat strecurându-se afară, iar din descrierea făcută am înțeles despre cine era vorba. Atunci i-am sugerat lui Mary că mai bine mergem la poliție. La început n-a vrut, dar i-am promis că vin cu ea.

Inspectorul Crome îi întinse o bucată de hârtie.

— Descrieți persoana, cât de repede puteți. Nu avem timp de pierdut.

— Avea o înălțime medie și purta ochelari.

— Cum era îmbrăcat?

— Un costum negru și o pălărie Homburg. Părea destul de umil.

Cam asta fu descrierea fetei.

Inspectorul Crome nu mai insistă. Imediat începură să dea telefoane, dar nimeni nu părea prea optimist.

Crome sublinie faptul că, în momentul plecării, bărbatul nu avea nici un bagaj.

— Ar fi o șansă, spuse.

Doi oameni fură trimiși la Black Swan.

Domnul Ball, simțindu-se important, și Mary, puțin temătoare, îi însoțiră.

Sergentul se întoarse după vreo zece minute.

— Am adus registrul, domnule. Iată semnătura! Toată lumea se strânse laolaltă. Scrisul era mărunț și ilizibil.

— A. B. Case... sau Cash? întrebă șeful poliției.

— ABC, observă Crome.

— Dar bagajul? întrebă Anderson.

— O valiză destul de mare, plină cu mici cutii de carton, domnule.

— Cutii? Ce era în ele?

— Ciorapi, domnule. Ciorapi de mătase. Crome se întoarse către Poirot.

— Felicitări, zise el. Ați intuit corect.

Capitolul 28 - ÎN AFARA POVEȘTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Inspectorul Crome se afla în biroul său de la Scotland Yard. Telefonul de pe biroul lui sună discret, iar el ridică receptorul.

— Jacobs la telefon, domnule. Am aici un tânăr cu o poveste care v-ar putea interesa.

Inspectorul oftă. În fiecare zi apăreau cam douăzeci de oameni care pretindeau că au informații importante despre cazul ABC. Unii erau nebuni inofensivi, alții persoane bine intenționate, care credeau că informația lor e de valoare. Datoria sergentului Jacobs era să trieze aceste mărturii și să trimită inspectorului doar cazurile cu adevărat interesante.

— Foarte bine, Jacobs, trimite-l la mine.

Peste câteva momente cineva bătu la ușa inspectorului, iar Jacobs apăru însoțit de un tânăr înalt și destul de arătos.

— Dânsul este domnul Tom Hartigan, domnule. Știe ceva care ar putea fi legat de cazul ABC.

Inspectorul se ridică și dădu mâna cu tânărul.

— Bună dimineața, domnule Hartigan! Vă rog să luați loc. Doriți o țigară?

Tom Hartigan luă loc puțin stânjenit, cercetându-l pe cel pe care îl considera unul dintre „cei grei”. Înfașșurarea inspectorului îl cam dezamăgi. Arăta ca un om obișnuit!

— Am înțeles că aveți informații despre care credeți că ne pot fi de folos în cazul ABC. Să auzim!

Tom începu nervos.

— E posibil ca informațiile mele să nu vă ajute cu nimic. E doar o supoziție de-a mea, dar pentru dumneavoastră poate fi doar o pierdere de vreme.

Inspectorul oftă discret. Cât timp pierdea să-i ascute pe toți acești oameni!

— Asta rămâne de văzut, dar să auzim mai întâi ce aveți de spus.

— Păi, să vedeți, cunosc o domnișoară a cărei mamă închiriaza camere în Camden Town. La etajul doi stă de vreun an și ceva un om pe nume Cust.

— Cust?

— Exact. Un om între două vârste și destul de cumsecade, dar și puțin dus cu pluta, aș adăuga eu. Genul de persoană care nu ar face rău nici unei muște. Nu aș fi gândit niciodată ceva negativ despre el, dacă n-ar fi fost această întâmplare cam ciudată.

Într-un fel destul de confuz și repetându-se de vreo două ori, Tom relată întâlnirea lui cu domnul Cust din gara Euston și incidentul cu biletul căzut.

— Vedeți, domnule, oricum ai privi problema, e ceva ciudat la mijloc. Lily, prietena mea, era foarte sigură că domnul Cust i-a zis că pleacă la Cheltenham, iar mama ei susține același lucru, pentru că își amintește că au vorbit în dimineața plecării lui. În momentul respectiv n-am dat prea multă atenție acestui lucru, dar Lily a precizat că speră ca domnul Cust să nu dea peste tipul acela, ABC, la Doncaster. Apoi și-a amintit, ca o coincidență, că domnul Cust fusese și la Churston în momentul producerii crimei. În glumă, am întrebat-o unde era în timpul celorlalte două crime, iar ea mi-a răspuns că nu știe exact unde a fost, ci numai faptul că a fost la mare. Am zis că ar fi ciudat ca tocmai el să fie criminalul ABC, iar Lily mi-a replicat că domnul Cust ar fi incapabil să rănească pe cineva. Cam asta am discutat atunci, după care nu ne-am mai gândit la asta. Cel puțin, nu conștient. Apoi am început să-mi

pun întrebări în legătură cu tipul ăsta, Cust, și mi-a trecut prin cap că, deși părea inofensiv, ar putea fi în stare de ceva atrocități.

Tom luă o pauză de respirație, după care continuă. Inspectorul îl asculta acum cu atenție.

— Iar după crima de la Doncaster, domnule, am citit în ziare că se cereau informații despre un anume A B Case sau Cash, a cărui descriere fizică se potrivea destul de mult. În prima seară liberă m-am dus la Lily și am întrebat-o care erau inițialele domnului Cust. Ea nu și-a amintit, însă mama ei, da. Erau chiar A. B. Apoi am început să ne gândim unde era plecat Cust în momentul crimei de la Andover. După cum vă puteți imagina, domnule, nu e ușor să-ți amintești lucruri care s-au întâmplat acum mai multe luni. Am avut ceva de furcă, dar până la urmă ne-am dat seama, pentru că, în data de 21 iunie, la doamna Marbury a venit în vizită un frate de-al ei din Canada. Pentru că a sosit pe neașteptate și nu avea unde să doarmă, Lily a sugerat că, având în vedere că domnul Cust era plecat, Bert Smith ar fi putut dormi în patul lui. Însă doamna Marbury n-a fost de acord, pentru că i se părea că nu e corect față de chiriașul ei. Îi place ca lucrurile să fie întotdeauna corecte. Am reușit să ne dăm seama exact de dată datorită faptului că vasul lui Bert Smith a ancorat în acea zi la Southampton.

Inspectorul Crome ascultă foarte atent, luând și câteva notițe.

— Asta e tot? Întrebă el.

— Da, domnule! Sper să nu considerați că am exagerat.

Tom roși ușor.

— Dimpotrivă, cred că ați venit unde trebuia. Bineînțeles că nu excludem nici posibilitatea ca aceste date să fie o pură coincidență, dar m-ați convins să am o discuție cu domnul Cust. Acum este acasă?

— Da, domnule!

— Când s-a întors?

— În seara crimei de la Doncaster.

— Și ce a făcut de atunci?

— A stat mai mult pe acasă, iar doamna Marbury susține că arată foarte ciudat. Cumpără multe ziare... iese dis-de-diminează pentru a nu rata primele ediții și încă o dată seara pentru a le lua și pe cele de după-amiază. Doamna Marbury mai susține și că vorbește foarte mult singur. Crede că devine din ce în ce mai dubios.

— Care este adresa doamnei Marbury?

Tom îi dădu adresa.

— Mulțumesc. Probabil că o voi suna chiar azi. Nu cred că mai este nevoie să vă spun să aveți grijă cum vă purtați în preajma acestui Cust.

Se ridică și-și dădură mâna.

— Ați făcut foarte bine venind la noi. O zi bună, domnule Hartigan!

— Ei bine, domnule? Întrebă Jacobs reintrând în cameră. Vești bune?

— Informații promițătoare, preciză inspectorul. Asta dacă se verifică tot ce a spus băiatul. N-am avut încă noroc cu furnizorii de ciorapi, așa că era momentul să apară ceva interesant. Apropo, dă-mi, te rog, dosarul Churston.

Inspectorul cercetă câteva momente dosarul cerut.

— A, iată! E vorba despre o declarație făcută la Poliția din Torquay. Un tânăr pe nume Hill. Susține că pleca din Torquay Palladium după vizionarea filmului Not a Sparrow, când a observat un om cu un comportament ciudat. Vorbea singur, iar Hill l-a auzit spunând: „E o idee”. Not a Sparrow – asta nu e filmul care rula și la cinema Regal din Doncaster?

— Ba da, domnule.

— Ar putea fi o legătură. E posibil ca ideea de modus operandi pentru următoarea crimă să-i fi venit atunci. Din câte văd, avem adresa lui Hill. Descrierea persoanei e vagă, dar se potrivește destul de bine cu cea a lui Mary Stroud și a acestui Tom Hartigan...

Dădu din cap, rămas pe gânduri.

— Urma devine tot mai caldă, zise inspectorul Crome, o afirmație care nu i se potrivea, având în vedere că se mândrea tot timpul cu sângele lui rece.

— Ceva instrucțiuni, domnule?

— Trimite vreo doi oameni să supravegheze această adresă din Camden Town, dar nu vreau să speriați prada. Trebuie să vorbesc cu comandantul adjunct. Pe urmă, cred că ar fi bine ca acest Cust să fie dus acolo și întrebat dacă vrea să declare ceva. Se pare că e pregătit să ciripească.

Afară, Tom Hartigan se îndrepta spre Lily Marbury, care îl așteptase să iasă.

— E totul în regulă, Tom?

Tom încuviință.

— L-am văzut pe inspectorul Crome în persoană. E cel care se ocupă de caz.

— Și cum e?

— E cam tăcut și cam mocăit, nu e idealul meu de detectiv.

— E modelul impus de lordul Trenchard, zise Lily cu respect. Unii dintre ei sunt cu adevărat magnifici. Ei, și ce-a spus?

Tom îi rezumă interogatoriul.

— Deci, ei chiar cred că el e criminalul?

— Cred că ar putea fi. Oricum, o să vină să-l întrebe câte ceva.

— Bietul domn Cust!

— Nu e cazul să-l compătimesti, fata mea. Dacă el este ABC, a comis patru crime groaznice.

Lily oftă și dădu din cap.

— Oricum, pare îngrozitor.

— Și acum vom merge să mâncăm, draga mea. Gândește-te că, dacă avem dreptate, mă aștept ca numele meu să apară în ziare!

— O, Tom, crezi?

— Desigur! Și al tău la fel. Și cel al mamei tale. Și îndrăznesc să spun că o să îți apară și poza.

— O, Tom! îl strânse Lily de mână, entuziasmată.

— Și până atunci, ce-ai zice dacă am merge la Corner House?

Lily îl strânse și mai tare.

— Hai să mergem!
— Mai așteaptă o jumătate de minut, pentru că trebuie să dau un telefon.
— Cui?
— Unei fete cu care aveam întâlnire.
Traversă și se întoarse trei minute mai târziu, puțin îmbujorată.
— Ei bine, Tom...
Îl luă de braț.
— Mai povestește-mi despre Scotland Yard. Nu era și celălalt acolo?
— Care celălalt?196
— Domnul belgian. Cel căruia îi scrie mereu ABC.
— Nu, nu era acolo.
— Mai spune-mi. Ce s-a întâmplat când ai intrat? Cu cine și ce anume ai vorbit?

II

Domnul Cust puse receptorul încet în furcă.

— Nu primești prea des telefoane, nu, domnule Cust?

— Ăă... nu prea, doamnă Marbury.

— Sper că n-ați primit vești proaste?

— Nu, nu.

Ce insistente erau femeile astea. Ochii îi alunecară pe ziarul din mână. Nașteri, căsătorii, decese...

— Sora mea a născut un băiețel, izbucni el. El... care nu avusese niciodată o soră.

— O, ce frumos! („Și n-a zis nimic despre nici o soră, în toți acești ani. Tipic pentru un bărbat!”) Trebuie să vă mărturisesc că am fost surprinsă atunci când doamna a cerut să vorbească cu domnul Cust. Pentru o clipă mi s-a părut că e vocea lui Lily a mea, dar nu era ea, pentru că avea vocea mai ascuțită. Oricum, felicitări, domnule Cust! E singurul dumneavoastră nepot?

— Da, singurul, zise domnul Cust. Singurul pe care-l am și probabil îl voi avea. Eu... trebuie să plec imediat, pentru că... m-au chemat. Cred că pot prinde un tren dacă mă grăbesc.

— Veți lipsi mult, domnule Cust? strigă doamna Marbury în timp ce el urca scara.

— A, nu, doar vreo două zile sau trei.

Dispăru în dormitorul lui, iar doamna Marbury se retrase în bucătărie, gândindu-se cu nostalgie la „gâza ei mică”.

Brusc, își aminti de discuțiile dintre Tom și Lily de seara trecută despre date și coincidențe! Cum încercaseră ei să-și dea seama dacă domnul Cust era monstrul oribil, ABC, din cauza inițialelor sale și a câtorva coincidențe.

„Nu cred că au vorbit serios, își spuse ea ca să se liniștească, iar acum probabil le e rușine că au gândit așa ceva.”

Dintr-un motiv pe care nu și-l putea explica, vestea pe care i-o dăduse domnul Cust, în legătură cu nepotul său îi risipise orice dubiu pe care îl avusese despre bona fide a chiriașului ei.

— Sper că nu s-a chinuit prea tare, draga de ea, se gândi doamna Marbury încercând fierul de călcat pe obraz, înainte să înceapă să calce fusta de mătase a lui Lily.

Mintea ei se întoarse cuminte la rutina de fiecare zi.

Domnul Cust coborî încet scările cu o valiză în mână, iar privirea lui fixă pentru câteva momente telefonul. Scurta conversație avută îi reveni în minte.

— Dumneavoastră sunteți, domnule Cust? Vreau să vă spun că un inspector de la Scotland Yard s-ar putea să vină să vă vadă...

Ce răspunsese? Nu-și mai amintea.

— Mulțumesc, mulțumesc, draga mea... drăguț din partea ta...

Ceva de genul ăsta.

De ce-i telefonase? Oare ghicise? Sau dorea să se asigure că el va aștepta vizita inspectorului?

Dar cum de știa că inspectorul va veni?

Și vocea ei... se prefăcuse să nu fie recunoscută de mama ei...

Era, era ca și cum ar fi știut...

Dar, dacă ar fi știut, n-ar mai fi... Sau poate da. Femeile sunt foarte ciudate. Inexplicabil de crude și inexplicabil de bune. O văzuse o dată pe Lily eliberând un șoarece dintr-o cursă.

O fată bună...

O fată bună și drăguță...

Se opri lângă cuierul din hol, încărcat de umbrele și de haine.

Oare să...?

Un zgomot venit din bucătărie îl făcu să se decidă...

Nu, nu era timp...

Doamna Marbury ar fi putut ieși...

Deschise ușa de la intrare, îi trecu pragul și o închise în urma lui...

Încotro...?

Capitolul 29 - LA SCOTLAND YARD.

Din nou ședință.

Comandantul adjunct, inspectorul Crome, Poirot și eu.

Comandantul adjunct spuse:

— Ați făcut o sugestie foarte bună în legătură cu verificarea afacerii cu ciorapii, domnule Poirot.

Poirot își ridică mâinile.

— Verificarea trebuia făcută, pentru că acest om nu putea fi un agent obișnuit. Vindea cu amănuntul și nu era inclus într-o corporație.

— E totul clar până acum, domnule inspector?

— Cred că da, domnule, răspunse Crome consultând un dosar. Doriți să vă prezint situația?

— Da, te rog!

— Am verificat datele de la Churston, Paignton și Torquay. Am aici o listă cu persoanele la care a fost încercând să le vândă ciorapi. Se poate spune că a făcut totul ca la carte. A stat la Pitt, un mic hotel de lângă gara Torre. S-a întors la hotel la ora 22.30, în noaptea crimei. Putea să ia un tren de la Churston la 21.57 și să ajungă la Torre la 22.20. Nu a fost văzut nimeni

care să corespundă descrierii sale nici în tren și nici în gară, dar în acea vineri a fost Dartmouth Regatta, iar trenurile de întoarcere dinspre Kingswear erau destul de aglomerate.

La Bexhill s-a întâmplat cam același lucru. A stat la Globe și s-a înregistrat cu propriul nume. A încercat să vândă ciorapi cam la douăsprezece adrese, inclusiv doamnei Barnard și inclusiv la cafeneaua Ginger Cat. A plecat de la hotel la începutul serii. A ajuns la Londra la 11.30, în dimineața următoare. Cât despre Andover, a procedat cam la fel. A stat la Feathers. A oferit ciorapi doamnei Fowler, vecina doamnei Ascher, și altor oameni de pe stradă. Perechea doamnei Ascher, pe care a adus-o nepoata ei (pe nume Drower) este identică cu cele găsite în stocul lui Cust.

— Până acum e totul clar, spuse comandantul adjunct.

— Având toate aceste date, continuă inspectorul, m-am dus la adresa dată de Hartigan, dar am aflat că domnul Cust plecase de acasă cu o jumătate de oră înainte. Din câte mi s-a spus, a primit un apel, iar proprietăreaș a afirmat că a fost și primul telefon pe care l-a avut de când locuiește acolo.

— Un complice? sugeră comandantul adjunct.

— Nu prea cred, zise Poirot. Ar fi ciudat, dar poate...

L-am privit cu toții întrebători, în timp ce făcu o pauză.

Ridică din umeri, în vreme ce inspectorul continuă:

— Am cercetat camera în care locuia și am găsit dovezi de necontestat. Am descoperit un top de hârtie la fel cu cea a scrisorilor trimise, o cantitate considerabilă de ciorapi de damă, iar în fundul bufetului unde erau depozitate lucrurile am descoperit opt ghiduri ABC noi!

— O dovadă bună, comentă comandantul adjunct.

— Am mai descoperit ceva, făcu inspectorul cu glas triumfător. S-a întâmplat azi-dimineață și n-am mai avut timp să vă raportez, domnule. Nu era nici urmă de cuțit în cameră...

— Ar fi un imbecil dacă l-ar ține acolo, remarcă Poirot.

— La urma urmei nu e un om normal, îi replică inspectorul. M-am gândit că l-ar fi putut aduce acasă, dar, dându-și seama de pericolul de a fi descoperit (așa cum a sugerat domnul Poirot), l-a ascuns în altă parte. Oare ce loc din casă ar fi putut alege? Ideea mi-a venit imediat. Cuietul din hol – nimeni nu mișcă niciodată cuietul din hol. L-am mișcat cu mare greutate și am găsit ce căutam!

— Cuțitul?

— Cuțitul. Nu am nici o îndoială, având în vedere că sângele uscat e încă pe el.

— Bravo, Crome, zise comandantul adjunct cu satisfacție. Acum ne mai lipsește un singur lucru.

— Ce anume?

— Omul.

— O să-l prindem. Fiți fără grijă.

Tonul inspectorului era încrezător.

— Ce părere aveți, domnule Poirot?

Poirot se trezi din reverie.

— Ce spuneți?

— Spuneam că e o chestiune de timp până să-l prindem pe criminal, nu sunteți de acord?

— A, da, fără nici o îndoială!

Era atât de adâncit în gânduri, încât ceilalți îl priviră mirați.

— Vă îngrijorează ceva, domnule Poirot?

— Da! E ceva ce mă îngrijorează foarte mult. Motivul.

— Dar, dragul meu, omul e nebun, își pierdu răbdarea comandantul adjunct.

— Înțeleg unde bate domnul Poirot, îi sări Crome în ajutor. Are dreptate. Trebuie să existe o anumită obsesie. Cred că rădăcinile problemei trebuie căutate într-un mare complex de inferioritate. Poate fi și o manie a persecuției, și aici poate interveni și legătura cu domnul Poirot. Poate că i se pare că domnul Poirot este detectivul care îl vânează cu orice preț.

— Hm, zise comandantul adjunct. Așa se vorbește astăzi. Pe vremea mea, atunci când un om era nebun, era nebun, și nu mai căutam termeni științifici ca să îndulcim realitatea. Presupun că un doctor modern va sugera să internăm un om precum ABC într-un spital de nebuni și la finalul tratamentului să-l eliberăm, făcând din el un membru responsabil al societății.

Poirot zâmbi, dar nu răspunse.

Ședința luă sfârșit.

— Prin urmare, trase concluzia comandantul adjunct, după cum spui tu, prinderea lui e iminentă.

— L-am fi prins mai din timp, zise inspectorul, dacă n-ar fi fost atât de șters și dacă nu arăta ca un cetățean inofensiv.

— Mă întreb unde se află acum, mai adăugă comandantul adjunct.

Capitolul 30 - ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Domnul Cust stătea lângă un magazin de legume și privea peste drum.

Da, acolo era.

„Doamna Ascher. Ziare și tutun...”

În fereastră era un anunț.

De închiriat.

Gol...

Fără viață...

— Scuzați-mă, domnule!

Soția patronului prăvăliei încerca să ajungă la niște lămâi.

Se scuză și se dădu la o parte.

O porni încet către strada principală a orașului...

Era greu, foarte greu, acum că rămăsese fără bani...

Văzu o reclamă la ieșirea unui chioșc de ziare.

„Cazul ABC. Crimele încă neelucidate. Interviu cu domnul Hercule Poirot.”

Domnul Cust își spuse: „Hercule Poirot. Mă întreb dacă el știe...”

Porni iar, pentru că nu era bine să rămână cu privirea lipită de acel anunț...

Se gândi: „Nu mai rezist mult în felul ăsta...”

Un pas după altul... ce lucru ciudat era și mersul...

Un picior înaintea celuilalt picior – ridicol. Foarte ridicol...

Dar omul era oricum un animal ridicol...

Iar el, Alexander Bonaparte Cust era în mod special ridicol.

Oamenii râseseră întotdeauna de el...

Nu-i putea învinui...

Unde se ducea? Nu știa. Ajunsese la limită și nu-și mai privea decât picioarele.

Pas după pas.

Își ridică privirea. În fața lui erau lumini. Și litere...

Sediul poliției.

— Ce nostim, spuse domnul Cust chicotind.

Apoi intră și, trecând pragul, se clătină brusc și căzu cu fața în jos.

Capitolul 31 – HERCULE POIROT PUNE ÎNTREBĂRI.

Era o zi senină de noiembrie. Doctorul Thompson și inspectorul-șef Japp veniseră să-i comunice lui Poirot rezultatele anchetei desfășurate de poliție în cazul Rex vs. Alexander Bonaparte Cust.

Poirot era un pic răcit și de aceea nu reușise să se implice așa cum ar fi dorit. Din fericire, nu insistase să stau cu el.

— 1 s-a intentat proces, zise Japp. Așadar, cam asta e.

— Ar fi ciudat, am întrebat eu, dacă în acest caz i s-ar oferi posibilitatea unei apărări? Mă gândesc că orice inculpat are dreptul să fie apărât.

— Așa se întâmplă de obicei, zise Japp. Presupun că tânărul Lucas s-a gândit să grăbească lucrurile. E perseverent. În acest caz, nebunia e singura apărare posibilă.

Poirot ridică din umeri.

— Când vine vorba despre nebunie, nu se poate vorbi despre achitare. Închisoarea din mila Maiestății Sale e preferabilă morții.

— Presupun că Lucas s-a gândit că există o șansă, spuse Japp. Cu un alibi tare pentru crima de la Bexhill, întregul caz ar putea fi zdruncinat.

Oricum, Lucas vrea să fie original cu orice preț. E tânăr și vrea să fie în centrul atenției.

Poirot se întoarse către doctor:

— Ce părere aveți, doctore?

— Despre Cust? Sincer să fiu, nu știu ce să cred. Face pe sănătosul destul de bine. E epileptic, bineînțeles.

— Ce deznodământ incredibil a avut povestea asta, am remarcat eu.

— Leșinul lui la sediul, Poliției din Andover? Da, a fost ca o cortină dramatică, căzută peste poveste. ABC și-a regizat întotdeauna de minune mișcările.

— E posibil să comită o crimă fără să fie conștient de ea? am întrebat eu. Negările lui păreau a avea un sâmbure de adevăr.

Doctorul Thompson zâmbi puțin.

— Nu trebuie să vă lăsați înșelat de acel teatral „jur pe Dumnezeu”.
După părerea mea, Cust știe prea bine că el a comis crimele.

— Mai ales că pun și multă pasiune în ceea ce fac.

— Cât despre întrebarea dumneavoastră, aflați că este perfect posibil ca o persoană epileptică, în stare de somnambulism, să facă lucruri pe care apoi să nu și le amintească. Dar, în general, se crede că o asemenea acțiune „nu este împotriva voinței persoanei aflate în stare de trezie”.

Continuă să prezinte problema vorbind despre grand mal și petit mal și, ca să fiu sincer, mă ameți de tot, așa cum se întâmplă de fiecare dată când cineva începe să fie prea tehnic.

— Oricum, nu susțin teoria conform căreia Cust a comis aceste crime fără să fie conștient de ce face. O astfel de teorie ar fi fost poate plauzibilă în absența acelor scrisori. Scrisorile distrug o astfel de idee de la bun început, pentru că sunt o dovadă a premeditării și a planificării atente a crimelor.

— Pentru scrisori n-avem încă o explicație, interveni Poirot.

— Vă interesează?

— Firește, din moment ce mi-au fost adresate. Iar, în privința scrisorilor, Cust continuă să fie mut. Până nu descopăr motivul pentru care aceste scrisori mi-au fost adresate, nu voi simți că acest caz s-a soluționat.

— Da, vă înțeleg punctul de vedere. Nu există vreun motiv pentru care acest bărbat ar avea ceva împotriva dumneavoastră?

— Aș avea o sugestie. Numele dumneavoastră!

— Numele meu?

— Da. Cust a fost botezat, după toate probabilitățile, conform fanteziei mamei sale (nu m-ar mira să fie vorba și despre un complex al lui Oedip aici), cu două prenume extrem de bombastice: Alexander și Bonaparte. Observați implicațiile? Alexander – popularitatea de netăgăduit a cuceritorului de lumi și Bonaparte – marele împărat al francezilor. Caută un adversar, și nu oricum, ci unul pe măsura lui. Ei bine, dumneavoastră sunteți, Hercule cel Puternic!

— Cuvintele dumneavoastră sunt pline de sugestii și îmi dau idei...

— O, e numai o presupunere. Eu trebuie să plec.

Doctorul plecă, dar Japp mai rămase.

— Te îngrijorează alibiul? Întrebă Poirot.

— Puțin, admise inspectorul. Oricum, nu cred în el, pentru că știu că nu este adevărat. Dar va fi și foarte greu de contestat. Omul ăsta, Strânge, e un tip dur.

— Descrie-mi-l!

— Are în jur de 40 de ani și e un inginer puternic și foarte încrezător în părerile și forțele proprii. Cred că el a insistat ca declarația să-i fie luată acum. Vrea să plece în Chile și a sperat că lucrurile se vor aranja.

— Este unul dintre cei mai hotărâți oameni pe care i-am cunoscut, am spus eu.

— Genul de om căruia nu i-ar plăcea să admită că s-a înșelat, murmură Poirot pe gânduri.

— Își susține în continuare povestea și nu e o persoană care să se lase intimidată. Jură pe toți sfinții că l-a întâlnit pe Cust la hotelul Whitecross din

Eastbourne, în seara de 24 iulie. Era singur și voia să vorbească cu cineva. Din câte se pare, Cust a fost un ascultător minunat, nu l-a întrerupt! După cină au jucat domino. Se pare că lui Strânge îi place acest joc și, spre surprinderea lui, Cust s-a dovedit a fi la rându-i un fan. Ciudat joc, dominoul! Oamenilor le place la nebunie și ar juca ore întregi. Se pare că asta au făcut și Strânge și Cust. Cust ar fi vrut să meargă la culcare, dar Strânge nici n-a vrut să audă și jură că au rezistat până la miezul nopții, cel puțin. S-au despărțit la câteva minute după miezul nopții. Iar dacă Cust a fost la hotelul Whitecross din Eastbourne la 00.10, în dimineața zilei de 25, n-ar fi putut totuși să o stranguleze pe Betty Barnard pe plaja de la Bexhill între miezul nopții și ora unu.

— Problema pare de nerezolvat, zise Poirot rămas pe gânduri, și te face să-ți pui câteva întrebări.

— I-a dat și lui Crome de gândit, preciză Japp.

— Omul acesta, Strânge, e foarte sigur?

— Da. Și foarte încăpățânat. Așa că e greu să găsești o neconcordanță în declarația asta. Presupunând că Strânge se înșeală și că omul nu era Cust, de ce naiba ar spune că acea persoană se numea Cust? Și semnătura din registrul hotelului este în regulă. Nu se poate spune că e un complice, pentru că maniacii nebuni n-au complici! Oare fata a murit mai târziu? Doctorul era convins asupra orei decesului și, oricum, lui Cust i-ar fi luat ceva timp să plece din hotel fără a fi văzut și să meargă la Bexhill, adică la aproximativ 20 de km distanță.

— Asta e într-adevăr o problemă, zise Poirot.

— Oricum, n-ar trebui să conteze. L-am prins pe Cust la crima de la Doncaster - haina pătată de sânge, cuțitul - aici nu mai încapă nici un dubiu. Nici un juriu nu va putea fi convins să-l achite. Dar se strică un caz frumos. A ucis la Doncaster, a ucis la Churston și la Andover. În cazul ăsta, pe toți dracii, trebuie să fi comis și crima de la Bexhill. Dar nu văd cum!

Dădu din cap și se ridică.

— E șansa dumneavoastră, domnule Poirot, zise el. Crome e în ceață. E momentul să vă puneți la bătaie acele faimoase metode despre care am auzit toți și să ne demonstrați cum a comis acea crimă.

Japp plecă.

— Ce zici, Poirot? Micile celule cenușii își fac treaba?

Poirot îmi răspunse printr-o altă întrebare:

— Spune-mi, Hastings, tu consideri acest caz încheiat?

— Da, practic vorbind. Am prins omul și avem multe dovezi. Mai lipsesc doar câteva detalii.

Poirot mă contrazise din priviri.

— Cazul nu s-a terminat! Cazul este omul, Hastings! Până nu aflăm totul despre om, misterul este la fel de mare ca întotdeauna. Faptul că l-am pus la răcoare nu e o victorie!

— Dar știm o grămadă de lucruri despre el.

— Nu știm nimic! Știm unde s-a născut, că a luptat în război și că, din cauza unei răni ușoare la cap, a fost lăsat la vatră pentru că s-a ales cu

epilepsie. Știm că locuia la doamna Marbury de aproape doi ani. Știm că e tăcut și retras, genul de om pe care nimeni nu-l observă. Știm că a pus la cale și în practică o schemă foarte sistematică a unor crime, dar și că a făcut niște greșeli incredibile. Știm că a ucis fără milă și oarecum sălbatic și că a fost îndeajuns de amabil să nu lase să se creadă că alții sunt vinovați pentru crimele lui. Dacă voia să ucidă fără griji, ar fi fost simplu să-i facă pe alții să plătească pentru faptele sale. Tu nu vezi, Hastings, că bărbatul ăsta e un amalgam de contradicții? Prost și viclean, nemilos și mărinimos – și trebuie să existe vreo trăsătură dominantă care împacă cele două naturi.

— Da, dacă îl vezi ca pe un studiu psihologic, am început eu.

— Ce altceva a fost acest caz de la începuturile lui? Am bâjbâit tot timpul încercând să-l cunosc pe criminal. Și acum îmi dau seama, Hastings, că nu-l cunosc deloc! Sunt într-un mare impas.

— Setea de putere, am continuat eu.

— Da, asta explică multe... Dar nu mă satisface. Sunt anumite lucruri pe care aș vrea să le știu. De ce a comis aceste crime? De ce a ales tocmai acești oameni?

— În ordine alfabetică, am zis eu.

— Era Betty Barnard singura persoană din Bexhill al cărei nume începea cu litera B? Betty Barnard – acolo mi-a venit o idee... Poate fi adevărat... trebuie să fie adevărat. Dar dacă e așa...

Tăcu un timp și nu mi-am permis să-l întrerup. De fapt, cred că am și adormit și m-am trezit cu mâna lui Poirot pe umăr.

— Mon cher Hastings, zise el cu afecțiune. Geniul meu cel bun.

M-a surprins puțin această bruscă manifestare de afecțiune.

— E adevărat, insistă Poirot. Întotdeauna mă ajuți și-mi porți noroc. Mă inspiri.

— De câte ori te-am inspirat de data asta? am întrebat eu.

— În timp ce îmi puneam niște întrebări, mi-am amintit o remarcă de-a ta, una absolut surprinzătoare în claritatea viziunii ei. Odată ți-am spus că ești genial în observarea evidențelor și tocmai evidența este cea pe care am neglijat-o.

— Și care e acea strălucită remarcă a mea? am întrebat eu.

— Face totul limpede precum cristalul. Acum am răspunsuri la toate întrebările mele. Motivul morții doamnei Ascher (pe acesta l-am întrezărit mai demult), motivul morții lui Sir Carmichael Clarke, motivul crimei de la Doncaster și, în sfârșit și cel mai important, motivul pentru Hercule Poirot.

— Ești drăguț să-mi explici și mie?

— Deocamdată nu. Îmi mai trebuie niște informații, după care voi putea convoca legiunea noastră specială. Și apoi, după ce voi avea răspunsul la o anumită întrebare, voi merge și-l voi vedea pe ABC. Vom fi în sfârșit față în față – ABC și Hercule Poirot – adversarii.

— Și pe urmă?

— Pe urmă vom vorbi. Je vous assure, Hastings, nimic nu-i mai periculos decât o conversație pentru cineva care are ceva de ascuns! Vorbitorul este, după cum mi-a spus un francez bătrân și înțelept, o invenție a omului care

să-l împiedice să gândească. Și mai este și o modalitate infailibilă de a descoperi ceea ce dorește să ascundă. O ființă umană, Hastings, nu poate rezista ocaziei de a se dezvălui și de a-și exprima personalitatea în timpul unei conversații. De fiecare dată se dă de gol.

— Ce te aștepți să-ți spună Cust? Poirot zâmbi.

— O minciună, zise el. Și prin ea voi ști adevărul!

Capitolul 32 - ȘI PRINDE O VULPE.

În următoarele zile, Poirot fu foarte ocupat. Dispăru în mod misterios, vorbi foarte puțin, se încruntă și refuză încontinuu să-mi satisfacă naturala curiozitate pe care o aveam în legătură cu sclipirea pe care el mi-o atribuia în trecut.

N-am fost invitat să-l însoțesc în ieșirile lui misterioase și acest lucru m-a afectat.

Totuși, către sfârșitul săptămânii, și-a anunțat intenția de a face o vizită la Bexhill și prin împrejurimi, sugerându-mi să vin cu el. Nu trebuie să mai spun că am acceptat bucuros.

Am descoperit că nu eram singurul invitat și că membrii legiunii speciale fuseseră, de asemenea, chemați.

Erau la fel de intrigați de ideea lui Poirot ca și mine. Cu toate acestea, până la sfârșitul zilei am început să înțeleg încotro se îndreptau gândurile lui Poirot.

Mai întâi am fost în vizită la domnul și la doamna Barnard și am aflat ora exactă la care domnul Cust le bătuse la ușă și tot ceea ce le spusese. Apoi merse la hotelul unde se cazase Cust și obținui detalii despre plecarea acestuia. Din câte mi-am dat seama, nu apăruseră elemente noi după noua anchetă, însă el păru destul de mulțumit.

Apoi am mers pe plajă, în locul unde fusese descoperit trupul lui Betty Barnard. Ne-am plimbat pe acolo câteva minute, studiind cu atenție pietrișul. Mi-am dat seama și de ce insistase să facem asta - în timpul fluxului locul era inundat de două ori pe zi.

Cu această ocazie am descoperit că acțiunile lui Poirot sunt de obicei dictate de o anumită idee, oricât de neînsemnată ar putea părea.

După aceasta am mers de la plajă către cel mai apropiat loc în care o mașină ar fi putut fi parcată, iar de acolo în stația în care autobuzele de Eastbourne opreau înainte să plece din Bexhill.

Până la urmă ne-a dus pe toți la cafeneaua Ginger Cat, unde am luat un ceai, servit de chelnerița cea durdulie, Milly Higley.

Poirot i-a complimentat într-un stil galic grațios forma gleznelor.

— Picioarele englezoaicelor sunt atât de subțiri! Dar dumneavoastră, domnișoară, aveți picioare perfecte. Au o formă... au niște glezne!

Milly Higley a chicotit ceva vreme, rugându-l să înceteze. Știa cum sunt domniii francezi.

Poirot nu s-a obosit s-o corecteze în legătură cu naționalitatea lui. Aproape că i-a făcut ochi dulci, lucru care aproape m-a șocat.

— Voila, zise Poirot, am terminat cu Bexhill. Acum voi merge la Eastbourne, unde trebuie să fac o mică anchetă. N-are sens să veniți toți cu

mine. Între timp am putea să bem ceva la hotel întrucât ceaiul ăla Carlton a fost îngrozitor!

În timp ce ne sorbeam băuturile, Franklin Clarke zise curios:

— Presupun că putem ghici ce urmăriți? Vreți să distrugeți acel alibi, dar cred că nu ați găsit nimic nou.

— Așa este!

— Și atunci?

— Răbdare! Lucrurile se vor lămuri în timp.

— Oricum, păreți destul de mulțumit.

— Asta pentru că nimic nu pare să-mi contrazică ipoteza până acum. Deveni serios.

— Prietenul meu, Hastings, mi-a spus că odată, în tinerețe, a jucat un joc numit Adevărul. În acest joc, fiecărei persoane i se adresau câte trei întrebări, iar la două dintre acestea erau obligați să răspundă adevărul, întrebările erau, bineînțeles, dintre cele mai indiscrete. Dar toată lumea era pusă să jure că va spune într-adevăr adevărul.

Făcu o pauză.

— Și? făcu Megan.

— Eh bien, vreau să joc și eu acest joc. Numai că nu e nevoie să avem trei întrebări. Una va fi suficientă, una de fiecare.

— Bineînțeles, spuse Clarke, nerăbdător. Vom răspunde la orice întrebare.

— A, dar vreau să fie mai serios de atât. Jurați că veți spune adevărul?

Fu atât de solemn, încât ceilalți, surprinși, deveniră și ei la fel și jurară așa cum le ceruse.

— Bon, conchise Poirot pe un ton aspru. Să începem!

— Sunt gata, spuse Thora Grey.

— A, de data aceasta nu vom fi politicoși și nu vom începe cu doamnele, ci cu altcineva.

Se întoarse către Franklin Clarke.

— Ce părere aveți, mon cher Monsieur Clarke, despre pălăriile pe care le-au purtat doamnele la Ascot anul acesta?

Franklin Clarke făcu ochii mari.

— E o glumă?

— În nici un caz!

— E o întrebare serioasă?

— Da!

Clarke începu să rânjească.

— Păi, domnule Poirot, eu n-am fost la Ascot, dar, din câte am remarcat privind doamnele în mașini, la Ascot se poartă niște pălării mult mai caraghioase decât de obicei.

— Excentrice?

— Cam.

Poirot zâmbi și se întoarse către Donald Fraser.

— Când ați avut concediu anul acesta, monsieur?

A fost rândul lui Fraser să fie uimit.

— Concediu? Păi, mi-am luat primele două săptămâni în august.
Fața lui se crispă brusc. Probabil întrebarea îi adusese aminte de pierderea iubitei sale.

Oricum, Poirot păru că nu dă multă atenție răspunsului. Când se întoarse către Thora Grey se simți o mică diferență în tonul lui, care se înăspri. Întrebarea sa fu precisă și clară.

— Mademoiselle, în eventualitatea morții lui Lady Clarke, v-ați fi măritat cu Sir Carmichael, dacă v-ar fi cerut?

Fata izbucni.

— Cum îndrăzniți să mă întrebați așa ceva? Este o, o... insultă!

— Poate. Dar ați jurat să spuneți adevărul. Eh bien, da sau nu?

— Sir Carmichael a fost extrem de drăguț cu mine și mă considera o fiică. Și exact la fel simțeam și eu pentru el, afecțiune și recunoștință.

— Vă rog să mă scuzați, dar acesta nu este un răspuns. Da, sau nu, mademoiselle!

Ezită.

— Răspunsul este, bineînțeles, nu!

Poirot nu comentă.

— Mulțumesc, mademoiselle.

Își îndreptă atenția către Megan Barnard, care era foarte palidă și respira greu, de parcă ar fi cărat o povară.

Vocea lui Poirot plesni ca o lovitură de bici.

— Mademoiselle, care sperați să fie rezultatul investigațiilor mele? Vreți să descopăr adevărul sau nu?

Își dădu capul pe spate, mândru. Era destul de sigur de răspunsul ei. Știam că Megan avea o pasiune fanatică pentru adevăr.

Răspunsul ei se auzi clar și mă lăsă cu gura căscată.

— Nu!

Am tresărit toți. Poirot îi studie fața.

— Mademoiselle Megan, continuă el, poate nu doriți adevărul, dar, ma foi³⁰, puteți să-l spuneți!

După aceasta își aminti ceva și, întorcându-se către ușă, merse la Mary Drower.

— Spune-mi, mon enfant, ai un iubit?

Mary, care îl ascultase cu mare atenție, păru surprinsă și roși.

— O, domnule Poirot, eu... ăăă... nu sunt sigură.

El zâmbi.

— Alors c'est bien, mon enfant.³¹

Mă căută din priviri.

— Hai, Hastings, trebuie să plecăm la Eastbourne!

Mașina ne aștepta și am pornit pe drumul de coastă care duce de la Pevensey la Eastbourne.

— Are rost să te întreb ceva, Poirot?

— În momentul acesta, nu. Trage singur niște concluzii, așa cum fac și eu.

Am tăcut.

Poirot, care părea mulțumit, fredona o melodie. Când am trecut pe lângă Pevensey, a sugerat să ne oprim și să aruncăm o privire castelului.

Pe drumul de întoarcere către mașină, ne-am oprit puțin să privim un grup de copii, costumați în spiriduși, care fredonau un cântecel pe un ton fals...

— Ce spun, Hastings? Nu-mi dau seama.

Am ascultat nereușind să prind decât un refren.

Și prinde o vulpe

Și închide-o într-o cușcă

Și nu-i mai da drumul.

— Și prinde o vulpe și închide-o într-o cușcă și nu-i mai da drumul!

repetă Poirot.

Brusc, se încruntă și deveni serios.

— Ce îngrozitor, Hastings!

Pentru câteva secunde nu mai spuse nimic.

— Se vânează vulpi aici?

— Eu nu. N-am fost niciodată în stare să particip la o vânătoare și nici nu cred că se mai organizează multe partide de vânătoare în această regiune.

— Mă refeream la Anglia în general. Ciudat sport! Mai întâi așteaptă în adăpost, după care sună din corn, nu-i așa? Și începe cursa, de-a lungul ținutului, peste garduri vii și peste șanțuri... Iar vulpea aleargă și uneori reușește să-i păcălească, dar câinii...

— Ogarii!

— Ogarii sunt pe urmele ei și la sfârșit o prind și moare, repede și oribil.

— Sună crud, dar în realitate...

— Crezi că vulpii îi place? Nu spune des bêtises, prietene. Tout de meme³², e mai bine așa... o moarte rapidă și nemiloasă... decât ce cântau copiii...

— Să fii închis într-o cușcă, pentru totdeauna... Nu e prea plăcut.

Dădu din cap cu amărăciune, apoi spuse pe alt ton:

— Mâine îl voi vizita pe omul acela, pe Cust. îi zise șoferului:

— Înapoi, la Londra.

— Nu mai mergi la Eastbourne? am strigat eu.

— Nu mai am nevoie. Știu deja destul de multe.

Capitolul 33 – ALEXANDER BONAPARTE CUST.

Nu am fost de față la conversația dintre Poirot și acel bărbat ciudat, Alexander Bonaparte Cust. Datorită relațiilor lui cu poliția și a circumstanțelor speciale ale cazului, lui Poirot nu i-a fost greu să obțină un permis de vizitare, dar nu a mai putut să facă rost de încă unul pentru mine. În orice caz, din punctul lui de vedere era important ca această întrevvedere să fie absolut privată – doar ei doi, față în față.

Poirot mi-a povestit totul în cele mai mici amănunte, așa încât nu mi-a fost greu să aștern pe hârtie dialogul lor, ca și cum aș fi fost prezent.

Domnul Cust părea că intrase la apă și avea o apariție mult mai umilă decât de obicei. Mototolea încet cu degetele o bucată de haină.

Mă gândesc, că pentru o vreme, Poirot nu spuse nimic, ci doar stătu și-l privi pe acel bărbat care ședea în fața lui.

Atmosfera deveni tihnită, liniștitoare și plină de calm infinit...

Probabil a fost un moment dramatic – întâlnirea dintre adversarii unei lungi drame. Dacă aș fi fost în locul lui Poirot, aș fi simțit fiorul dramatic. Poirot este însă un om bine ancorat în realitate, așa că se concentra să obțină un anumit efect asupra bărbatului din fața lui.

Până la urmă începu cu blândețe:

— Știți cine sunt?

Celălalt scutură din cap.

— Nu, nu știu. Dar poate sunteți, cum se spune... subalternul domnului Lucas. Sau poate veniți din partea domnului Maynard?

(Maynard & Cole erau avocații apărării.)

Vorbea pe un ton politicos, dar destul de indiferent, și părea preocupat de niște gânduri interioare.

— Eu sunt Hercule Poirot...

Poirot vorbi calm și așteptă efectul vorbelor sale.

Domnul Cust își ridică privirea.

— A, da?

Spuse această replică cu aceeași naturalețe ca și inspectorul Cust, dar fără condescendența acestuia din urmă.

Un minut mai târziu, repetă ce spusese, dar de data aceasta tonul era diferit și trăda un oarecare interes. Se uită cu atenție la Poirot.

Hercule Poirot îi întâlni privirea și încuviință amabil, o dată sau de două ori, printr-o mișcare a capului.

— Da, zise el. Eu sunt omul căruia i-ați trimis acele scrisori.

Deodată, legătura creată se rupse, iar domnul Cust vorbi iritat și arțagos.

— Nu v-am scris niciodată! Nu eu am scris acele scrisori! Am repetat acest lucru de mii de ori.

— Știu, zise Poirot. Dar dacă nu le-ați scris dumneavoastră, atunci cine?

— Un dușman. În mod sigur am un dușman. Toți sunt împotriva mea. Poliția, toată lumea e împotriva mea. E o conspirație uriașă!

Poirot nu răspunse.

Domnul Cust continuă:

— Toți au avut ceva cu mine, dintotdeauna.

— Chiar și în copilărie?

Domnul Cust păru că se gândește.

— Nu, nu chiar de atunci. Mama mea mă iubea mult. Dar era ambițioasă, îngrozitor de ambițioasă, și de asta mi-a și pus prenumele acesta ridicol. Avea o idee absurdă că o să fac ceva ieșit din comun. Mă împingea tot timpul de la spate să mă afirm... vorbea despre voință și zicea că oricine poate fi stăpânul propriului destin. Spunea că pot face tot ce vreau!

Făcu o pauză de vreun minut.

— Se înșela, bineînțeles, iar eu aveam să-mi dau seama de asta în curând. Nu am fost genul de om care să se descurce în viață și tot timpul n-

am făcut decât gafe prin care am devenit ridicol. Eram timid și mă temeam de oameni. La școală n-a fost deloc bine... băieții mi-au aflat prenumele și râdeau tot timpul de mine din cauza lor. Mi-a mers foarte prost la școală pe toate planurile.

Clătină din cap.

— După asta a murit și săraca mama. Fusese dezamăgită... Chiar și când mă găseam la Colegiul de Comerț eram prost. Mi-a luat mult mai mult decât altora să învăț să bat la mașină. Cu toate acestea, nu mă simțeam prost, dacă înțelegeți ce vreau să spun!

Se uită rugător la Poirot.

— Știu la ce vă referiți, îi confirmă acesta. Continuați!

— Aveam sentimentul că toți cei din jur mă considerau prost. Foarte descurajant. Același lucru s-a întâmplat și mai târziu, la serviciu.

— Și în război? îl întrerupse brusc Poirot.

Fața domnului Cust se luminează dintr-odată.

— Știți, zise el, chiar mi-a plăcut în război. Atât cât am apucat din el. Pentru prima oară m-am simțit un om ca toți ceilalți. Ne aflam toți în aceeași barcă, iar eu eram la fel de bun ca oricare altul.

Zâmbetul îi păli.

— După care am fost rănit la cap. A fost o rană superficială, dar au descoperit că am momente de colaps... Ștusem acest lucru dintotdeauna – erau momente în care nu mai știam ce fac. Momente de cădere, știți, iar o dată sau de două ori mi s-a întâmplat chiar să leșin. Dar nu cred că au procedat bine că m-au lăsat la vatră din acest motiv. Nu a fost deloc corect.

— Și după aceea? întrebă Poirot.

— Mi-am găsit o slujbă de funcționar. Bineînțeles, banii erau buni, mai ales în perioada aceea. Și n-am dus-o chiar așa de rău după război. Desigur, salariul meu era mai mic și nu prea mă mai descurcam. Întotdeauna îmi trecea rândul când era vorba de promovări. Nu eram destul de incisiv. Situația mea s-a înrăutățit... Mai ales în timpul crizei. Ca să fiu sincer, abia reușeam să supraviețuiesc (și știți și dumneavoastră că un funcționar trebuie să fie prezentabil), când am primit oferta acestei slujbe legată de vânzarea ciorapilor. Salariu și comision!

Poirot spuse cu amabilitate:

— Dar sunteți conștient că firma despre care afirmați că v-a angajat neagă acest lucru?

Domnul Cust se enervă iar.

— Asta se întâmplă pentru că sunt implicați în conspirație... trebuie să fie implicați în conspirație. Am hârtii care dovedesc acest lucru, am hârtii, continuă el. Am scrisori de la ei prin care îmi dau instrucțiuni cu locuri unde să merg și cu liste de oameni pe care trebuie să-i sun.

— Nu aveți tocmai hârtii scrise, ci dactilografiate.

— E același lucru! Și, oricum, o firmă mare care vinde marfă își dactilografiază scrisorile.

— Domnule Cust, nu știți că o mașină de scris poate fi identificată? Toate acele scrisori au fost bătute la o anumită mașină.

— La care?
— La mașina dumneavoastră, cea care a fost descoperită în camera dumneavoastră.

— Mi-a fost trimisă de firmă atunci când m-au angajat.

— Da, dar ați primit aceste scrisori ulterior. Așa că se pare că dumneavoastră le-ați dactilografiat și vi le-ați trimis singur!

— Nu, nu! Asta face parte din complotul împotriva mea!

Dintr-odată adăugă:

— Oricum, scrisorile lor ar putea fi scrise la același tip de mașină.

— Același tip, dar nu chiar aceeași mașina de scris.

Domnul Cust repetă cu încăpățănare:

— E o conspirație!

— Și ABC-urile care au fost găsite dosite în bufetul dumneavoastră?

— Nu știu nimic despre ele. Eu credeam că acolo sunt tot ciorapi.

— De ce ați bifat numele doamnei Ascher pe acea primă listă de oameni din Andover?

— Pentru că am hotărât să încep cu ea. Trebuie să începi de undeva.

— Nu asta am vrut să spun! Nu am gândit ce insinuați dumneavoastră.

— Dar știți ce am insinuat eu?

Domnul Cust tăcu. Tremura.

— Nu am făcut-o eu! Sunt nevinovat! E o greșeală. Luați de exemplu cea de-a doua crimă, cea de la Bexhill. Eu jucam domino la Eastbourne, n-aveți cum să negați asta!

Vocea lui era triumfătoare.

— Da, admise Poirot pe gânduri. Și totuși e atât de ușor să te înșeli în legătură cu o zi, nu-i așa? Iar dacă ești o persoană încăpățânată precum domnul Strânge, nu ai recunoaște niciodată că te-ai fi putut înșela, ții cu dinții de ce ai afirmat... Așa este domnul Strânge. Cât despre registrul hotelului, nu e greu să pui o altă dată atunci când semnezi... probabil nimeni nu va observa pe loc.

— În seara aceea am jucat domino!

— Presupun că jucați domino destul de bine.

— Păi, cred că da!

— E un joc care cere multă concentrare și talent, nu-i așa?

— Da, chiar trebuie să știi să joci. Obişnuiam să joc mult în oraș, la prânz. Ați fi surprins să vedeți câți străini se adună laolaltă datorită acestui joc. Chicoti. îmi amintesc de un bărbat, nu l-am putut uita pentru că mi-a spus ceva. Tocmai începusem să vorbim la o ceașcă de cafea și ne-am apucat să jucăm domino. După 20 de minute, am simțit că îl cunoșteam de-o viață.

— Și ce v-a spus? întrebă Poirot.

Fața domnului Cust se înnegură.

— Mi-a prevestit ceva, ceva rău. Ghicea în palmă. Mi-a arătat în palma lui liniile care indicau faptul că fusese la un pas de a se îneca de două ori. Apoi s-a uitat în palma mea și mi-a zis niște lucruri uimitoare. Mi-a spus că voi fi unul dintre cei mai cunoscuți oameni din Anglia înainte să mor și că toată lumea va vorbi despre mine. Dar a mai spus și că...

Domnul Cust se poticni, sleit de puteri.

— Da?

Privirea lui Poirot avu un efect magnetic. Domnul Cust îl privi, după care se uită în dreapta și-n stânga ca un iepure încolțit.

— Mi-a spus că se pare că voi avea o moarte violentă, după care a râs și a zis: „E ca și cum ai muri pe eșafod”, după care a râs iar și mi-a spus că a fost o glumă... Tăcu brusc. Ochii lui nu îl mai fixară pe Poirot, ci începură să alerge prin cameră...

— Capul meu... mă doare foarte rău... durerile astea mă omoară uneori. Și pe urmă sunt momente în care nu știu... nu știu...

Se opri iar, epuizat.

Poirot se aplecă spre el și vorbi foarte încet, dar cu multă siguranță.

— Dar știți, nu-i așa, că ați comis crimele?

Domnul Cust își ridică privirea. Nu mai opuse nici un fel de rezistență și păru împăcat cu soarta lui.

— Da, zise, știu.

— Dar... am dreptate, nu-i așa? Nu știți de ce le-ați comis?

Domnul Cust clătină din cap.

— Nu, nu știu.

Capitolul 34 - POIROT EXPLICĂ.

Toată lumea era cu atenția încordată la maximum pentru a asculta ultimele explicații ale lui Poirot referitoare la caz.

— Tot timpul m-am frământat să descopăr motivația acestui caz. Acum câteva zile, Hastings mi-a spus că am ajuns al sfârșitul acestui caz. Eu i-am replicat că omul era cazul! Misterul nu era cel al crimelor, ci misterul lui ABC. De ce i s-a părut necesar să comită aceste crime? De ce m-a ales pe mine ca adversar?

Răspunsul acestei întrebări nu este explicația că omul nostru este instabil din punct de vedere psihic. A motiva faptele rele ale unui om prin faptul că e nebun este o atitudine simplistă și stupidă. Un nebun acționează la fel de logic și de rațional precum un om sănătos - dând propria motivație ciudată actelor sale. Spre exemplu, dacă un om insistă să iasă din casă acoperit numai cu o bucată de pânză, comportamentul lui este considerat unul foarte excentric. Dar odată ce afli că omul însuși e ferm convins că e Mahatma Gandhi, comportamentul lui ți se pare perfect plauzibil.

În cazul nostru, era necesar să-ți imaginezi o minte pentru care era logic și rațional să comită patru sau mai multe crime, pe care să le anunțe din timp prin intermediul unor scrisori adresate lui Hercule Poirot.

Prietenul meu, Hastings, vă va confirma faptul că, din momentul în care am primit cea dintâi scrisoare, am fost supărat și tulburat. Mi s-a părut imediat că nu era în regulă ceva cu acea scrisoare.

— Și ați avut dreptate, comentă Franklin Clarke ferm.

— Da. Dar atunci, la început, am comis o mare eroare. Am permis sentimentului meu, de altfel destul de intens, să rămână la stadiul de senzație. L-am tratat ca pe o intuiție. O minte rațională nu poate accepta existența unei intuiții, ghicitul unui lucru din pură întâmplare! Poți ghici,

bineînțeles, iar un astfel de lucru poate fi adevărat sau fals. Dacă se adevărește, atunci îl numești intuiție, iar dacă te-ai înșelat, de obicei nu mai vorbești despre el. Dar, ceea ce e denumit în mod curent intuiție este o impresie bazată pe o deducție logică sau pe experiență. Când un specialist simte că nu e în ordine ceva în legătură cu o pictură, o mobilă sau o semnătură de pe un cec, își bazează acel sentiment pe o sumedenie de semne și detalii. Nu trebuie să intre în amănunte, pentru că experiența i-o permite, iar rezultatul clar este cel al unei puternice impresii că nu e în regulă ceva. Dar nu e vorba de o simplă intuiție, ci de o senzație bazată pe experiență.

Eh bien, admit că nu am privit acea primă scrisoare în felul în care ar fi trebuit să o fac. Situația mi se părea totuși incomodă. Poliția a considerat totul o farsă, însă eu am luat mesajul în serios. Eram convins că la Andover se va comite o crimă, așa cum se afirmase. Și, după cum știți, crima chiar a avut loc.

În acel moment mi-am dat seama că era imposibil să aflu cine era persoana care comisese crima. Sigura mea șansă era să încerc să-mi dau seama ce fel de persoană era.

Au existat anumite indicii. Scrisoarea, felul în care fusese comisă crima, motivul scrisorii.

— Publicitate, sugeră Clarke.

— Acest lucru trădează și un complex de inferioritate, adăugă Thora Grey.

— Da, toate aceste lucruri se deduceau logic. Dar de ce eu? De ce Hercule Poirot? S-ar fi obținut o publicitate și mai mare dacă scrisorile erau trimise la Scotland Yard sau unui ziar. Poate că un ziar n-ar fi publicat prima scrisoare, dar în momentul comiterii celei de-a doua crime, ABC ar fi avut parte de toată publicitatea pe care o poate oferi presa. Prin urmare, de ce Hercule Poirot? Existau motive personale? Din scrisoare reieșea un ușor resentiment față de străini, dar nu mi se părea un motiv satisfăcător.

Apoi a sosit cea de-a doua scrisoare, urmată de uciderea lui Betty Barnard la Bexhill. Devenise clar acum ceea ce deja suspectasem, și anume că aceste crime urmau o schemă alfabetică, dar răspunsul la întrebarea pe care majoritatea o credeau elucidată rămânea neclar în mintea mea. De ce trebuia ABC să comită aceste crime?

Megan Barnard se mișcă agitată pe scaun.

— Nu există ceea ce se numește o „sete de sânge”? întrebă ea.

Poirot i se adresă:

— Aveți dreptate, domnișoară. Există așa ceva. Pofa de a ucide. Dar această posibilitate nu se potrivea acestui caz. Un maniac care dorește să ucidă vrea să aibă cât mai multe victime. E ca o sete de nepotolit. Iar scopul unui astfel de ucigaș este să-și șteargă urmele, nu să le facă publice. Dacă ne gândim la cele patru victime alese, dar mai ales la trei dintre ele (pentru că știu foarte puține despre domnul Downes sau despre domnul Earlsfield), ne dăm seama că, dacă ar fi vrut, criminalul ar fi putut să nu trezească nici o suspiciune. Franz Ascher, Donald Fraser sau Megan Barnard, și poate domnul

Clarke sunt oameni pe care poliția i-ar fi bănuțit chiar dacă ar fi avut un alibi bun. Nimeni nu s-ar fi gândit la un criminal ın serie maniac! Ői atunci, de ce a simțit criminalul nevoia să atragă atenția asupra lui? Era nevoie să lase lângă fiecare cadavru câte o copie a unui mers al trenurilor ABC? Era vorba despre un viciu? Exista vreun complex legat de mersul trenurilor?

În acest moment mi se părea imposibil să intru ın mintea criminalului. Era vorba despre generozitate? De oroarea de a arunca responsabilitatea crimei pe umerii unor nevinovați?

Deși nu mi-am putut da un răspuns la ıntrebarea principală, mi-am dat seama că știam anumite lucruri despre criminal.

— Ői anume? ıntreb Fraser.

— Păi, pentru ınceput, faptul că avea o minte tabulară. Crimele lui erau făcute ın ordine alfabetică, iar acest lucru era important pentru el. Pe de altă parte, nu-și alegea victimele după un anumit tipar – doamna Ascher, Betty Barnard, Sir Carmichael Clarke nu aveau nimic ın comun. Nu se putea vorbi nici despre un complex sexual, nici despre unul al vrstei, iar acest lucru mi s-a părut destul de curios. Dacă un om omoară la ıntmplare ınseamn că elimină de obicei persoane care-i stau ın cale sau care îl enervează. Dar ordinea alfabetică demonstra ın acest caz că nu era vorba despre aș ceva. Un alt gen de criminal este acela care își alege un anumit tip de victimă – cel mai adesea de sex opus. Era ceva hazardat ın alegerile lui ABC care nu prea se potrivea cu selecția alfabetică.

Mi-am permis totuși să trag o concluzie mică. Alegerile lui ABC mi-au sugerat ceea ce aș numi un bărbat obsedat de trenulețe. Acest lucru e mai frecvent ın cazul bărbaților decât ın cel al femeilor. Băieții iubesc trenurile mai mult decât fetițele. Putea fi semnul unei minți ıntr-un fel nedezvoltate, iar motivul „băiețel” era ınc dominant.

Moartea lui Betty Barnard și felul ın care a fost ucisă mi-a oferit alte indicii. Modul ın care a omorât-o mi-a părut destul de sugestiv. (Iertați-mă, domnule Fraser). ın primul rnd, a fost strangulată cu propria curea, de aceea, mai mult ca sigur, ucigașul era cineva cu care era ın termeni de prietenie. Când am mai aflat câte ceva despre ea, deja mi s-a conturat un scenariu ın minte.

Lui Betty Barnard îi plăcea să flirteze. De aceea, pentru a o convinge să meargă cu el, ABC trebuia să fie un om destul de atrăgător, să aibă le sex appeal! Trebuia s-o „dea pe spate”, cum se spune. Trebuia s-o cucerească! Aș că am vizualizat scena de pe plajă: bărbatul îi admiră cureaua. Ea și-o scoate, el i-o ınfșoar ın joacă ın jurul gtului, spunnd poate: „Te voi strangula”. Totul pare o joacă. Ea chicotește, iar el strnge...

Donald Fraser se ridică ın picioare, livid.

— Domnule Poirot, pentru numele lui Dumnezeu!

Poirot schiță un gest.

— Gata! Nu mai spun nimic. Vom trece la următoarea crimă, cea a lui Sir Carmichael Clarke. Aici criminalul se ıntoarce la prima metodă – lovitura ın cap. E vorba de același complex alfabetic, dar un lucru mă ıntregoreaz puțin.

Pentru a fi consecvent, criminalul ar fi trebuit să-și aleagă orașele într-o anumită ordine.

Dacă Andover e al 155-lea nume sub A, atunci crima B ar fi trebuit să aibă loc într-un oraș aflat tot la numărul 155 sau 156, iar crima C la numărul 157. Dar și orașele păreau a fi alese într-un mod prea întâmplător.

— Poate că și tu erai puțin obsedat de acest lucru, Poirot, am sugerat eu. Și tu ești de obicei foarte metodic și ordonat. Ești chiar maniac în privința asta.

— Nu, nu e o manie! Quelle idée!³³ Dar recunosc că țin destul de mult la aceste lucruri! Passons!³⁴

Crima de la Churston nu mi-a adus prea multe indicii. Oricum, am avut ghinion în cazul ei, pentru că scrisoarea care o anunța a întârziat, așa că n-am avut timp să facem nimic.

Însă, până la producerea crimei D, a fost pus la punct un formidabil sistem de apărare. Era clar că ABC nu mai avea cum să scape. În orice caz, cam atunci mi-a venit în minte și ideea cu ciorapii. Era clar că prezența unui anume vânzător de ciorapi nu putea fi doar o coincidență. De aceea, vânzătorul de ciorapi trebuia să fie criminalul. Dar trebuie să spun că descrierea lui, oferită de domnișoara Grey, nu prea corespundea imaginii pe care mi-o făcusem despre omul care o strangulase pe Betty Barnard.

Voi trece în revistă repede celelalte etape. S-a comis o a patra crimă, cea a unui bărbat numit George Earlsfield, și s-a presupus că e o greșeală și că victima trebuia să fie un om numit Downes care arăta cam la fel și care stătea lângă victimă, la cinema.

În acel moment s-a întors roata. Evenimentele s-au întors împotriva lui ABC. A fost reperat, vânat și, în sfârșit, arestat. Iar cazul a fost soluționat, după cum a spus Hastings! Și așa și este, în ochii publicului. Bărbatul este la închisoare și va ajunge până la urmă la Broadmoor. Nu vor mai fi crime. Exit! Finis! Fie-i țărâna ușoară!

Dar nu și pentru mine! Eu nu știu nimic, chiar nimic! Nici motivul, nici motivația!

Și mai este un mic detaliu iritant. Cust are un alibi pentru noaptea crimei de la Bexhill.

— Lucrul acesta mă îngrijorează de ceva timp, interveni Franklin Clarke.

— Da, și pe mine. Pare sincer în ceea ce privește alibiul. Dar nu poate fi sincer decât în cazul în care... și acum vom ajunge la speculații foarte interesante.

Să presupunem, prieteni, că, într-adevăr, Cust a comis trei dintre crime - A, C și D - dar nu a comis crima.

— Domnule Poirot, nu e...

Poirot o reduce la tăcere pe Megan Barnard cu o privire.

— Liniște, domnișoară. Acum vreau adevărul! Gata cu minciunile! Să presupunem deci că ABC nu a comis cea de-a doua crimă. După cum vă amintiți, a avut loc în primele ore ale zilei de 25, în ziua în care ajunsese pentru a ucide. Dar dacă cineva i-a stricat planurile? Ce ar fi făcut în acest

caz? Să comită o a doua crimă sau să mintă și să o accepte pe prima ca fiind în mod sinistru tot opera lui?

— Domnule Poirot! exclamă Megan. Acest gând e absurd! Toate crimele trebuie să fi fost comise de aceeași persoană!

Poirot o ascultă, după care continuă:

— O asemenea ipoteză merită explicarea unui lucru - discrepanța dintre personalitatea lui Alexander Bonaparte Cust (care n-ar fi capabil să atragă nici o fată) și personalitatea ucigașului lui Betty Barnard. Și se știe prea bine că anumiți criminali au profitat de crimele comise de alții. Nu toate crimele lui Jack Spintecătorul au fost comise de el, spre exemplu. Toate bune și frumoase, însă ajuns în acest punct m-am lovit de o mare dificultate. Până în momentul crimei de la Bexhill, nu fusese făcut public nici un amănunt despre crimele ABC. Crima de la Andover a suscitat puțin interes, iar detaliul referitor la mersul trenurilor nici n-a fost menționat în presă. De aici rezulta că oricine ar fi omorât-o pe Betty Barnard ar fi trebuit să aibă acces la lucruri știute numai de câteva persoane - eu, poliția și anumite rude și vecini ai doamnei Ascher.

Această pistă a cercetării părea că nu mă duce nicăieri. Absolut nicăieri.

Fețele care îl priveau pe Poirot se albiseră și păreau total contrariate.

Donald Fraser rosti, rămas pe gânduri:

— La urma urmei și polițiștii sunt ființe umane. Și arată și bine...

Se opri uitându-se întrebător la Poirot.

Poirot clătină din cap, cu blândețe.

— Nu, nu e chiar atât de simplu. V-am spus că mai e vorba și despre o a doua speculație.

Să zicem că nu Cust este responsabil de moartea lui Betty Barnard și că altcineva a omorât-o. Oare acest altcineva ar putea fi responsabil și pentru celelalte crime?

— Dar acest lucru n-are nici un sens! strigă Clarke.

— Nu? După aceasta am făcut ceea ce ar fi trebuit să fac de la început. Am examinat scrisorile primite din cu totul alt punct de vedere. Am simțit de la început că ceva nu era în ordine cu ele, așa cum un specialist își dă seama că un tablou nu e autentic... Presupusesem, fără a sta mult timp pe gânduri, că mi s-au părut în neregulă din cauza că fuseseră scrise de un nebun.

Dar când le-am examinat a doua oară, am ajuns la o concluzie total diferită. Ceea ce era în neregulă cu ele era faptul că fuseseră scrise de un om întreg la minte!

— Ce?! am strigat eu.

— Da, asta este adevărul. Erau în neregulă, așa cum un tablou este în neregulă, pentru că erau un fals! Pretindeau a fi scrisorile unui nebun, ale unui criminal în serie, dar în realitate nu era așa.

— Nu are sens, repetă Franklin Clarke.

— Mais si!³⁵ Gândiți-vă mai bine. Care era scopul acelor scrisori? Să atragă atenția asupra expeditorului, asupra criminalului! En vérité³⁶, nu părea să aibă nici un sens la prima vedere. După care mi-a venit ideea.

Trebuiau să atragă atenția asupra unor crime, a unui grup de crime... Marele vostru Shakespeare a spus: „Nu poți vedea copacii din cauza pădurii”.

Nu m-am grăbit să corectez reminiscentele literare ale lui Poirot. Încercam să-mi dau seama ce vrea să spună, când m-a străfulgerat o idee. Continuă:

— Când se întâmplă cel mai adesea să nu vezi un bold? Când e înfipt într-o pernuță de ace! Când nu recunoști un criminal individual? Când este implicat într-o serie de crime.

Am avut de-a face cu un criminal foarte inteligent, plin de idei, îndrăzneț, temerar și bun jucător. Nu cu domnul Cust! N-ar fi putut niciodată să comită aceste crime! Nu, am avut de-a face cu un alt tip de om, un om cu temperament de copil (și pentru asta stau mărturie modul lui de a scrie și mersul trenurilor), în același timp atrăgător, care nu pune prea mare preț pe viața umană și care trebuia să fie o persoană importantă în una dintre crime!

Să presupunem că un bărbat sau o femeie sunt uciși. Ce întrebări pune poliția? Ocazia. Unde erau toți în momentul crimei? Motivul. Cine ar avea de câștigat de pe urma morții respective? Iar dacă ocazia și motivul sunt prea evidente, ce ar face un presupus asasin? Ar fabrica un alibi, adică ar manipula timpul într-un fel. Dar acest lucru e întotdeauna destul de periculos. Criminalul nostru s-a gândit la o apărare mult mai impresionantă. A creat un criminal în serie!

Trebuia acum să trec în revistă crimele și să găsesc posibilul vinovat. Crima de la Andover? Cel mai suspect era Franz Ascher, dar nu mi-l puteam imagina pe Ascher inventând și ducând la bun sfârșit o schemă atât de elaborată, după cum nu-l credeam în stare nici de o crimă premeditată. Crima de la Bexhill? Donald Fraser ar fi fost o variantă. Avea și mintea, și puterea și părea un tipicar. Dar motivul pentru care și-ar fi ucis iubita nu putea fi decât gelozia, iar gelozia nu ucide cu premeditare. Am mai aflat și că a avut concediu la începutul lui august, așa că nu putea comite crima de la Churston. Am ajuns la crima de la Churston, iar aici am găsit un teren mult mai promițător.

Sir Carmichael Clarke era un om foarte bogat. Cine îl moșteneva? Soția lui, care era pe moarte, iar după moartea acesteia, totul avea să-i revină fratelui, Franklin.

Poirot își întoarse încet privirea, care o întâlnește pe cea a lui Franklin Clarke.

— În acel moment am fost sigur. Omul pe care-l cunoscusem de multă vreme în mintea mea era același cu persoana pe care o știam deja. ABC și Franklin Clarke erau aceeași persoană! Caracterul aventuros, cu o viață pe măsură, partizan al Angliei în mod special și ușorul dispreț pe care-l afișa față de străini erau ale lui. Bărbatul atractiv și curtenitor – nu era nimic mai ușor pentru el decât să agațe o fată într-o cafenea. Mintea lui metodică și ordonată – la un moment dat a făcut o listă aici, punând la începutul deciziilor literele A, B și C – și, nu în ultimul rând, mintea de copil menționată de Lady Clarke și sugerată și de preferințele lui literare – are o carte în bibliotecă

numită The Railway Children³⁷ de E. Nesbit. Nu mai aveam nici un dubiu – ABC, omul care comisese crimele și scrisese acele scrisori era Franklin Clarke.

Clarke izbucni brusc în râs.

— Foarte ingenios! Dar cum rămâne cu prietenul nostru, Cust, prins cu mâinile mânjite de sânge? Și ce-i cu haina lui pătată? Și cuțitul pe care-l ținea ascuns? Poate neagă că a comis crimele...

Poirot îl întrerupse.

— Vă înșelați. El recunoaște.

— Ce? spuse Clarke, surprins.

— Da, zise Poirot cu blândețe. Imediat ce-am vorbit cu el, mi-am dat seama că Cust se crede vinovat.

— Și nici acest lucru nu v-a mulțumit, domnule Poirot? întrebă Clarke.

— Nu. Pentru că, de cum l-am văzut, mi-am dat seama că nu poate fi vinovat! Nu ar fi avut nici curajul, nici îndrăzneala și nici mintea, aș putea adăuga, pentru a plănuși așa ceva! Am fost conștient de dubla personalitate a criminalului și acum înțeleg în ce constă. Sunt implicați doi oameni – adevăratul criminal, viclean, imaginativ și îndrăzneț – și pseudocriminalul, prost, șovăitor și influențabil.

Influențabil – acesta este cuvântul-cheie care rezolvă misterul domnului Cust! Nu v-a fost de ajuns, domnule Clarke, să puneți la cale acest plan al seriei, care să distragă atenția acordată unei singure crime. Trebuia să aveți și un țap ispășitor!

Cred că ideea a încolțit în mintea dumneavoastră atunci când ați întâlnit într-o cafenea un bărbat ciudat care avea un prenume extrem de bombastic. În acea perioadă vă gândeați la un plan pentru uciderea fratelui dumneavoastră.

— Chiar așa? Și de ce aș fi făcut un asemenea lucru?

— Pentru că erați destul de alarmat în privința viitorului. Nu știu dacă vă dați seama, domnule Clarke, dar mi-ați căzut în cursă când mi-ați arătat o anumită scrisoare de la fratele dumneavoastră. În ea își exprima afecțiunea și admirația resimțite pentru domnișoara Thora Grey. Poate că avea sentimente paterne sau doar gândea că sunt paterne. Oricum, exista o șansă ca, în urma morții soției sale și a singurătății resimțite, să accepte consolarea oferită de tânăra și frumoasa fată și să se căsătorească cu ea. Iar teama dumneavoastră era sporită prin faptul că o știați pe domnișoara Grey. Sunteți, cred, un excelent și oarecum cinic cunoscător al caracterelor. Și v-ați dat seama, corect sau nu, că domnișoara Grey este o tânără „profitoare”. Știați că nu va rata ocazia de a deveni Lady Clarke. Fratele dumneavoastră era un om sănătos și în putere. Puteau apărea și copii – așa că șansele să moșteniți averea s-ar fi spulberat.

Îmi închipui că, în esență, ați fost toată viața un om dezamăgit. Ați fost un rătăcitor și n-ați prins cheag pe nicăieri. În plus, erați un pic gelos pe averea fratelui dumneavoastră.

Repet faptul că, exact în momentul în care fabricați diverse scheme în mintea dumneavoastră, întâlnirea cu domnul Cust v-a dat o idee. Prenumele lui bombastic, problemele lui cu epilepsia cauzate de durerile de cap și

Întreaga lui personalitate insignifiantă v-au făcut să vedeți în el unealta de care aveți nevoie. Planul alfabetic v-a răsărit în minte. Inițialele lui Cust, faptul că numele fratelui dumneavoastră începe cu litera C și că locuiește la Churston au constituit nucleul schemei. Ați mers atât de departe încât i-ați sugerat lui Cust și posibilul său sfârșit – deși nu aveți nici o garanție că acele aluzii îl vor marca așa cum au făcut-o!

Ați aranjat totul de minune. Ați scris în numele lui Cust unor fabrici de ciorapi de damă, rugându-i să-i trimită marfă. În același tip de ambalaj, i-ați trimis și mai multe ABC-uri. I-ați scris și lui – o scrisoare dactilografiată ca din partea aceleiași firme, prin care îi ofereați un salariu bun și comision. Planul dumneavoastră era atât de riguros, încât ați dactilografiat toate scrisorile dinainte, după care acestea au fost trimise progresiv. Iar după dactilografiere i-ați trimis și mașina la care au fost bătute.

Acum trebuia să găsiți două victime ale căror nume să înceapă cu A și cu B și care să locuiască în două orașe care începeau cu aceeași literă.

Ați ales să începeți cu Andover și, după ce ați cercetat locurile, ați selectat prăvălia doamnei Ascher drept prima scenă a crimei. Numele ei era scris clar deasupra ușii și ați constatat că de obicei era singură în magazin. Uciderea ei impunea prezență de spirit, curaj și noroc.

Pentru litera B trebuia să schimbați tactica, pentru că femeile singure și proprietare de magazine puteau fi puse în gardă. Presupun că ați colindat prin câteva cafenele și ceainării răsând și glumind cu fetele de acolo, până ați aflat-o pe cea al cărei nume începea cu litera convenabilă.

În Betty Barnard ați găsit genul de fată pe care o căutați. Ați invitat-o în oraș o dată sau de două ori, explicându-i că sunteți însurat și că trebuie să vă vedeți mai pe ascuns. Apoi, pregătirile preliminare fiind gata, v-ați pus pe treabă! I-ați trimis lui Cust lista cu Andover, spunându-i să meargă acolo într-o anume zi și mi-ați trimis și mie prima scrisoare ABC.

În ziua stabilită, v-ați dus la Andover și ați ucis-o pe doamna Ascher, fără ca nimic să vă strice planul. Crima numărul 1 fusese dusă la bun sfârșit.

În ce privește cea de-a doua crimă, v-ați luat precauțiunea să o comiteți, de fapt, cu o zi înainte. Sunt sigur că Betty Barnard a fost ucisă înainte de miezul nopții, pe data de 24 iulie.

Ajungem acum la crima numărul 3, cea mai importantă, de fapt adevărata crimă din punctul dumneavoastră de vedere. În acest caz, întregul merit îi revine lui Hastings, a cărui remarcă pertinentă mi-a atras atenția.

A sugerat că scrisoarea cu numărul trei a fost trimisă intenționat mai târziu!

Și a avut dreptate...!

Aici am găsit și răspunsul întrebării care m-a frământat de atâta timp. De ce au fost adresate aceste scrisori lui Hercule Poirot, un detectiv particular, și nu poliției?

În mod eronat, m-am gândit la niște motive personale.

În nici un caz! Scrisorile mi-au fost adresate pentru că esența planului era ca una dintre ele să fie adresată în mod greșit și să se rătăcească, dar nu poți aranja ca o scrisoare adresată Departamentului criminalistic de la

Scotland Yard să se rătăcească! De aceea era nevoie de o adresă particulară. M-ați ales pentru că eram o persoană destul de cunoscută și erați sigur că o să merg cu scrisorile la poliție. În plus, v-a plăcut să provocați un străin. Pe plic ați scris foarte inteligent – Whitehaven – Whitehorse – o greșeală ce părea o scăpare nevinovată. Numai că Hastings a fost suficient de perspicace să lase la o parte subtilitățile și să vadă ceea ce era evident!

Bineînțeles că se voise ca scrisoarea să se rătăcească! Iar poliția avea să fie anunțată numai după ce crima se încheiase cu succes. Ocazia s-a ivit datorită plimbărilor nocturne ale fratelui dumneavoastră. Iar teroarea provocată de ABC avusese atâta succes la public, încât nimeni nu s-a gândit să vă suspecteze.

După moartea fratelui dumneavoastră, obiectivul fusese îndeplinit, așa că nu mai era nevoie să comiteți alte crime. Pe de altă parte, dacă asasinările se opreau fără nici un motiv, cineva ar fi putut bănui adevărul.

Țapul dumneavoastră ispășitor, domnul Cust, își îndeplinise cu atâta succes rolul de om nesemnificativ, încât nimeni nu-și dăduse seama că a fost în preajma tuturor celor trei crime atunci când s-au comis! Spre neplăcerea dumneavoastră, nici vizita lui la Combeside nu fusese menționată, pentru că domnișoara Grey uitase complet acest amănunt.

Îndrăzneț din fire, ați hotărât că trebuie să mai aibă loc o altă crimă, de data aceasta bine supravegheată.

Ați ales Doncaster ca scenă a operațiunilor, iar planul era foarte simplu. Dumneavoastră urma să fiți prezent acolo în văzul tuturor. Domnul Cust a fost trimis de firmă în același loc, iar planul era să-l urmăriți pentru a găsi o bună ocazie. Totul a mers ca pe roate. Domnul Cust a mers la cinema, iar dumneavoastră v-ați așezat la câteva locuri distanță de el. Când s-a ridicat să plece, ați făcut la fel. V-ați prefăcut că vă împiedicați, v-ați aplecat înainte și ați înjunghiat un om care moțăia pe un scaun din față, ați lăsat un ABC pe jos, sub scaun, și ați reușit să vă și ciocniți de domnul Cust în întuneric pentru a șterge cuțitul de mâneca lui și a i-l strecura în buzunar.

Nici măcar nu v-ați deranjat să alegeți o victimă al cărei nume să înceapă cu litera D. Oricine ar fi făcut-o!

Ați presupus, corect, că va fi considerată o greșeală. Era imposibil să nu fi fost cineva al cărui nume să înceapă cu litera D în sală și se va presupune că el era potențiala victimă.

Iar acum, prieteni, haideți să privim lucrurile din punctul de vedere al falsului ABC, adică al domnului Cust.

Crima de la Andover nu-i spune nimic. E șocat și surprins de crima de la Bexhill – și el era acolo când a avut loc! Apoi urmează crima de la Churston și titlurile din ziare. O crimă ABC la Andover, când el a fost acolo, alta la Bexhill, iar acum alta în apropiere... Trei crime, iar el fusese acolo de fiecare dată. Persoanele care suferă de epilepsie au deseori pierderi de memorie și nu-și mai amintesc ce au făcut... Iar Cust este o persoană extrem de nervoasă și de influențabilă.

Apoi primește ordin să meargă la Doncaster.

Doncaster! Iar următoarea crimă ABC urma să aibă loc tot la Doncaster! Probabil a simțit că soarta era de vină. Și-a pierdut cumpătul și, pentru că proprietara lui începuse să-l privească suspicios, i-a spus că merge la Cheltenham.

A mers la Doncaster pentru că era datoria lui, iar după-amiaza s-a dus la cinema și probabil a și moțait câteva minute.

Imaginați-vă ce a simțit când, la întoarcerea la hotel a descoperit că avea sânge pe mâneca hainei și că în buzunarul lui se afla un cuțit mânjit de sânge. Totul trebuia să aibă legătură cu pierderile lui de memorie.

El, chiar el, era criminalul! Și-a amintit durerile de cap și pierderile de memorie. Era aproape sigur de adevăr – el, Alexander Bonaparte Cust, era un criminal nebun!

Comportamentul lui ulterior a fost cel al unui animal hăituit. Se întoarce la locuința din Londra. Acolo e în siguranță, e cunoscut. Ei cred că a fost la Cheltenham. Mai are cuțitul cu el încă, ceea ce nu e un lucru prea înțelept, desigur. Așa că îl ascunde după cuierul din hol. Apoi, într-o zi e avertizat că vine poliția. E sfârșitul. Au aflat!

Animalul hăituit încearcă să scape pentru ultima oară...

Nu știu de ce s-a dus la Andover, poate dintr-un impuls morbid, pentru a vedea locul crimei, crima comisă de el, despre care nu-și amintea însă nimic...

Nu mai avea nici un ban, era foarte obosit, iar picioarele l-au condus către secția de poliție. Dar chiar și un animal prins luptă. Domnul Cust e convins că a comis crimele, dar pledează hotărât pentru nevinovăția lui. Și se agață disperat de alibiul pe care îl are în cazul celei de-a doua crime. Măcar aceea nu i se putea imputa.

Cum spuneam, de cum l-am văzut mi-am dat seama că nu e criminalul și că numele meu nu-i spunea nimic. Dar știam și că se considera un criminal!

După ce mi-a mărturisit că-i vinovat, teoria mea a fost confirmată.

— Teoria dumneavoastră, interveni Franklin Clarke, e absurdă!

Poirot clătină din cap.

— Nu, domnule Clarke. Nimeni nu v-a suspectat în tot acest timp. Dar, în momentul în care ați devenit suspect, dovezile au fost ușor de găsit.

— Dovezi?

— Da. Am găsit bastonul pe care l-ați folosit la crimele de la Andover și Churston într-un bufet de la Combeside. E un baston obișnuit cu un mâner gros. A fost îndepărtată o bucată de lemn de pe el, în care s-a turnat plumb topit. Fotografia dumneavoastră a fost aleasă dintre multe altele de doi oameni care v-au văzut ieșind de la cinema, când se presupunea că erați la curse, în Doncaster. Ați fost identificat la Bexhill ieri de către Milly Higley și de fata de la restaurantul Scarlet Runner, unde ați scos-o la masă pe Betty Barnard în noaptea crimei. Și, în sfârșit, cea mai surprinzătoare dovadă, ați uitat să vă luați o precauție elementară. Ați lăsat o amprentă pe mașina de scris a domnului Cust, o mașină de scris pe care, dacă ați fi nevinovat, n-ați fi avut cum s-o atingeți!

Clarke stătu destul de liniștit preț de câteva secunde, apoi izbucni:

— Rouge, impair, manque!38 - ați câștigat, domnule Poirot, dar a meritat să încerc!

Cu o mișcare incredibil de rapidă își scoase un mic pistol automat din buzunar și și-l puse la tâmplă.

Am țipat fără să vreau, așteptând ca pistolul să se descarce.

Dar nu se auzi nici o împușcătură, iar pistolul avu un declic inofensiv.

Clarke îl privi înmărmurit și trase o înjurătură.

— Nu, domnule Clarke, spuse Poirot. Poate n-ați observat că am un nou majordom astăzi. Este un prieten al meu, un hoț profesionist. V-a luat pistolul din buzunar, l-a descărcat și apoi l-a pus la loc, fără să vă dați seama.

— Lua-te-ar naiba de străin înfumurat! urlă Clarke, roșu de furie.

— Da, da, știu cum vă simțiți. Nu, domnule Clarke, nu meritați o moarte ușoară. I-ați spus domnului Cust că ați fost la un pas de a vă îneca. Știți ce înseamnă acest lucru, nu? Că v-ați născut pentru o altă soartă.

— Ești...

Nu mai putu să articuleze un cuvânt. Era livid și-și încleștă pumnii amenințător.

Doi detectivi de la Scotland Yard apărură din camera alăturată, unul dintre ei fiind Crome. Înaintă și spuse formula binecunoscută: „Orice veți spune poate fi folosit împotriva dumneavoastră...”

— A spus destul, zise Poirot, după care i se adresă lui Clarke. Sunteți plin de superioritate insulară, dar eu nu vă consider crima drept una englezească, nu a fost deloc onestă și nici măcar sportivă...

Capitolul 35 - FINAL.

Îmi pare rău să mărturisesc, dar, după ce ușa s-a închis în urma lui Franklin Clarke, am izbucnit într-un râs isteric.

Poirot m-a privit surprins.

— E din cauză că i-ai spus că n-a comis o crimă sportivă, i-am explicat gâfâind.

— Așa e. A fost abominabil - nu mă refer numai la uciderea fratelui său - dar și la cruzimea cu care a trimis un inocent la o moarte sigură. Să prinzi o vulpe, s-o bagi într-o cușcă și să nu-i mai dai niciodată drumul! Asta nu e fair-play!

Megan Barnard oftă adânc.

— Nu pot crede, nu pot! E adevărat?

— Da, domnișoară! Coșmarul s-a terminat.

Îl privi și culoarea îi reveni în obraji.

Poirot se întoarse către Fraser.

— Domnișoara Megan a fost hărțuită tot timpul de teama de a nu fi comis dumneavoastră cea de-a doua crimă.

Donald Fraser spuse încet:

— Și eu m-am gândit că ar fi posibil.

— Din cauza acelu vis?

Se apropie de tânăr și-i șopti confidențial:

— Visul dumneavoastră are o explicație naturală. E faptul că imaginea unei surori vă pălește deja în minte, iar locul ei este luat de cealaltă soră.

Domnișoara Megan o înlocuiește pe sora ei în inima dumneavoastră, dar pentru că nu puteți îndura gândul că i-ați putea fi necredincios moartei atât de curând, aveți această viziune a faptului că o omorâți! Asta este explicația.

Ochii lui Fraser se îndreptară către Megan.

— Nu vă temeți să uitați, îi șopti Poirot. Nu merită să-i fiți atât de credincios. Iar Mademoiselle Megan este foarte specială – un coeur magnifique!³⁹

Donald Fraser își ridică privirea.

— Cred că aveți dreptate.

L-am înconjurat toți pe Poirot pentru a-i cere amănunte care să ne lămurească mai bine.

— Și acele întrebări pe care ni le-ai pus tuturor ce rost au avut, Poirot?

— Unele au fost simplement une blague⁴⁰. Dar am aflat ceva ce voiam să știu – și anume că Franklin Clarke era în Londra atunci când a fost trimisă prima scrisoare – și mai voiam să-i văd și fața când i-am pus întrebarea domnișoarei Grey. L-am prins cu garda jos, pentru că i-am surprins răutatea și furia din privire.

— Dar nu prea v-a păsat de sentimentele mele, îi reproșă Thora Grey.

— Nu m-am așteptat să-mi dați un răspuns sincer, domnișoară, răspunse Poirot dur. Iar acum și cea de-a doua speranță vă e spulberată, pentru că Franklin Clarke nu va moșteni banii fratelui său.

Se simți ofensată.

— Există vreun motiv să stau acolo unde sunt insultată?

— Niciunul, răspunse Poirot și îi deschise ușa politicos.

— Menționarea amprenteii a fost decisivă, Poirot, am spus eu. I-a căzut masca când ai pomenit de ea.

— Da, amprentele sunt utile. Adăugă, rămas pe gânduri:

— Am spus asta ca să-ți fac o plăcere, prietene.

— Dar, Poirot, am strigat eu, nu e adevărat?

— În nici un caz, mon ami, răspunse Hercule Poirot.

II

Trebuie să menționez vizita pe care ne-a făcut-o domnul Alexander Bonaparte Cust câteva zile mai târziu. După ce îi strânse mâna lui Poirot, încercând foarte incoerent și fără succes să-i mulțumească, domnul Cust se adună și spuse:

— Știți, un ziar mi-a oferit o sută de lire – o sută de lire – pentru o scurtă istorisire a vieții mele și chiar nu știu ce să fac în privința aceasta.

— Eu n-aș accepta suta, spuse Poirot. Fiți ferm și cereți cinci sute. Și nu vă limitați la un singur ziar.

— Chiar credeți că ar trebui...

— Trebuie să vă dați seama, spuse Poirot zâmbind, că sunteți o persoană faimoasă în Anglia.

Domnul Cust se simți din ce în ce mai bine și pe față i se citi o urmă de încântare.

— Cred că aveți dreptate! Celebru! În toate ziarele. Vă voi urma sfatul, domnule Poirot. Baniii îmi vor prinde foarte bine și îmi voi lua o vacanță. După

care îi voi cumpăra un frumos cadou de nuntă lui Lily Marbury, draga de ea, o fată cu adevărat cumsecade, domnule Poirot.

Poirot îl bătu pe umăr, încurajându-l.

— Aveți dreptate. Simțiți-vă bine. Și încă ceva, ce părere aveți despre o vizită la oftalmologie? Durerile acestea de cap pot indica că aveți nevoie de ochelari noi.

— Credeți că acesta ar putea fi motivul?

— Da!

Domnul Cust îi strânse mâna cu multă căldură.

— Sunteți un mare om, domnule Poirot!

Poirot primi cu bucurie complimentul, ca de obicei, și nici nu încercă să pară modest.

Când domnul Cust plecă simțindu-se un om important, vechiul meu prieten îmi zâmbi.

— Ei bine, Hastings, am mai fost o dată la vânătoare, nu-i așa? Vive le sport.

SFÂRȘIT

- 1 Order of British Empire
- 2 Aluzie la denumirea localului (n.red.)
- 3 La fix. (lb. franceză, în original)
- 4 Un pic (lb. franceză, în original)
- 5 Repede, repede, (lb. franceză, în original)
- 6 E prea târziu. (lb. franceză, în original)
- 7 Ce faci aici? (lb. franceză, în original)
- 8 Ești prea emoționat, (lb. franceză, în original)
- 9 La curent (lb. franceză, în original)
- 10 Credeți? (lb. franceză, în original)
- 11 Acești oameni (lb. franceză, în original)
- 12 Iarăși! (lb. franceză, în original)
- 13 Necunoscut (lb. franceză, în original)
- 14 Și atunci, merg la pescuit, (lb. franceză, în original)
- 15 Din întâmplare (lb. franceză, în original)
- 16 Punere în scenă (lb. franceză, în original)
- 17 Cu toate acestea (lb. franceză, în original)
- 18 Cu totul specială (lb. franceză, în original)
- 19 Dar cred că blonda câștigă în fața brunetei. (lb. franceză, în original)
- 20 Ultima modă (lb. franceză, în original)
- 21 Prostii (lb. franceză, în original)
- 22 La naiba (lb. franceză, în original)
- 23 Ce ingenios! Trebuie să recunoaștem că totul a fost bine pus la punct! (lb. franceză, în original)
- 24 Copiii mei! (lb. franceză, în original)

- 25 Asta e (lb. franceză, în original)
- 26 Aveți cuvântul! (lb. franceză, în original)
- 27 Sigur puteți mai mult, domnișoară. (lb. franceză, în original)
- 28 Roșu (lb. franceză, în original)
- 29 Ba deloc (lb. franceză, în original)
- 30 Pe legea mea (lb. franceză, în original)
- 31 Atunci e bine, copila mea. (lb. franceză, în original)
- 32 Oricum, (lb. franceză, în original)
- 33 Ce idee! (lb. franceză, în original)
- 34 Să trecem peste asta! (lb. franceză, în original)
- 35 Ba da! (lb. franceză, în original)
- 36 De fapt (lb. franceză, în original)
- 37 Copiii drumului de fier
- 38 Roșu, impar, pierde! (lb. franceză, în original)
- 39 Un suflet minunat (lb. franceză, în original)
- 40 Doar o glumă (lb. franceză, în original)